Incipit expoſitio plogi ſm britonē ī Oſee pphām.

Temporibꝰ ozie ⁊c. Iſte plogus q̄ principlr̄ preponit̄ oſee duas hꝫ pticulas principales. In p̄rio oñdit̄ quo tpe oſee pphauit cū dr̄. Tpibus ozie ⁊c. In ſcd̄a ponit̄ cā motiua q̄ eū ad prophetandū īduxit ibi. De mēorato itaqꝫ numero ⁊c. vbi duplex tangit̄ īductiuū. primū ē maloꝝ culpa et pena illis infligēda. ſcd̄m ē bonoꝝ bōitas ⁊ p̄miſſio illis fcā ibi domū āt iude. Itē ī p̄ria pte ſcd̄e pt̄ pri cipal. p̄rio tangit̄ culpa ⁊ ſignū. iubet̄ eniꝫ ppha accipe mlierem fornicariā ad dñignādū ſpūalē fornicationē ppli iſrl̄. Scd̄o ponit̄ ſignū pene ibi. ſꝫ cū dei p̄cepto ⁊c. Iubet̄ eni vocare filium quē genuit iezrael ad deſignādū q̄ eadē vindicta accipiet̄ de peccato iehu q̄ accepta ē in iezrael de ſanguīe naboth. tertio tangit̄ rō ſiue cā pene inſligēde ibi. Cuiꝰ p̄miſſionis hec ē cā ⁊c. His viſis l̄re inſiſtamus.

in capite ſunt p̄noīati. Plerīqꝫ eī dicūt q̄ ab eſdra ſcriba ī oībꝫ pphis ſic fuīt ītitulatū vt p̄ſcripto vniuſcuiuſqꝫ noīe pphetia cꝰ ſit ſeqns noſcat̄. Ipe ē aūt eſdras q̄ vltimꝰ pphaꝝ malachie nomine ſcribit̄. Alij vo dicūt q̄ ab ipis pphis p ſpm̄ſcm̄ vt cetera ſunt ꝯſcripta. Incipit plogꝰ ī libꝝ oſee pphe.

Temp̄ibꝰ ozieᵃ et ioatheᵇ achazᶜ ⁊ ezechieᵈ regū iuda ⁊ᵉ ieroboā filij iohe regis. ᶠOſee filiꝰ beeriᵍ ad pphetiā dicendā ſpūſācto replet̄ꝰ eſt. De memorato itaqꝫ nūero reguꝫᵇ achaz rex iuda, ⁊ ieroboaꝫ rex iſrl̄ dñm derelinq̄ntesⁱ vt hiſtorie regūᵏ ⁊ palypomenō īdicant, etiā iſrl̄ idolatrie crimī impio ac p̄tāte ſua ˡadmittere coegēt. ᵐPropter qd̄ deꝰ ad oſee hec locut̄ꝰ eſt dicens. Accipe tibi vxorē fornicariam ſiue fornicatōnū. ⁿ⁊ fac filios fornicationum. Fornicariā itaqꝫᵒ n̄ elocatiᵖ corpis meretricē, ſꝫ gētileꝫ deū ig̃rantē appellat. q̄ dei creatoris ſui amore ꝯtēpto ſymulachroꝝ ſe ſbiecit deſiderijs. ſꝫ cū dī p̄cepto ppha ī hac paruiſſꝫ ꝯceptū ex ea filiū iezrahel p̄cepit noīare ᵠdeo pollicēte, pꝰ breue tps ʳſanguinē iezraheli ī domo iehu vīdicare. Cuiꝰ p̄miſſionis hec cā ē ˢiehu p heliſeum ī regē īūctoᵗ ad defendēdū ſanguinē naboth. cꝰ iezrahel queqꝫ nūc tpiſ ᵛmetropol̄ erat quē iezabel achab reg̃ iſrl̄ vxorˣ īteremerat ſicut regū hiſtoria expōit. Is cū g̃uit iuxta dīnū p̄ceptuꝫ vīdicādi ſāguīs cā ī oēꝫʸ memorati domūᶻ deſeuiſſꝫ h̄ pactoᵃ dñꝫ dereliq̄ſſe īuenit̄ ᵇcꝰ p nepote ieroboāᶜ q̄ lcōe ꝯphēſus ē, originis ſue fcā mutāte, ac ꝯtra dei p̄cepta

a Tpibꝫ ozie. q̄ idē ē qd̄ azarias. iiij. Reg xv. ſꝫ. ij. Paral̄. xxvi. appellat̄ ozias ⁊ in pphetis ſimiliter.
b Et ioathe. iiij. Regū. xv. ⁊. ij. pal̄. xxvij.
c Achaz. De q̄. iiij. Reg. xvi ⁊. ij. Paral̄. xxviij.
d Et ezechie. de q̄. iiij. Reg. xviij. ⁊. ij. pal. xxix.
e Et ieroboā filij ioe. de q̄ habet̄. iiij. Reg. xiij. xiiij. ⁊. xv. Et nota q̄ iſte ieroboā nō ē ille ieroboā ſub q̄ diuiſus eſt iſrl̄ a iuda. de q̄ h̄r̄. iij. Reg. xij. q̄ ille fuit filꝰ nabath iſte fuit filꝰ ioas. nec deſcēdit ab eo. ſꝫ a iehu tertia g̃natione
f Oſee filꝰ beeri. iſte fuit de tribu iſachar ortꝰ ī bethlemoth. vt dicit glo.
g Ad pphetiā dicendā de q̄ dicit hiero. in glo. Patet oſee an̄ captiuitatē pphaſſe ſub ozia ⁊ ioathan. ⁊ ipam ingruētē ſub achaz luxiſſe ⁊ p̄teritā ꝓpter emēdationē iude reteruiſſe ſub ezechia rege. pphauit enī an̄ captiuitatē q̄. x. tribꝫ captiuate ſunt a ſalmanaſar rege chaldeoꝝ. de q̄. iiij. Reg. xvij.
h Achaz rex iuda. de q̄ h̄r̄ q̄ deū dereliq̄rit. iiij. Reg. xvi ⁊. ij. pal. xxviij.
i Ut hi. Re. iiij. Reg. xiiij. ⁊. xvi.
k Et Paral̄. ij. pal. xxviij. de ieroboā nulla fit mentio in paral̄ in nr̄a trāſlatiōe forte editio. lxx. de eo mētionē facit. l̄ ſic.
i Ut hiſto. reg. indicāt. de achaz ⁊ ieroboam.
k Et paral̄. de achaz.
l Admittere. i. peccare.
m Propter qd̄ deus. ecce cā ꝓpter quā pphauit. ſcꝫ malicia regū ⁊ ppli coꝝ.
n Et fac filios fornicationū. id eſt genera filios de fornicaria priꝰ nō fornicādo cum illa. Quidā male h̄nt fornicatiōis. lxx. etiā nō h̄nt fac. ſed tolle.
o Nō elocati. i. extra locati.
p Corpis meretricem. que locat corpus ſuum ad turpes vſus. ſm q̄ hiſtorice accipit̄ planꝰ ē ſenſus ⁊ dꝫ suppleri tm̄. q̄ alr̄ cōtrariū dr̄ in glo. vbi dic̄ hiero. mirū vr̄ ſm ſupficiē hiſtorie cur hoc dñs iuſſerit. vel cur ppha iuſſus accipe fornicariā paruerit. ſꝫ neqꝫ dñs rē turpē p̄cepit. neqꝫ ppha obediēdo peccauit ſꝫ potꝰ fornicariaꝫ ad pudiciciā reuocauit. ⁊ manēs ī ſua bonitate de mala bonā fecit. qd̄ aūt ī eo fit carnaliter in dño accipitur ſpūalr̄ q̄ accepit ſynagogā viri ſui ī memorē. ⁊ cū mltis dījs gētiū fornicātē Ezec. xvi. ⁊. xxiij. p totū. q̄ h̄ dr̄ ī gl. q̄ fornicariā ad pudiciciā reuocauit. ꝓpter h̄ ſupplēdū ē tm̄. q̄ ſil̄ fuit ꝯgētil̄ ⁊ fornicaria. i. nō fuit tm̄ fornicaria. que locauit corpꝰ ſuū ſed et
q Deo pol(gētilis licēte. i. p̄mittēte ſupple comminando.
r Sanguinē iezrahel in domo iehu vīdicare. i. ſilem vindictam accepturꝫ de iehu q̄lē accepit de iezrael. i. ſicut vltuſ fuit de interfectoribꝫ naboth q̄ fuit ciuis iezrael ſic vlciſcet̄ de iehu. Sanguinē iezrahel. i. ſanguinē fuſus in agro iezrael vel ciuis iezrael. iij. re. xxi.
s Iehu p heliſeū in regem īūcto. iiij. Reg. ix. h̄ vr̄ falſum. q̄ ibi legit̄ q̄ heliſeꝰ miſit vnū de filijs pphaꝝ q̄ vnxit eū. Rn̄deo. ideo dicit̄ inunxiſſe q̄ auc̄te eꝰ vnctus ē
t Ad defēdēdū ſanguinē. i. vindicādū ſilr̄. Iudith. i. iurauit nabu. q̄ defenderet ſe de oībꝫ his.
v Metropol̄. in reḡ ſamarie. i. ciuitas ad cuius menſuram alie ciuitates diſponebant̄. a metros qd̄ eſt menſura ⁊ polis qd̄ eſt ciuitas.
x Interemerat. i. interimi p̄cepat. iij. Reg. xxi.
y Memorati ſcꝫ achab.
z Deſeuiſſet. i. interficiendo. iiij. Reg. ix.
a Dominum dereliquiſſe. iiij. Reguꝫ. x. Non receſſit a peccatis ieroboam ⁊c.
b Cuiꝰ p nepote ieroboā. iſte nō fuit filꝰ nabath ſꝫ filꝰ ioas pnepos iehu. iehu enī genuit ioachaz. ioachaz āt genuit ioas. ioas aūt genuit ieroboā. ij. Reg. xiij.

c Qui lectione comp̄henſus eſt. i. in ſcriptura comprehenſus eſt ſequi facta patrum ſuoꝝ. ſ. iiij. Reg. xiiij. Regnauit hieroboam filius ioas regis iſrael in ſamaria. xl ⁊ vno anno. et fecit qd̄ malum eſt coram dño. non receſſit ab oībꝫ peccatis ieroboā filij nabath vel melius.
c Qui lectione comprehenſus. oſee ſcꝫ in titulo cū re

⁊ religionē cū pplo iſrl agēte. ſanguis naboth. q̄ in loco certe iezrahel [f] fūat ꝓfuſus i domo iehu [g] pr̄is mēorati. hieroboe ꝑ pctō [h] redūdaturꝰ ſignificat̄. hic factū ē vt ira dei vl' pplo iſrl ꝑdenūciationē ꝓphe ꝓceſſura debent̄. [i] domui aūt iude [k] miſericordia lectiōe ꝯphēſa [l] ob h' [m] ꝓmiſſa ē [n] qꝛ ezechias rex iuda filius achaz ſublatis idol. q̄ tā [o] pr̄ eiꝰ. q̄ȝ ceteri reges ꝯſecrauerūt [p] tēplū dī purgaſſe [q] ⁊ purificaſſe mōſtrat̄.

Explicit ꝓlogus. Incipit argumentū in eundem.

Oſee crebro noīat ephraiz ſamariā ioſeph iezrahel. ⁊ vxorē fornicariā. ⁊ fornicatiōis filios. ⁊ adulterā cubiculo clauſaȝ mariti mlto tpe ſedere viduā ⁊ ſb veſte lugubri viri ad ſe reditū ꝓſtolari. Explicit argumentū.

gibus iuda. d Cū pplo iſrl. nota ꝙ in libro iſto nomine iſrl decē tribꝰ ſignant̄. qꝛ cū eēnt plēs q̄ȝ alie nominepōis vocate ſūt. due alie tribꝰ noīe iuda. In q̄buſdā biblijs ſcribit̄ hec notula q̄ ſeq̄t. Regie ſūt de ſub q̄bꝰ ſignificatiōibꝰ noīm ad q̄s tribꝰ ꝑ ꝓphas ſmo dn̄i dirigatur. q̄cieſcūq3 ad decē tribꝰ tēdit ꝓphia. ſub his noībꝰ deſignant̄. i. ephraiz ſamaria. iſrl ioſeph. iezrahel bethel. ⁊ bethauē ⁊ interdū iacob. quādo aūt ad duas loquitur tribꝰ ſub his noībus ſmo ꝓfert̄. iuda. irl'm. beniamin. domus dauid. ⁊ interdū iacob. Aliq̄tiēs autē iſrl ad totas. xij. tribꝰ e In loco (refert̄. terre. vel certo vl' me f Fue (liꝰ terre. rat ꝓfuſus. iiij. re. xxi. g Pris. i. pauī. ſiue Daū. v. nabu. Pater tuꝰ. i. auus tuus. more ſcripture q̄ ſepe auos ⁊ pauos pr̄es vocat. ꝯ. prio ponit genealogia. h Redūdaturꝰ fcāt. in h' vt dn̄s imſte egiſſe cū iehu. nō eni peccauit i effuſiōe ſanguinis naboth. imo meruit vindicādo eā. vñ. iiij. Reg. x. Qꝛ ſtudioſe egiſti qd rectū erat ⁊ placebat i oculis meis ⁊ oia q̄ erāt i corde meo feciſti ꝯ achab. filij tui vſq3 ad quartā generationē ſedebūt ſup thronū iſrl. Rñdeo h' ꝑ ſiue dictū ē. qꝛ ſicut illi puniti ſunt. qꝛ naboth interfecerūt. ſic ⁊ iſti qꝛ dn̄m dereliq̄rūt. vñ. iiij. Reg. x. Porro iehu non cuſtodiuit vt ambularet in lege dei iſrl. i Domui autē iude. Hic tangit̄ ꝓmiſſio facta bonis. k Miſericordia lectione ꝯphenſa. i. tota mīa. ſm qp legit̄. iiij. Reg. xx. De manu reg' aſſirioꝝ liberabo te. ⁊ .iiij. Reg. xix. ⁊ i mult̄ locis. l Et h'. i. ꝓpter h'. m Promiſſa ē. i. fcā ꝑmiſſio liberatōis. E ezechias ⁊c. alr̄ exponit̄. k Miſericordia lect. ꝯpre. i. de q̄ legit̄ Oſee. i. Domui iuda miſerebor. ⁊ ſaluabo eos i dn̄o deo ſuo. hec ſalutatio legit̄. iiij. Reg. xix. Cū vna nocte ꝑcuſſa ſit i caſtris aſſirioꝝ. clxxxv. milia. l Et h'. i. m Promiſſa eſt mia. n Quia ezechias ⁊c. ſublatꝭ idol. iiij. Reg. xviij. o Pater eiꝰ achaz. p Tēplū dei purgaſſe. ꝑ eiectōnem ſordiū. ⁊ ex h' purificatū. vñ ſubdit̄. q Et purificaſſe. ij. Paral. xxix. Mūdate domū dn̄i dei pr̄m noſtroꝝ ⁊ auferte oēm imūdiciam de omni ſanctuario.

Explicit expoſitio iſtiꝰ ꝓlogi. Incipit poſtil. Nico. de lyra ſup oſeam ꝓphetam.

Duodecim ꝓphetarū oſſa pullulāt de loco ſuo. Eccl. xlix. Sicut in li. pſ. pſalmo a diuerſ auctoribꝰ ꝯpoſiti in vno libro ꝯplectunt̄. q̄ dicit̄ liber pſalmoꝝ vt ibidē fuit plenꝰ declaratum ſic ꝓphetie. xij. ꝓphaꝝ in h' libro reponūtur q̄ dr̄ liber. xij. ꝓphaꝝ. de q̄ pōt accipi vbū ꝓpoſitū. duodecim ꝓphetarū oſſa ⁊c. In q̄ duo notant̄ in generali. ſ. auctoꝝ q̄litas cū dicit̄. Duodecim ꝓphaꝝ oſſa pullulant. ⁊ libri huiꝰ vnitas cū dr̄. de loco ſuo. qꝛ hic coartant̄ q̄ſi in vno loco. Circa primū in. xij. ꝓphetis q̄tuor fuiſſe notātur. ſ. numerꝰ ꝯueniēs. ibi duodecim viſus inſpiciēs. Prophetaꝝ vtuſ ſtabiliēs. oſſa ⁊ fructꝰ ꝓſiliēs. Pullulāt. Circa primū ſatis pꝫ ex noīe ꝙ numerus duodenariꝰ ex denario ⁊ binario ꝯponit̄. Per denariū vō. x. ꝓcepta decalogi. ꝑ binarium autem dilectio dei ⁊ ꝓximi deſignant̄. Iſti ꝓphe. x. ꝓcepta decalogi ex dilectiōe dei ⁊ ꝓximi ſeruauerūt. ⁊ alios ad hāc obſeruātiā efficaciter induxerūt vtꝫ ex ꝓceſſu huius libri. ꝓpter qd ſub nūero duodenario ꝯuenientēr colligunt̄. ⁊ iō in. xij. patriarche figurant̄. qꝛ tanq̄ȝ pr̄es fideles ppl'i ipſ ad obſeruantiā decalogi ex caritate dei et ꝓximi verbis ⁊ opibus inuitauerūt iō de ipis poteſt dici illud Gene. xxxv. Erunt filij iacob duodecim. Per iacob q̄ ſupplātator interꝑtatur. ipe deus oībꝰ ꝑſidens ⁊ ſub pedibꝰ ſuis tenēs intelligit̄ cuiꝰ filii ꝑ adoptiōē grām fuerūt iſti. xij. ꝓphete. ⁊ ſic pꝫ primū. Circa ſcdm̄ ꝯſiderandū ꝙ ſicut viſus corporalis ſtat ad ſupficiem viſi corpis. ⁊ vltra nō ꝓgredit̄. ſic intellectus naturali cognitione ſtat ad illud qd ex ſenſibilibꝰ pōt ꝯgnoſci nec vltra pōt ꝓgredi. Sed intellectꝰ ꝓpheticꝰ lumine diuino cōfortatus ꝓgredit̄ vltra ſcꝫ ad ꝯgnoſcendū futura ꝯtingētia. cordiū occulta ⁊ ſilia. ſicut plenꝰ fuit declaratum in principio libri pſalmoꝝ. ⁊ iō ꝓphe antiq̄tꝰ appellabant̄ vidētes. qꝛ videbāt illa q̄ alijs erāt occulta. ſm ꝙ dicit̄ i. Reg. ix. Qui eni ꝓpheta dr̄ hodie. vocabat̄ olim vidēs verūtn̄ qꝛ h' fiebat vtute diuina. iō dr̄. ij. Petri. i. c. Non volūtate humana allata ē aliqñ ꝓphetia. ſed ſpūſancto inſpirati locuti ſunt ſancti dei hoīes. ⁊ ſic pꝫ ſcdm̄. Circa tertiū ſciendū ꝙ accipiēdo generaliter eccleſiā. Vna ē ve. teſta. ac noui. ſm ꝙ dicit Gre. omel. vij. Quis patriſfamilias rectius ſilitudinē tenet q̄ȝ ꝯditor noſter q̄ eos q̄s ꝯdidit ſic poſſidet ſicut dn̄s ſubditos in domo. q̄ hꝫ vineā vniuerſalē ſcꝫ eccleſiam. q̄ a primo abel iuſto vſq3 ad vltimū electū q̄ in fine mūdi naſciturus ē q̄t ſanctos ꝓtulit q̄ſi tot palmites miſit. ⁊ ſicut ē vna eccleſia ſic ē vnū eccleſie corpus. huius aūt corpis robur tpe ve. teſt. ꝯſtitit in ſanctis ꝓphetis ꝓpter qd merito dicunt̄. huius corpis oſſa. Et iō in ꝑſona huiꝰ corpis dicit miſtice ſanctus iob. Oſſibꝰ ⁊ neruis ꝯpegiſti me. Quia corpꝰ eccleſie vete. teſta. ꝯpactū fuit ⁊ fortificatū ꝑ ſanctos prophetas q̄ ꝓ veritate fidei ⁊ moꝝ ꝯſtanter ſteterūt contra idolatras. ⁊ plēs coꝝ ꝑ martiriū tranſierūt. vt Amos et Eſaias. ⁊ plēs alij. ⁊ iō merito dicunt̄ oſſa ꝓpter actum fortitudinis. et etiam nerui ꝓpter ꝯnexionē caritatis. ⁊ ſic patet tertiū. Circa q̄rtū ꝯſiderandū ꝙ. xij. ꝓphe non ſolū in vita vbis ⁊ exemplis fecerūt fructū optimū. ſꝫ etiā poſt mortē. ⁊ facient vſq3 ad finē mūdi ꝑ doctrinā eoꝝ in h' libro ꝯtentā. ꝓpter qd merito dicunt̄ ꝯtinue pullulare. ꝓpter qd de quolibet eoꝝ poteſt illud dici. Eccl. l. c. Quaſi oliua pullulans. ⁊ quaſi cypſſus in altitudinē ſe extollens. Per pullulatōnē oliue intelligitur fructificatiō pinguedinis grē in vita pn̄ti. ⁊ ꝑ altitudinē cypſſi ꝯmentio bītudinis in futuro. ⁊ vtrūq3 ꝯſequuntur fideles vitam eoꝝ imitando ⁊ doctrinā implendo. ⁊ pꝫ q̄rtū ⁊ ꝑ ꝯñs tota ꝑs prima principalis. Circa ſecūdū in q̄ notat̄ libri vnitas ꝯſiderandū ꝙ iſti. xij. ꝓphe vno ſpū fuerūt inſpirati. ⁊ ad vnū finem ſūt ordinati. ⁊ ad inuicē caritati vniti ꝓpter qd decenter ſunt in eodem libro collocati.

q̄tum ad eorꝫ doctrinam. qđ notatur in vnitate loci cū dr̄. De ſuo loco. de q̄ pōt exponi qđ dr̄. Job. xxviij. Auro locus ē in q̄ ꝯflatur. in ſacra ſcriptura p aurū ītelligiť ſapientia diuina q̄ fuit in iſtis pphis. ⁊ ſicut minera auri pluribꝫ portionibꝫ colligiť ⁊ in vna fornace ad ꝯflanduꝫ ponit͛ ꝯſic in vnū mañ ſam redigiť. ſic ſapiētia diuina in iſtꝭ pluribꝫ pphetis refulgēſ in h̄ libro colligiť ad inſtructionē fideliuꝫ vt in pñti ꝯgnoſcant deū p fidē. ⁊ in futuro p aptā viſionē ad quā nos pducat qui cū pr̄e ⁊ ſpūſcto viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculorꝫ Amen.

Incipit liber Oſee pphe.
Capitulum. I.

Verbū dñi qđ factū eſt ad[b] oſee filiū beeri[c] in diebꝫ ozie ioathā achaz ezechie regū iuda. ⁊[d] in diebꝫ hieroboā filij ioas regis iſrl̄.[e] Principiū loquēdi dño iu oſee. Et dixit dñs ad oſee.[f] Vade ſūe tibi[g] vxorē fornicationū[h] et fac tibi filios fornicationū[i] q꞉ fornicās fornicabiť terra[k] a dño.[l] Et abijt[m] ⁊ accepit gomer[n] filiam debelaim[o] et ꝯcepit ⁊ pepit ei filiū. Et dixit dñs ad eum.[p] Voca no-

In plogo. xij. pphā rū vbi dr̄. ſicut in lib. pſalmorꝫ pſalmi a diuerſ auctoribꝫ ꝯpoſiti ⁊c. Additio. Secundū ſnīam btī Aug⁹. oim̄ pſalmorꝫ in pſalterio ꝯtentorꝫ actor fuit ipe dauid. lꝫ q̄daꝫ pſalmi ab alijs intitulenť. vt aſaph ⁊ filijs chore. ⁊ hmōi q̄ quidē ſnīa lꝫ eni ab aliq̄bꝫ ꝯdicať. nihilomin⁹ pbabilior vr̄ ⁊ verior. put ſufficiēter fuit declaratū in additionibus ſup pſalmo. j.

Replica.

In pfatione. xij. pphaꝫ. poſtil. dicit. Sic pſalmi a pluribꝫ editi ꝯtinenť in vno libro pſalmorꝫ. Ita iſte pphetie ponūtur in vno libro pphaꝫ Contra qđ burg. dicit oim̄ pſalmorꝫ dauid fuiſſe auctorē ſm opinionē b. aug⁹. Quid aūt mihi videať ad ꝯcordādū opiniones ſanctorꝫ doctorꝫ Aug. ⁊ Hiero. vide. ſ. circa primū pſalmū in correctio.

Capitulum. I.

Verbū dñi. Liber iſte in. xij. ptes diuidiť. ſm xij. pphas. ⁊ ſunt ptes note. prima aūt ps in q̄ ꝯtineť pphetia oſee diuidiť in phemium ⁊ tractatū q̄ incipit ibi. Principiū loquendi. In phemio prīo oñdiť pphe gen⁹. cū dicit.

b Ad oſee filiū beeri. ⁊ fuit iſte beeri ppha ſicut ⁊ fili⁹ licet eius pphetia nō habeať. ſicut nec de multis alijs q̄ tñ in ſcriptura pphe nominanť. habēt eni pphe p regula. ꝙ qñ in principio alicu⁹ pphe patris nomē exprimitur. pphā fuiſſe intelligiť. ſcđo oñdiť pphie tps. cum dicit.

c In diebꝫ ozie ioathan achaz ⁊ ezechie regū iuda. tpi

d In diebꝫ hieroboam (bus eni iſtorꝫ q̄tuor pphauit. filij ioas. iſte eni hieroboā fuit rex iſrl̄ ⁊ noiať hic. q꞉ regnauit cū ozia rege iuda. xiiij. an.

e Principiū. Hic incipit tractatus ⁊ diuidiť ī duas ptes. q꞉ primo pphetat nō ſolū vbis ſed etiā ſenſibilibꝫ factis. ſcđo ſimplicibus vbis. ca. iiij. Circa primā ptem in q̄ vtualiter ꝯtinenť illa q̄ poſtea ſequūtur ꝯſiderādū ꝙ ſicut dicit apl̄s ad Ro. xj Cecitas ex pte ꝯtingit in iſrl̄ vt plenitudo gentiū intraret. ⁊ ſic ois iſrl̄ ſaluus fieret. qđ implebiť circa finē mūdi qñ iudei ꝯuertētur ad xp̄m generaliter detecta falſitate antixp̄i. ⁊ ſm h̄ ppha tria facit. prīo q̄ denūciať futuraꝫ iudeorꝫ excecationē. ſcđo gētiū illuminationē ibi. Et erit. tertio iudeorꝫ finalē ꝯuerſionē. ca. iij. prima adhuc in duas. q꞉ prīo tangiť iudeorꝫ captiuitas p̄cedens xp̄i aduentum. ſcđo eorꝫ cecitas in eius aduentu ibi. Et ꝯcepit. prima adhuc in duas. q꞉ primo poniť captiuitatis rō. ſcđo ipſa captiuitas ibi. Et abijt ⁊ accepit gomer. Circa pmū dr̄

e Principiū loquēdi dño ī oſee. i. ad ipꝫ oſee. ⁊ dicit expoſitores aliq̄ ꝙ dr̄ h̄ principiū loquēdi ad denotandū ꝙ dñs locutus eſt prius ad oſee q̄ ad reliq̄s pphetas ſequētes. ſed hoc non bñ videť verū. q꞉ abdias eſt vnus de ſequentibꝫ. et tamen ipe fuit homo pfectus a tēpe achab regis iſrael cuius fuit diſpenſator ſm oēs doctores hebraicos ⁊ latinos. A fine vo vite achab vſq3 ad principium regni ozie ſub q̄ oſee cepit pphetizare. put dr̄ ī textu fluxerūt. cij. anni. vt pōt defacili videri in q̄rto regum numerando tpa regum intermediorꝫ. ⁊ iō nō eſt veriſile ꝙ abdias incepit poſt illū prophetare lꝫ magis ante ꝓpter qđ dicit Raſa. ꝙ iſtud principiuꝫ loquēdi referť ad litera ſequētem cū dr̄.

f Vade ſume tibi. ita ꝙ iſtđ fuit primū qđ dñs locut⁹ fuit ad

g Vxorē fornicationū. dicūt aliqui ꝙ iſta. mľr quaꝫ duxit ppha in vxoreꝫ prius erat meretrix publica. ⁊ q̄uis vile eſſet eā accipe. ppha tñ ſe humiliauit in h̄ volēs ꝺo obedire ſicut eſaias q̄uis eſſet de genere regio. iuit tam̄ nudus ⁊ diſcalciatus vt obediret deo. Eſa. xx. Dicit tamē Hiero. in plogo ꝙ hec mľr nō fuit fornicaria fornicatione corporis. ſed fornicatione mentis. q꞉ erat idolatra ⁊ gentilis. ⁊ hoc videtur verius. q꞉ p hoc ſignū magis reſpondebat ſignato ſcꝫ idolatrie populi future. que p hoc ſignificabatur. ſm ꝙ poſtea ſubditur. q꞉ fornicans fornicabiť terra a domino.

h Et fac tibi filios fornicationū. In hebr̄. hr̄ ſic. Accipe tibi vxorem fornicationū ⁊ filios fornicationū ſcꝫ accipe cum matre filios quos ante habuit. ita ꝙ accepit matrem ī vxorem. ⁊ filios eius adoptauit. Filij enīꝫ q̄s genuit in ea poſtq̄ fuit eius vxor non poterant dici filij fornicationū fornicatione corporali. quia legitimi erāt nec fornicatione idolatrie. quia ppheta non pmiſiſſet ⁊ iō qđ dicitur in tranſlatione noſtra. Fac filios fornicatōnū ſic eſt exponendum. Filios fornicationum fac tuos p adoptionem.

i Quia fornicans forni. ter. ſ. x. tribuum ⁊ duarum.

k A domino p idolatriam. que eſt ſpūalis fornicatio ⁊ dicitur. Fornicans fornicabitur. reduplicando ad denotandum multiplicatiōem idolatrie que facta fuit illo tēpore in vtraq3 pte ſrc pꝫ qđ regnum decem tribuū. primo fuit captiuatū ſub oſee. iiij. Regū. xvij. Et poſtea regnum duarum ſub ſedechia. iiij. Reg. vlti. Et ſic patet ꝙ in hac parte ponitur captiuitatis ratio. ſ. idolatrie multiplicatio.

l Et abijt. Hic conſequēter ponitur decem tribuū captiuatio que fuit prima. poſtea ſubdetur de captiuatiōe duarum tribuum que fuit ſecunda. Hec tamen pars prima diuiditur. q꞉ primo ponitur captiuitas. ſcđo eius diuiſitas ibi. Et concepit. Circa primū dicitur.

l Et abijt. prompte deo obediens.

m Et accepit gomer. nomen eſt mulieris quam accepit in vxorem. n Filiam debelaim vna dictio eſt debelaim ita ꝙ de non eſt prepoſitio hic. vt aliqui dicunt. ⁊ eſt nomen propriū patris huius mulieris. vel loci vnde fuit nata. ſicut frequenter in ſcriptura dicuntur filie hieruſalem mulieres inde nate.

o Et concepit. de propheta.

p Voca nomen eius iezrahel. q꞉ captiuationem regni decem tribuum p chriſtum volebat ſignificare eo ꝙ iezrahel erat ciuitas regia. quia iſta tamen pmimo incepit a zacharia abnepote iehu. ideo ſubditur.

me ē eius iezrahel. Quōniā ad
huc modicū[q] ⁊ viſitabo [r] ſā
guinē iezrahel [s] ſup domū
iehu [t] ⁊ qeſcere faciā regnū
dom⁹ iſrl'[u] Et ī illa die [x] ɔte
rā arcū iſrl' ī valle iezrahel
[y] Et ɔcepit adhuc. ⁊ pepit
filiā ⁊ dixit ei⁹ [z] Uoca nomē
eius abſqꝫ miſericordia.[a]
Quia nō addā vltra miſe
reri domui iſrl' [b] ſʒ obliuiōe
obliuiſcar eoꝝ [c] Et domui
iuda miſereboꝛ. [d] ⁊ ſaluabo
eos ī dño deo ſuo [e] ⁊ nō ſal
uabo eos ī arcu ⁊ gladio ⁊
ī bello ⁊ ī eq̇s ⁊ ī ſeq̇tib⁹ [f] Et
ablactauit eā q̄ erat abſqꝫ
miſericordia [g] Et ɔcepit ⁊
pepit filiū Et dixit ei [h] Uo
ca nomē ei⁹ nō ppl's meus
[i] Quia vos nō ppl's me⁹. ⁊
ego nō ero veſter de⁹.

q Et viſitabo. i. puniā ſeu vindicabo. r Sangui-
nē iezrahel. i. ſanguinē innocētū effuſum in iezrahel qd̓
exponūt al. q̄ de ſanguine naboth ibi effuſo. vt hr̄. iij.
Reg. xxi. ſed huic dicto obuiat qd̓ ſubdit̄. s Super
domū iehu. q2 dom⁹ eius nō fuit punita ꝓpter ſangui-
nē naboth ſʒ magis
exaltata. eo q Jehu
in vīdictā ſanguinis
naboth deleuit do-
mū achab ꝓpter qd̓ ⁊
ꝓpter occiſionē ſacer
dotū baal dñs dixit
ad eū. iiij. Reg. x. q2
ſtudioſe egiſti qd̓ re-
ctum erat ⁊ placebat
in oculis meis. ⁊ oīa
q̄ erāt in corde meo
feciſti ɔ̄ domū achab
filij tui vſqꝫ ad quar-
tā generationē ſede-
būt ſup thronū iſrl'. ſʒ
q2 ieh u poſtea fec̄ ma
lū corā dño vt ibidē
hr̄. ⁊ filij ei⁹ poſt eū. iō iſtud malū d̓r hic ſanguis iezra-
hel. ⁊ q2 iſti vel eoꝝ aliq̇ innocētes occiderūt ⁊ illud d̓r
hic vindicari ſup domū iehu qd̓ fuit ipletū in zacharia
ei⁹ ab nepote. vt hr̄. iiij. Reg. xv. ⁊ extūc multū fuit affli-
ctū regnū iſrl' quouſqꝫ fuit captiuatū p reges aſſyrioꝝ
ſcʒ teglatphalaſſar ⁊ ſalmanaſar. iō ſequit̄. t Et qeſ-
ſare fa. do. iſrl' oſee ei⁹ rege captiuato. v Et in il. die.
id eſt in illo tpe. x Cōterā arcū iſrl'. q2 tūc debellati
fuerūt ab aſſyrijs. y Et cōcepit. Hic ɔ̄ſr denūciat̄ ca
ptiuitatis diuturnitas p nomē filie nate cū dicit̄.
z Uoca nomē ei⁹ abſqꝫ miſericordia. iō ſubdit̄.
a Quia nō addā vltra miſereri domui iſrl'. vltra dif-
ferendo ei⁹ captiuitatē. b Sʒ obliuione obliuiſcar
dimittēdo in captiuitate ſicut dimittit̄ res ɔ̄data obli-
uioni. vñ ſm hebreos illa captiuitas nō ē adhuc reuo-
cata. c Et domui iuda miſereboꝛ. ei⁹ captiuitatem
differendo. q2 ꝓpter merita ezechie q̄ regnauit tpe oſee
ppl's iuda fuit ſaluat⁹ de manib⁹ ſennacherib miraculo
ſe. iō ſubdit̄. d Et ſaluabo eos in dño deo ſuo. i. in
virtute dñi q̄ miſit angelū ⁊ īterfecit in caſtris aſſyrioꝝ
clxxxv. milia bellatoꝝ. iiij. Reg. xix. iō ſubdit̄. e Et nō
ſaluabo eos in arcu ⁊c. ⁊ nō ſolū miſert⁹ fuit dñs regni
iude captiuitatē differēdo vſqꝫ ad tpꝰ ſedechie ſʒ etiā
inductā relaxādo inſpirādo cyro regi dare licentiā ppl'o
redeūdi. vt hr̄ Eſdre. i. f Et ablactauit. i. a lacte amo
uit. ⁊ p h̓ deſignat̄ q oīs ɔſolatio eēt regno iſrl' ſubtrahē
g Et ɔcepit. Poſtq̄ egit d̓ captiuitate regni iſrl' (da.
q̄ ꝑceſſit xp̄i aduētū. h̓ in aduētu xp̄i deſcribit̄ cecitas
iudeoꝝ. ⁊ h̓ p nomē filij nati cū d̓r. h Uoca nomen
ei⁹ nō ppl's me⁹. q2 negauerūt ipm cū pylatū dicentes.
Nō habem⁹ regē niſi ceſarē. ⁊ tūc ꝓprie facti ſunt non
ppl's ei⁹. ſm q ꝑdixerat. Dañ. ix. c. Poſt hebdomadas. lxij.
occidet̄ xp̄s. ⁊ nō erit ei⁹ ppl's q̄ eū negaturus eſt. ⁊ d̓ il-
lis dicit̄ hic. Quia vos nō ppl's meus.

In ca. i. oſee vbi d̓r in poſtilla. Et fuit iſte beeri pro-
pheta ſicut ⁊ filius ⁊c. Additio.

Et dictū fuit in additione ſup hieremiā. i. ca. lʒ ī
dictis cuiuſdā doctoris thalmudici reprat̄. q
qñ nomē pr̄is alicui⁹ pphe exprimit̄ ī pricipio
ꝓphie ſilij. pater ēt intelligit̄ fuiſſe ppha. nō tñ h̓ dictū
reputat̄ vt regula apud eos. ſʒ tanq̄ dictū qd̓ eadē faci-
litate ɔtēnit̄ q̄ approbat̄ cū nullū fundamētū habeat in
ſacra ſcriptura, nec ēt in rōne. nā manifeſtū eſt q de⁹ in-
differēter dat donū pphetie cui vult ēt ſi nō ſit fili⁹ p
phete. Itē ad nr̄am eruditionē nō videt̄ ptinere noſſe.
an beeri pater oſee fuerit ppheta vel nō cū ppħia beeri
nō inueniat̄. Si eñ ppheti a beer inueniret̄. opoꝛteret
nos cognoſcere q cēt ppħa vt ei⁹ ppheciā recipemus
ſʒ cū talis ppheti a ſi
inueniat̄ curioſum vī
magis q̄ vtile ſcire
ipm fuiſſe ppħam vl'
nō. Idē dicendū de
alijs patrib⁹ pphета-
rū quoꝝ noīa ī pphe-
tijs filioꝝ exprimunt̄
q̄ quidē noīatio pa-
trū vt dicūt q̇dē he-
breoꝝ expoſitores ſit
eo q tales pr̄es erāt
ſuis tēporib⁹ famoſi
q̄ rōne ēt noīant̄ ī ali-
quib⁹ pphetijs nō ſo
lū pr̄es ſʒ ēt aui ⁊ p-
aui. vt de zacharia et
alijs.

In eo. ca. vbi d̓r in poſtil. In dieb⁹ hieroboā filij ioas
Si querat̄ q̄re in ppheti a eſaie q̄ Additio.
ꝓphetizauit tpib⁹ q̄tuoꝛ regū iude hic noiatoꝝ
nō noiat̄ hieroboā q̄ regnauit cū ozia rege iuda
xij. annis vt d̓r in poſtilla. ⁊ tñ noiat̄ hic ī ꝓhemio oſee
Quid ad hoc dicēdū ſit habet̄ in additione prima ſup
p⁹ unū capitulum eſaie.

In eo. ca. vbi d̓r ī poſtil. Uxorē fornicariā. ⁊c. Additio.
Secūdū trāſlationē ionathe. ſ. chaldaicū illud qd̓
hic d̓r. Sume tibi vxorē fornicariā. Et abijt ⁊ ac
cepit gomer filiā debelaī ⁊ ɔcepit ⁊c. ſimiliter ⁊
illud qd̓. ī. iij. ca. d̓r Adhuc vade ⁊ dilige mulierē tuā di-
lectā amico ⁊c. totū intelligit̄ ī viſione ꝓphetica factū
nō aūt in re. qd̓ licet deuiet a cōi expoſitiōe doctoꝝ no-
ſtroꝝ ⁊ ēt hebreoꝝ. videt̄ tñ aliquā ꝑtē veritatis habere
Primo ex h̓ q accipe mulierē fornicariā mētis aūt coꝛ
poris dato q poſtq̄ eam accepit ppħa neutro mō eēt
fornicaria. tñ adhuc haberet ſpēm mali. qd̓ de⁹ nō ꝑci-
peret facere ꝑſertim pphete. cui⁹ vita cederet alijs in ex
emplū. Itē illud factū nullo mō corrñdet rei figurate. Il
la eñ gomer erat fornicaria tantūmodo anteq̄ eā acci-
peret ppheta. ſʒ poſt acceptionē erat vxoꝛ legitima ⁊ ca
ſta ɔiugali caſtitate ſm cōmunē expoſitionē. ſʒ ɔſtat q
regnū iſrl' ⁊ ēt regnū iude, poſtq̄ deo fuerūt cōiuncta p
legis acceptionem fornicata ſunt a deo ſm aūt expoſi-
tionē chaldaicā ppheta accepit illā fornicariā ⁊ fecit fi-
lios fornicationū. qd̓ ꝓprie corrñderet rei figurate. ſed
q2 ſm iſtā expoſitionē hoc ſolū fuit ſm viſionē ꝓpheti-
cā ⁊ nō realiter. iō nullā rōnē hʒ peccati vel mali exēpli
ſilr̄ exponūt aliq̇ illud qd̓ hr̄ Geñ. xv. Sume tibi vaccā
triennē ⁊ arietē triū annoꝝ ⁊c. qd̓ totū fuit factū in viſi
one ꝓphetica. qd̓ ſatis ſufficiebat ad certificationē ab-
rae de his q̄ ibidē ɔtinet̄. iā eñ modicū añ d̓ ipo dixerat
Credidit abraā deo ⁊ reputatū ē ei ad iuſticiā. ⁊ ſic vi-
det̄ q iā nō opoꝛtebat oñdere ſibi ſigna viſibilia ad cre
dendū cui⁹ ſimile pōt dici in ꝓpoſito. Replica

Circa primū oſee. Burgēſ. mouet̄ ɔ̄ poſtillato-
rē dicentē q patres ꝓphetaꝝ in exordijs noiati
fuerint etiā ꝓphete. ſm regulā hebreoꝝ d̓ hoc vi
de correctoriū circa primū caplm̄ Hiere. Etiā circa idē
capitulū burgēſ. vt yſmael manū mouet ɔ̄ oēs. nimirū
q oīm ɔ̄ eū moueant̄. Dicit eñ illū paſſum. Accipe foꝛ
nicariā ⁊c. nō debere intelligi ſm rem. ſed ſm ꝓpheticā

Et erit nūe- .II. rus filiorū iſrl' q̄ſi ha/rena maris, q̄ ſine mēſura ē, et nō nūerabit. [b] Et erit in loco, [c] vbi dicet eis nō pp̄ls me⁹ vos [d] dicet eis. filij dei viuētis [e] Et cō/gregabunt filij iuda [g] et filij iſrl' [h] pariter. [i] et ponēt ſibimet [k] caput vnū [l] et aſcēdēt d' ter/ra [m] qr magn⁹ dies iezrahel [n] Dicite fratribus vr̄is [p] pp̄ls me⁹ [q] et ſorori vr̄e [r] miſericor/diā ꝯſecuta [s] Judicate ma/trē vr̄am [t] iudicate [v] qm̄ ipa nō vxor mea. [x] et ego nō vir ei⁹ [y] Auferat fornicationes ſuas [z] a facie ſua. [ʒ] et adulte/ria ſua d' medio vberū ſuorū [a] ne forte expoliē eā nudā. [b] et ſtatuā eā ſm diē natiui/tatis ſue. [c] et ponā eā q̄ſi ſoli/tudinē [d] et ſtatuā eā velut ter/rā iuiā [e] et iterficiā eā ſiti [f] et filiorū illi⁹ nō miſerebor [h] qm̄ filij fornicationū ſūt qr for

viſionē nō realiter qr hʒ ſpeciē mali quā de⁹ nō p̄cipe/ret. vt pp̄ha cederet alijs in malū exēplū. hui⁹ correctio/nē vide Geñ. xij. in correct. penultimo. Sʒ q' hic arguit q' factū nullo mō correſpōdet rei ſignate. nō valet. qr ſm materiā ſubiectā vtiqʒ correſpōdet. q̄uis nō oportet fi/gurā et figuratū p oīa correſpōdere vt pʒ p to/tā legē veterē. imo et burgñ. j. xl. c. cū glo. dicit. Tipus partem indicat q' ſi totū p̄ce/dat in typo. iā nō eſt typus ſʒ veritas. cor/ridet āt ſm materiā fornicaē et terra for/nicās ſit figurata. ſʒ nō oportet ſi forni/caria ſumpta ī matri/moniū fuit emēdata q' igit iſrl' figuratus debuit eē emēdatus Et dicunt filij legiti/mi. filij fornicationū a denoiatione mr̄is q̄ poſita fuit ī exem/plo figurali. Quia tūc de⁹ etiā ſynagogā recipet in vxo/rē legitimā ſi auferret fornicatiões ſuas a facie ei⁹ et c. ꝑ ut etiā burgeñ exponit.

Capitulū. II.

Et erit Hic incipit ſcōm ca. ſm hebreos in quo poſt executionē iudeorū ponit illumiātio gen/tiū. Circa qđ ſciendū q' iō hic incipit nonū ca. ad denotandū q' incipit alia ſnīa a p̄cedēti. et diuidit ī duas ptes. qr primo deſcribit gētilitatꝫ vocatio ſcđo vo/cate ꝯſolatio. ibi. Propter hoc. Prima in duas. qr prio ponit dicta vocatio. ſcđo iterponit regni iude captiua/tio. ibi. Judicate. Sciendū ēt q' gentiles ꝯuerſi ad fidē xp̄i noīe iſrl' nominant. ſicut fuit declaratū Eſaie. xliij. ſup illud. Iſte dicet dn̄e ego ſum. et ille iuocabit ī noīe iacob. et h' ſcribet manu ſua dn̄o et ī noīe iſrl' aſſimilabit iō dicit hic. a Et erit nūer⁹ filiorū iſrl' quaſi harena maris. i. in multitudine maxima. ſicut videm⁹ imple/tū in ꝯuerſione gentiū. b Et erit in loco. hanc au/ctoritatē allegat apl's ad Roma. ix. dictā ad lr̄am d' ꝯuer/ſione gētiū. ꝓpter qđ exponētes hanc ptē aliter vident ab eo diſcordare. ꝓpter qđ ſicut dixi a principio intelli/git de illumiatione gentiū. dicit igit. b Et erit ī lo/co. i. in orbe vniuerſo vbi habitāt gētiles. c Ubi di/cet eis. nō pp̄ls me⁹ vos. qr vſqʒ ad aduētū xp̄i fuerunt ydolatrie dediti. d Dicet eis filij dei viuentis. p ſuſceptionē fidei. ſm q' dr Joh. i. Quotqt āt receperūt eū dedit eis ptātē filios dei fieri his q̄ credūt in noīe ei⁹. Et qr ꝯuerſi ſunt p p̄dicationē aplorū et aliorū diſcipu/lorū q̄ fuerūt iudei. ita q' ex iudeis et gētilibꝰ facta ē vna eccl'ia. iō ſubdit. f Et ꝯgregabūt filij iuda. i. apli alijqʒ diſcipuli natione iudei. g Et filij iſrl'. i. gētiles co/uerſi q̄ ſic noiant vt p̄dcm̄ ē. h Pariter. i. ī vna eccl'ia i Et ponēt ſibimet. i. vnanimiter ꝯfitebunt. k Caput vnū. ſ. xp̄m. l Et aſcēdēt de terra. i. multi/plicabunt fideles p orbē ſicut illa q̄ pullulāt d' terra. vñ et d' magna multitudine pp̄li ꝯueniēte aduiucē dr vul/gariter. Uidebat pp̄ls de terra pullulare. m Quia magn⁹ dies iezrahel. i. magna ꝯgregatio ſeu multiplica/tio fideliū. eo q' iezrahel interp̄tat ſemē dei. et h' mō ex/ponit rab. ſa. licet vertat ad aliū intellectū. nō ei pōt cō/ueniēter exponi ps iſta d' pp̄lo redeunte d' babylone v/volūt aliq̄ dicere. qr ille pp̄ls rediit in hierl'm. eſdre. i. et nō in iezrahel. qr ſamariā et alias ciuitates ꝓpinquas. x. tribuū d' q̄bꝰ erat iezrahel tenebāt gētiles ibi adducti d' aſſyrijs. vt hr. iiij. Reg. xvij. et primo eſdre. iiij. et qr ſicut dictū ē p fideles d' natiōe iudeorū facta ē prima ꝯuerſio gētiliū. iō alloquit eos dn̄s dicens. n Dicite vos apli et alij fideles de o Fratri. (iudeis/bus veſtris. i. ꝯuer/ſis d' gentilibꝰ q̄ facti ſunt fratres veſtri p ſuſceptionē fidei. p Populus meus id ē qđ ſunt pp̄ls me⁹ ſicut et vos ſicut dic apl's ad Roma. iij. c. Nō ē diſtinctio iudei et greci. nā idem dn̄s oīm et c. q Et ſorori veſtre. ſ. gentilitate ꝯuerſe. r Miſericordiā cō/ſecuta. cū eñ eſſet ab āntiquo ydolatrie de/dita p miſericordiāʒ dei merā et nō p me/rita patrū. vocata ē ad fidē ſicut iuda p merita abrae et aliorū ſanctorū antiquorū. s Judicate. Hic denūciat captiuitas duarū tribuū ꝗ. ſ. fuerat omiſſa eo q' capti/uationi. x. tribuū q̄ ſunt iſrl' ſm carnē iūgebat vocatio ſeu illuminatio gētiū q̄ ſunt in iſrl' ſm ſpm̄ et diuidit in duas ptes. qr primo denūciat captiuitas rōne culpe. ſe/cūdo rōne ignorantie ibi. Et hec neſciuit. Circa primū alloquit iuſtos q̄ erāt in regno iuda. vt hieremiam ba/ruch et alios dicēs. s Judicate matrē veſtrā. i. hieru/ſalē q̄ erat metropolis in regno. et ſic mater aliarū ciui/tatū et toti⁹ pp̄li. ſicut. ij. regū dr de abela. Cur q̄ris ſub/uertere matrē ciuitatū in iſrl'. t Judicate. i. ex mali/tia ei⁹ ꝑpendite. v Qm̄ ipa nō vxor mea. et h' ꝓpter ydolatriā. p quā a me receſſit et maxime tpe manaſſe qui ydola poſuit in tēplo dn̄i. x Et ego nō vir ei⁹. qr vir et vxor correlatiue dicunt. et iō remoto vno remouet re/liquum. y Auferat fornicationes ſuas. i. ydolatrias z A facie ſua. ita q' ad eas amplius nō attēdat ſʒ ma/gis retro dorſum ꝓiciat. ʒ Et adulteria ſua et c. loq̄/tur de hieruſalē p modū meretricis q̄ inter vbera ſua ponit fragrātia aliqua vt mag' placeat adultero ſic ha/bitatores hierl'm offerebāt ydolis fragrās thymiama. a Ne forte expoliē eā nudā p chaldeos. q̄ ciuitatē po/ſtea ſpoliauerūt oībꝰ bonis. hic dr forte. nō ꝓpter aliqđ dubiū exiſtēs in deo reſpectu futurorū q̄ ſunt ſibi certiſ/ſima. ſʒ ad denotādū libertatē arbitrij. p quā ſi pfecte peniteret de⁹ parceret de pena. p Et ſtatuā eā ſm diē natiuitatis ſue. i. in magna ꝯfuſiōe et vilitate. ſm q' dr Ezech. xvi. In die ortus tui nō ē p̄ciſus vmbilic⁹ tu⁹ et in aqua ñ es lota. et ſequit. Proiecta es ſup faciē terre in abiectione. c Et ponā eā quaſi ſolitudinē. deſtru/ctis muris et cōbuſtis edificijs. d Et ſtatuā eā ve/lut terrā inuiā. ꝓpter multiplicationē ſerpentū et aliarū ferarū ex longa vaſtatione terre. e Et interficiā eā ſi/ti. deficiente potu in obſidione. f Et filiorū eius nō miſerebor. ſʒ partim occident et partim captiuabunt. et oīa iſta paſſa ē hieruſalē poſtea p chaldeos. g Qm̄ filij fornica. ſunt. i. multe ydolatrie. ſicut viri ſanguinū dicūt multi ſanguinis effuſores. gtūs ei plura/lis. hʒ virtutē hui⁹ duplicis ſingularis. h Uadā poſt amatores meos et c. poſt ydola quibꝰ victū et veſtitum

nicata ē mat̄ eoꝝ. Cōfuſa ē q̄ ꝯcepit eos qꝛ dixit.[b] Ua da pꝰ amatoreſ meos q̄ dāt panes m̄. ꝛ aq̄s meas. ꝛ la nā meā ꝛ linū meū oleū me um ꝛ potū meū.[i] Propt̄ h̄ ecce ego ſepiā viā tuā ſpiniſ ꝛ ſepiā eā maceria[k] Et ſemi tas ſuas nō īueniet[l] ꝛ ſeq̄t̄ amatores ſuos,[m] ꝛ nō app̄ hēdet eos. ꝛ q̄ret eos ꝛ nō ī ueniet.[n] Et dicet. Uadā et reūtar ad virū meū priorez qꝛ bn̄ m̄ erat tūc magis q̄ȝ nūc.[p] Et hec neſciuit. qꝛ ego dedi ei frumētum ꝛ vinū ꝛ oleū.[q] ꝛ argētū mltiplicaui ei ꝛ auꝝ.[r] q̄ fecerūt baal[s] Id circo ꝯūtar ꝛ ſumā frumē tū meū ī tpe ſuo. ꝛ vinū me um ī tpe ſuo.[t] ꝛ libabo lanā meā ꝛ linū meū q̄ opiebant igminiā eiꝰ.[v] Et nūc reuela bo ſtulticiā eiꝰ in ocul' ama

toꝝ eiꝰ.[x] ꝛ vir nō eruet eā de manu mea.[y] Et ceſſare faci aȝ oē gaudiū eiꝰ[z] ſolēnitatē eiꝰ[a] neomeniā eiꝰ[b] ſabbatum eiꝰ[c] ꝛ oīa feſta tpa eiꝰ[d] et cor rūpā vineā eiꝰ ꝛ ficū eiꝰ[e] de quibꝫ dixit. Mercedes he mee ſūt q̄s dederūt m̄ amato res mei.[f] Et ponā eā ī ſaltū[g] ꝛ cōedet eā[h] beſtia agri[i] Et viſitabo ſup eā dies[k] baaliȝ q̄bꝫ accēdebat icēſū. ꝛ[l] orna bat̄ ī aure ſua ꝛ monili ſuo ꝛ ibat pꝰ amatores ſuos. et mei obliuiſcebat̄ dicit dn̄s[l] Propt̄ h̄ ecce ego lactabo eā[m] ꝛ ducā eā ī ſolitudinez[n] Et loq̄r ad cor eiꝰ[o] ꝛ dabo ei vinitores eiꝰ ex eodē loco[p] ꝛ vallē achoꝛ[q] ad apiēdā ſpez.[r] Et canet ibi[s] iuxta dies iu uētutꝫ ſue ꝛ iuxta dies aſcē ſiōis ſue de t̄ra egypti. Et erit[t] ī die illa ait dn̄s.[v] voca

ꝛ alia neceſſaria attribuebant. i Propter h̄ ecce ego ſe. vi. tu. ſpinis ꝛc̄. i. chaldeis obſidētibꝫ ir'l'm in circui tu cū gladijs interficiendū. k Et ſemitas ſuas. nō ī ueniet. i. vias p q̄s poſſet effugere. l Et ſequet̄ ama tores ſuos. i. deſiderabit aduentū egyptioꝝ q̄ pmiſerant ei auxilium.

m Et nō app̄. eos. qꝛ nō fuerūt eis ī au xiliū ſꝫ mag̃ ī nocu n Et dicet (n. enti. vadā ꝛ reuer. qꝛ ciui tas ir'l'm vidēs ſe in arto poſitā ꝛ in pun cto captiōis ꝛ deſtru ctiōis. pcepit ꝙ ma le fecerat colēdo ido la. ꝛ q̄rendo hūanum auxiliū et dei diffidē tia. ſꝫ h̄ fuit nimiſ tar p Et hec neſci (de. uit. Hic ꝯn̄r denūcia tur dicta captiuitas culpabilis rōne igrā tie. q̄ cauſat̄ in aīa ex peccatoꝝ multiplica tione ſm qḋ dꝛ Sap. ij. ca. Excecauit illos malicia eoꝝ. ꝛ ſm h̄ p Et hec neſci (dꝛ h̄. uit. qꝛ ego dedi ei fru mentū ꝛc̄. i. cibū ꝛ po tum ꝛ indumentum q̄ diuitie ſūt naťales q Et argētū multi plicaui ꝛc̄. i. diuitias artificialeſ. magna ei cecitas fuit attribue re talia idolis ſurdis ꝛ mutis.

r Que fece. baal. ei ſacrificia offerēdo ꝛ pcioſis eū or nādo. s Idcirco ꝯuer. ꝛ ſu. fru. ꝛc̄. i. auferā ab ea bōa ad victū ꝛ veſtitū ptinētia. t Et libe. la. meā. de fui tute. qꝛ ſeruit idolatrijs eoꝝ igminiā opiendo. v Et nūc reue. ſtul. eiꝰ in ocu. ama. eiꝰ. i. corā idol' q̄bꝫ fuiebat ꝛ ſciētibꝫ egyptijs q̄bꝫ ꝯfederata erat. x Et vir ſi eru et eā. egyptij eni nō poterāt eā iuuare ſic pmiſerant. y Et ceſ. fa. om. gau. eiꝰ. ciuitatē ꝛ tplm̄ deſtruendo. z Solēnitatē eiꝰ. i. ſolēnitates. ponēdo ſinglare p plu rali. ſic Exo. viij. Uenit muſca grauiſſima. ꝛ q̄ ſint ille ſo lēnitates explicat mag̃ di. a Neomeniā eiꝰ. q̄ fiebat in principio cuiuſlꝫ mēſis. b Et ſabba. eius. in fine cuiuſlibet hebdomade. c Et oīa feſta tpa eiꝰ. i. feſta tpalia q̄ fiebāt ſcl'i in anno. ſ. paſce ꝛ penthecoſtes ꝛ ſilīū d Et corrū. vi. eiꝰ ꝛc̄. i. vineas ꝛ alias arbores fructife ras q̄s pſciderūt chaldei in terris circa ir'l'm exiſtibꝫ. e De q̄bꝫ dixit. Mercedes he ꝛc̄. qꝛ ſi ſolū bona mobi lia attribuebat bn̄ficio idoloꝝ. ſꝫ etiā bōa immobilia. f Et po. eā in ſal. ir'l'm eni deſtructa lōgo tpe fuit ſine habitatoribꝫ. ꝛ ſic creuerūt ibi ſpine ꝛ frutecta. g Et comedet eā. i. bona eiꝰ. h Beſtia agri. i. nabu. q̄ ꝟſus in amētiā eiectꝰ fuit ab hoibꝫ ꝛ cū feris fuit hītatio eiꝰ. vt h̄r Dan. iiij. i Et viſi. ſu. eā di. bala. i. ī q̄bꝫ ſeruiuit baalim debite puniendo. k Et orna. mau. ſua ꝛc̄. ad reuerentiā eni idoloꝝ ornabāt ſe hītatores ir'l'm. ſicut ca tholici in feſtis ſctōꝝ. l Propter h̄. ptem iſtam expo nit Ra. ſa. de captiuitate babylonica ꝛ eius relaxatione

vſq ad finē capituli et aliqui expoſitores catholici eū ſe quūtur in pte exponētes de reductiōe captiuitatis babi lonice. ſꝫ ꝯtra h̄ obuiat l'ra in pluribꝫ locis ꝛ potiſſime ī fine capituli. qꝛ ab apl'o ad Romā. ix. allegat̄ dicta littera de ꝯuerſione gentiliū ad fidē vt videbit̄. ꝛ ſm h̄ in parte ponit̄ gentilitaſ vo cate diuia ꝯſolatio vt ſ. dictū ē in diuiſiōe. ꝓpter h̄ iſtud non co pulat̄ imediate ad li terā pcedentē. ſed ad illud qḋ. ſ. poſitum ē Dicite fratribꝫ v'ris ppl's meꝰ. ꝛ ſoror v're id ē gētilitan ꝯuerſe. Miam ꝯſecuta ꝛc̄. l Propter h̄ ecce ego lactabo eā. ꝯſola tionibꝫ ſpūſſancti. vn̄ Act. x. ca. legit̄ ꝙ pdi cāte petro cecidit ſpi ritusſancꝰ ſup corne liū ꝛ alios gētiles q̄ erāt cū eo ꝛ loquebā tur linguis. m Et du. eā in' ſoli tu. qꝛ a tpe apl'oꝝ mlt ti ꝯuerſi ad fidē trā ferebāt ſe ad loca ſoli taria vt meliꝰ vacarēt ꝯtemplationi ꝛ refi cerent ꝯſolatione di uina. ideo ſubditur. n Et loquar ad coꝛ eius. qḋ fit in ſecreto rū reuelatiōe. ꝛ ſpūs ſancti ꝯſolatione. o Et da. ei vini eiꝰ. ex eodē loco. Iſti ſūt apoſtoli qui vinū doctrine chriſtifidelibꝫ ppinauerunt. pro pter qḋ ſaluatoꝛ dicit de ſeipo Ioh. xv. ca. Ego ſum vitis vera ꝛc̄. Et iſtud vinum germinat virgines. Zach. ix. Et iſti vinitores fuerunt ex eodem loco. quia nati in iudea. ſicut ꝛ chriſtus. p Et vallem achoꝛ. non eſt nomen loci ſm ꝙ dicit Ra bi ſa. qꝛ achoꝛ non eſt nomen ppꝛium ſed appellatiuum ꝛ turbatiōem ſignificat. vt pbatum fuit Ioſue. vij. ꝛ iō per vallem achoꝛ intelligitur humilis cōtritio de pecca tis. ſicut dicit idem Ra. ſa. ꝓpter quod andreas ꝛ alij ſe quentes eum dicentes. ꝙ vallis achoꝛ eſt hic nomen lo ci iuxta hiericho quem primo intrauerunt redeuntes d babylone magis iudaizant q̄ȝ tum ad h̄ q̄ȝ ipſe. q Ad aperiendam ſpem. Humilis enim contritio de peccatis aperit ſpem ſalutis. r Et canet ibi. deum laudando. s Iuxta dies iuuentutis ſue. ꝛ qui ſint illi dies ſub ditur. Et iuxta. et p id eſt. Et iuxta dies aſcenſionis ſ eius de terra egypti. tunc eni aſcendens de mari rubꝛo cecinit Cantemus domino glorioſe ꝛc̄. Exo. xv. Sic pꝛimitia ec cleſia valde fuit diuinis laudibꝫ intenta. vtꝫ in actibus apoſtoꝛum in pluribꝫ locis. t In die illa. i. in tempe noui teſtamenti. v Uocabit me ꝛc̄. baalim. Dicunt hic aliqui ꝙ baalim idem ſignificat ꝙ vir meꝰ. et tamē redeūtes de captiui tate vitabāt hoc nomē. eo ꝙ erat ſimile noī idoli. ſ. baal Ra. ſa. hoc exponit magis catholice q̄ȝtū ad hoc dicēs ꝙ

vir me⁹ hic accipit̄.i.ſponſus me⁹ q̄ eſt noīatio amoris Baalim vō ſm ꝓprietatē hebraici ſmonis idem eſt ꝙ dn̄s me⁹ q̄ noīatio ē timoris.ſm illud malach.i.ca. Si ego dn̄s vbi ē timor me⁹.⁊ ſic ē ſenſus ꝙ ex familiarita te cū deo pp̄ls ei⁹ vocabit eū ſub noīe amoris ⁊ nō ti moris.⁊ h̄ ꝓprie ꝯue nit ſtatui noue legis q̄ ē lex amoris ſm ꝙ dicit aug. Breuis dif ferētia legis ⁊ euāge lij timor ⁊ amor.ſic igit̄ timori ſucceſſit amor.

f Et auſe.noīa baa lim ꝺ ore ei⁹ ⁊c.ſicut p̄z ipletū p p̄dicatio nē aploꝝ ⁊ alioꝝ cre dētiū ꝙ ceſſauit ydo latria q̄ſi p totū mū dū.

y Et ꝑcutiā (dū. eis fedus in die illa id eſt tpe gratie.

z Cū beſtia agri.i. cū crudelibꝫ tyrānis

a Et cū volucre ce li.i.cū regibꝫ ſupbis.

b Et cū reptili terre id ē cū eoꝝ miniſtris

bit me vir me⁹ ⁊ nō voca bit me vltra baali.ˣ Et auſe rā noīa baalī ꝺ ore ei⁹ ⁊ nō recordabit̄ vltra nois eoꝝ ʸEt ꝑcutiā eis fedus ī die illa ᶻcū beſtia agri ᵃ⁊ cū vo lucre celi ᵇ⁊ cū reptili t̄re.ᶜ Et arcū ⁊ gladiū ⁊ bellum ꝯterā ꝺ t̄ra ᵈ⁊ dormire ᵉeos faciā fiducialit̄.ᶠ Et ſpō ſa bo te mihi ī ſempit̄nū.ᵍ et ſpōſabo te mihi ī iuſticia ⁊ iudicio.⁊ ī miſericordia ⁊ miſerationibꝫ. Et ſpōſa bo te mihi ī fide ⁊ ſcies q2

q2 ꝗſti q̄ in p̄ncipio ꝑſequebant̄ fidē xp̄i.ad fidē ſunt ꝯuerſi in magna pte toti⁹ mūdi.⁊ marie a tpe ꝯſtātini.

c Et arcū gladiū ⁊ bellū ꝯterā.q2 xp̄ianoꝝ ꝑſecutores facti ſunt eoꝝ defenſores.iō ſequit̄. d Et dormire.i. q̄ſcere. e Eos faciā.ſedata ꝑſecutiōe. f Et ſpō ſabo te mihi in eternū.q2 eccl'ie xp̄i ſpōſe nō ſuccedet ni ſi ſtatus glorie. g Et ſpon.te mihi in iuſticia ⁊c. q2 fides ſine opibus mortua eſt. h Et erit in die illa exau.i.p̄ces fideliū.⁊ ſubdit̄ modus. i Et p id eſt. k Exaudiā celos ⁊c.qꝺ intelligit̄ ꝺ multiplicatiōe bo noꝝ tpaliū ⁊ ſpūaliū in eccl'ia. Dicunt̄ eīm celi exaudiri. q̄ſi dei volūtate rorē ⁊ pluuiā ſalutiferā infundūt.⁊ ter ra q̄ſi humectat̄ ⁊ fecūdat̄ ſic diffuſa.⁊ terrena ſcētia q̄ſi terra pfert ea in abundātia. Et ſicꝫ vō ad abundātiā bo noꝝ ſpūaliū celi dicūt̄ exaudiri.q̄ſi angeli q̄ ſunt ciues celeſtes iperrāt apud deū etiā bona p regnis ⁊ pſonis ſue cuſtodie cōmiſſis.⁊ terra.i.habitatores ei⁹ q̄ſi exau diunt̄ ab angelis.⁊ bona ſpūalia p triticū vinū ⁊ oleū deſignata.q̄ſi multiplicant̄ i fidelibꝫ pp̄lis.iō ſequit̄.

l Et hec exaudiēt iezra.i.ſemen dei cuiuſmodi ſunt fide les ſicut.ſ.dictū ē ca.i.ppter qꝺ Ra.ſa.dicit h̄ ꝙ p iez rahel itelligunt̄ filiū captiuitatꝫ ī ſua reuerſione.qꝺ nō pōt intelligi de ciuitate iezrahel ad quā nō redierūt.vt dictū ē.ſ. Iſta āt ꝯplera ſunt ī eccl'ia fideliū q̄ ex dei bn̄ ficio bonis ſpūalibꝫ ⁊ tpalibꝫ ē fecūda. m Et miſere bor ei⁹ q̄ fuit abſq3 miſericordia.trāſlatio.lxx.hꝫ. Et dili gā nō dilectā ⁊c.i.gentilitatē.q̄ ante vocationē nō erat dilecta.⁊ in h̄ ſenſu allegat hāc ſcripturā ap'ls ad ro.ix. ppter qꝺ ſic ē intelligēda ps iſta vt p̄dictū eſt.

In ca.ij.vbi ꝺ2 ī poſtil. Et vallē achor ñ ē nomē loci. Secūdū glo.achor ē nomē ꝓpriū.et Additio. ſignificat illū trāſgreſſorē de q̄ fit mentio ioſue. vij.a q̄ vallis illa ī q̄ fuit iterfect⁹ vallis achor noīat̄.⁊ ē ſenſus ꝙ ſicut punito illo achor iſrahelite ha bebāt ſpē vincēdi.ſic deſtructa hierl'm ⁊ tēplo p roma nos.⁊ punitis his q̄ peccauerūt in xp̄o.q̄ſi deſtructis fi guris.iā habēt apl'i gaudiū ⁊ ſpē ꝙ totū mūdū xp̄o ſub ijcient.vt in gloſa.

In eo.ca.vbi ꝺ2 ī poſtil.Et ſpōſabo te mihi ī ſempi ternū. Additio. Tt reperit̄ hic deſponſatio primo cū ꝺ2. Deſpōſabo te in ſempiternū. ſcꝺo cū dicit. Et deſponſabo te mihi in iuſticia ⁊ iu ditio ⁊ in miſericordia ⁊ miſerationibꝫ.tertio cū dicit. Et deſpōſabo te mi hi in fide.⁊ ſcies q2

ego dn̄s.ᵇ Et erit in illa die exaudiā dic dn̄s ⁱ⁊ ᵏexau diā celos.⁊ illi exaudient t̄rā.⁊ t̄ra exaudiet triticū ⁊ vinū ⁊ oleū.ˡ⁊ hec exau dient iezrahel. Et ſemiabo eā m̄ ī t̄rā ᵐ⁊ miſerebor ei⁹ q̄ fuit abſq3 miſericordia. Et dicā ñ pp'lo meo.pp'ls me⁹ es tu.⁊ ipe dicet deus meus es tu.

.III.

Et dixit dn̄s ad me.ᵇ Adhuc vade ⁊ dilige mi'ierē dile cta amico ⁊ adulterā.ᶜ ſic

ego dn̄s.Vn̄ ſm glo. primo ſponſauit de⁹ eccleſiā antiquoꝝ in abraā.vel cū eduxit eā de egypto.vt vxo rē haberet ſempiter nā.Scꝺo in mōte ſy nai dās eis p ſponſa libꝫ legis iuſticiā ⁊ iu diciū ⁊ iūctā legi mi ſericordiā vt ſi pecca uerit captiuet̄.ſi pe nituerit remouetur. Tertio ſpōſauit eam in aduētu filij.qꝺ eſt ī fide trinitatis in q̄ fide credētes ſtatum ſciūt.ꝙ ille ē de⁹ quē pri⁹ negauerūt hec ī glo.vn̄ ſubdit.Et ſci es q2 ego dn̄s.

Replica

In capitu.ij.vbi dicitur. Et vallem achor.poſtil lator dicit. Achor nō eē nomē ꝓpriū ſꝫ appellati uū ſignificās turbationē.⁊ h̄ clarius expoſuit ioſue.vij.ubi Burg.ei nō ꝯdicit h̄ āt ppter quādā gloſaꝫ burgeñ.ſe opponit.ſꝫ videt̄ glo.minus autētica q̄ litere ꝯdicit. Nā ioſue.vij.ille trāſgreſſor de q̄ hūc locū expo nit nō ē dictus achor ſꝫ achā.⁊.i.paralypo.ij.dicit̄ Achar ⁊ in glo.interlineari ioſue.vij ꝺ2 hoc idē ſentire beat⁹ hiero.Cū igit̄ in nulla correcta biblia noiet̄ ille trāſgreſ ſor achor.videam⁹ q̄ aīo Burgeñ.voluerit hāc glo.lite re nō ꝯſonantē adducere.niſi in odiū poſtillatoris. Nō eſt igit̄ ver3 ꝙ vallis illa ſit ab illo trāſgreſſore dicta val lis achor ſed ē dicta a trāſgreſſione.⁊ ſic eſt appellatiuū nomē nō ꝓpriū q2 ſignificat turbationē.put ēt innuit

glo.ī hoc loco. Ca.III. Et dixit. Poſt voca tionē gentiū.hic ꝯſir denūciat̄ finalis ꝯuerſio iudeoꝝ. Circa quā primo ponit̄ iudeoꝝ ingrati tudo ⁊ tandē eoꝝ excecatio.ſcꝺo eoꝝ finalis ꝯuerſio.ibi Poſt hec. Prima in duas.q2 primo ponit ſignū ꝓphe ticū.ſcꝺo ſignatū.ibi. Quia dies multos. Circa primū dicit̄ ꝓphete a dn̄o. b Adhuc va.⁊ dili.mu.dilect. amico in hebreo habet̄ ſocio. Ex quo p̄z ꝙ amicus hic ꝺ2 eius ſponſus vel marit⁹.ſub quo tñ vt ingrata adul terat̄.⁊ ſic iuſte a marito dimitit̄.iō ſubdit̄.

c Sicut diligit dn̄s filios iſrl'.eos de egypto educēdo ⁊ legē diuinā aliaq3 beneficia ſpecialiter tribuēdo. ſm ꝙ ꝺ2 pſal.cxlvij. Nō fecit taliter omni nationi ⁊ iudi cia ſua nō manifeſtauit eis.

d Et ipſi reſpectāt ad deos alienos eos colēdo ſtati enim poſt legē datā adorauerunt vitulum conflatilem exo.xxxij.⁊ poſtea temporibus iudicū ⁊ regū ydola co luerunt.vt p̄z ex de curſu illi⁹ tpis.

e Et diligūt vinacia vuar. In hebreo habetur Dolia vel ciphos.ex quo patet ꝙ p vinacia hic intelliguntur vaſa vinorum cōtentiua que tamen diliguntur propter vinum contentum.⁊ ſic notantur hic de ebrietate que ducit ad alia vicia.

f Et fodi eā mihi. in hebreo habeť. Et cōduxi eā mihi ſcʒ adulterā a marito dimiſſā. ſm āt trāſlationē nrām loqť d plebe iudaica p modū vinee eo φ dr̄ vinea dn̄i ſabaoth. eſa. v. ca. vinea āt coliť cū foſſione. g Qui deci argēteis. qꝛ ſm doct. hebreos ⁊ latinos eos ſequē tes p h deſignať edu ctio ppl'i de egypto. quā fecit de⁹. xv. die mēſis primi exo. xij.
h Et choro ordei et dimidio. chorus aūt xxx. modios ꝯtinet. ⁊ ſic chorus ⁊ dimidi⁹ ꝯtinet. xlv. modios ad deſignādū. xlv. dies q̄ fluxerit a. xv. die mēſis primi excluſi ue vſqꝫ ad primā diē mēſis tertij incluſi ue in q̄ ppl's exiēs de egypto venit ad mō tē ſynai vbi recepit le gē a deo. ſm φ dicit Exo. xix. Mēſe āt ter tio egreſſiōis iſrl' de terra egypti ī die hac id eſt prima die men ſis ſm φ exponūt oēs catholici ⁊ hebrei venerūt ī ſoli tudinē ſynai. Q aūt fuerūt ibi. xlv. dies p̄ciſe ſic ptʒ. qꝛ iudei faciūt mēſes p lunationes. vna vo lunatio hʒ xxix. dies cū dimidia. pṗter qd iudei faciūt primū men ſem. xxx. dieꝝ. ⁊ ſcd'm. xxix. ⁊ ſic cōbinādo. ex q̄ ptʒ φ a xv. die mēſis primi excluſiue vſqꝫ ad primā tertij inclu ſiue fuerūt dies. xlv. videť autē mihi φ p iſtos nūeros pōt ꝯueniēti⁹ deſignari pphete ſcti ⁊ pſone p q̄s plebs iudaica vſqꝫ ad xp̄m fuit deducta. ita φ p. xv. argēteos intelligunť. xv. pphete q̄ꝝ habēť pphie. ſ. eſaias hieremi as ezechiel. ⁊ xij. pphe. daniel eĩ apud hebreos nō repo niť inter pphās ſʒ īter agiographa. vt ptʒ p hiero. ī plo go galeato. p. xlv. modios pſone ī genealogia xp̄i ꝯtēte q̄ math. i. ponit. lxij. ſm tres quaterdenas ibidē poſi tas. q̄bꝫ ſi addanť tres reges q̄ omittunť īter iorā ⁊ oziā ſm φ declarat hiero. ſup Math. habem⁹. xlv. i Et dixi ad eā Dies mltos expectabis me. in ſignū φ plebs iudaica expectaret meſſiam multis temporibus. adhuc enim expectat.
k Nō fornicaberꝭ. qꝛ nō ſeruiunt ydolis.
l Et nō eris cū viro. i. xp̄o a q̄ es mō ſepata pṗter ſu am incredulitatē. m Sed ⁊ ego expectabo te loqui tur in pſona dei q̄ expectabat iudeoꝝ finalē ꝯuerſionē.
n Quia dies. Hic ꝯſir ponit ſignatū p pdigiale factū cū dr̄ Quia dies multos. q. d. factū p̄dictū deſignat φ dies multos. o Sedebūt. i. manebūt. p Filij iſ rael ſine rege ⁊ ſine principe. ſicut videm⁹ mō īpletum qꝛ de ſuis nō habēt regē vel principē. ſʒ alijs regibꝫ ⁊ pri cipibꝫ ſeruiūt. q Et ſine ſacrificio. ⁊ ſine altari. qꝛ ñ pōt ſacrificare extra hierlm. a qua ſunt repulſi. ⁊ tēplū eſt deſtructū. r Et ſine ephot. i. ſine veſte ſacerdota li. qꝛ ſublatis ſacrificijs ceſſat vſus veſtis ſacerdotalis.
s Et ſine theraphin. i. imaginibꝫ in q̄bꝫ demones ſo lebāt dare reſpōſa. ⁊ apud iudeos nō ſunt talia.
t Et poſt hec. Hic vltimo poniť iudeoꝝ finalis cōuer ſio cū dr̄. Et poſt hec. i. poſt iudeoꝝ abiectionē ⁊ exceca tionē. v Reuertenť. ab errore ſuo. x Et querent dn̄m deū ſuū. deuote. y Et dauid. id ē dei filiū ieſuʒ xp̄m ⁊ φ ſic debeat intelligi ptʒ p trāſlationē chaldei

diligit dn̄s filios iſrl' ⁊ ipi reſpectāt ad deos alienos ⁊ diligūt vinacia vuaꝝ. Et fodi eā m̄ q̄ndeci argēteis ⁊ choro ordei et dimidio choro ordei. Et dixi ad eā. Dies mltos expectab me. Nō fornicaberꝭ ⁊ nō eris viro sʒ ⁊ ego expectabo te. Quia dies multos. ſede būt filij iſrl' ſine rege ⁊ ſi ne pn̄cipe ⁊ ſine ſacrificio ⁊ ſine altari ⁊ ſine ephot ⁊ ſine theraphi. Et poſt hec reūtēť filij iſrl' ⁊ q̄rēt dn̄m deū ſuū ⁊ dauid regē ſuū ⁊ pauebunt ad dn̄m. ⁊ ad bonū ei⁹ ī nouiſſimo dieꝝ.

Audite vbū .IIII. dn̄i filij iſrl' qꝛ iudi ciū cū dn̄o hitatori bꝫ t're. Nō ē ei veritas ⁊ nō ē miſericordia ⁊ nō eſt ſcia dei ī terra. Maledictū ⁊ mēdaciū ⁊ homicidiū. et furtū ⁊ adulteriū inunda uerūt ⁊ ſanguis ſanguinē tetigit. Propter hoc luge

cā apud hebreos autēticā. q̄ ſic hʒ. Poſt hec reuertenť filij iſrl'. ⁊ q̄rent cultū dei ſui. ⁊ obedient meſſie filio da uid regi ſuo. z Et pauebūt ad dn̄m. ipm reuertēdo z Et ad bonū ei⁹ timēdo declinare ab eo qd bonū ē in oculis ei⁹. ⁊ ſubdiť tp̄s. z In nouiſſimo dieꝝ. i. cir ca finē mūdi implebiť illud. vt dictū eſt ſupra. i. ca.

In ca. iij. vbi dr̄ in poſtil. Et poſt hec. h vltimo poniť iudeo rū finalis ꝯuerſio.

Additio

b Hoc qd diciť. Et poſt hec re uertēť filij iſrl'. ⁊ que rēt dn̄m deū ſuū. ſm hebreos referť ad tē pus ī q̄ ſpectāt falſe meſſiam venturū ī q̄ tp̄e dicūt φ reuertēť ad deū ⁊ penitētiā. ⁊ erūt ſub obedientia ſui meſſie. ⁊ ſic tenēt φ ex iſto loco nō eſt argumentū efficax ꝯ cos. Sʒ bn̄ inſpiciē ti manifeſte ptʒ φ ex h qd diciť. Reuertenť filij iſrl' ⁊ q̄ rent dn̄m deū ſuū ⁊ dauid regē ſuū plane intelligiť φ il le dauid. ſ. de q̄ ibi loquiť. iā venerat niſi φ ipi nō quere bāt eū. nō eñi dr̄. Reuertenť filij iſrl' ⁊ q̄rent dn̄m ſuū et veniet dauid rex ſuus. ſʒ et querēt dauid regeʒ ſuū. q. d. querēt illū q̄ iā venerat. vñ ⁊ hec pphia impleť d hiis q̄ quotidie ꝯuertunť et eis. reſpectu q̄ꝝ dr̄. In nouiſſimo dieꝝ etiā ſi nō ſit in tp̄e circa finē mūdi. Nouiſſimi eñi dies dicunť tp̄s noue legꝭ. cui nō ſuccedit alia lex vt hř infra Miche. iiij. in poſtilla. vnde bene aſpicienti hec au ctoritas plane facit cōtra eos. Cap'm. IIII.

Audite. Supra oſee pphetizauit nō ſolū vbis ſʒ ſenſibilibꝫ factis. hic ꝯſir pphetizat ſimplicibus verbis explicādo magis p̄miſſa. q̄ ſunt duo ī ge nerali. ſ. dei iuſticia in peccatoꝝ punitione ⁊ ei⁹ miſeri cordia in penitētie ſuſceptiōe. Et diuidiť in duas ptes qꝛ primo poniť explicatio. ſcd'o explicationis pmulga tio ca. viij. Prima in duas. qꝛ primo explicať dei iuſti cia in punitione peccatoꝝ. ſcd'o ei⁹ miſericordia ī reuer ſione coꝝ ca. vi. Prima in duas. qꝛ primo explicať iuſti cia erga ppl'm indiſtincte. ſcd'o magis diſtincte ca. ſequē ti. Prima adhuc in duas. qꝛ primo explicať dei iuſticia in punitione peccatoꝝ ꝯ primū. ſcd'o in punitiōe ꝯ deū ibi. Scd'm multitudinē. Circa primū dr̄. a Audite ver. qd debetis intelligere. b Quia iudici. dn̄o cum habitatoribꝫ terre. ⁊ vult oſidere φ iuſte pcedit in eoꝝ punitiōe pṗter qd ſubdiť. c Non eſt eñi veritas. ad primū in vbis. d Et nō miſericordia. erga paupes in effectu cordis. e Et nō eſt ſcia dei. directiua ī agē dis. f In terra. i. in iudea. g Maledictū. i. de tractio pximi ⁊ vituperiū. h Et mēdaciū. nocēdo ei in vbis. i Homicidiū. inferēdo nocumētū corpis. k Et furtū. in rebꝫ poſſeſſis. l Et adulteriū. in pſo na ꝯiūcta. ⁊ p ꝯſis in heredibꝫ falſis. q̄ p adulteriū ſum mittunť. m Inundauerūt. i. vltra modū abūdaue rūt. ſicut aq̄ inundātes pprias ripas exeūt. n Et ſan guis ſanguinē tetiget. ex p̄dictis eñi vicijs ſecuta ē tan ta effuſio ſanguinis φ hoīes mutuo ſanguine fedebanť o Propter hoc luge. terra. i. deſolabiť. ſicut ecōtrario

dicitur ridere methaphorice qſi floribꝫ ⁊ fructibꝫ repleť.
p Et infirmabiť oīs q̄ hitat ī ea. nō ſolū hoīes .ſ; etiā
beſtie ⁊ aues q̄ deſeruiūt hoībꝫ ad ſolaciū ⁊ cibū p venati
onē ⁊ aucupiū. ⁊ iō puniunť hoīes ī morte eoꝝ qſi peſti
lentia moriūtur. q Et piſces maris ꝯgregabunť. he

bit terra ⁊ infirmabiť oīs q̄
hitat ī ea. In beſtia agri ⁊ ī
volucre celi. ſ; ⁊ piſces ma
ris cōgregabunť. Uerūtñ
vnuſq̄ſq; nō iudicet ⁊ nō ar
guať vir. Ppl's enī tuꝰ ſi
cut hi q̄ ꝯdicūt ſacerdoti.
Et corrues hodie ⁊ corru
et etiā pph̄a tecū. Nocte ta
cere feci mr̄em tuā. Cōticu
it ppl's meꝰ eo ꝙ nō habue
rit ſciam. Quia tu ſciētiaꝫ
repuliſti repellā te ne ſacer
dotio fungar̄ m̄. Et oblita
es legis dei tui. obliuiſcar
filioꝝ tuoꝝ ⁊ ego. Scdm
multitudinē eoꝝ ſic pecca
uerūt m̄ gl'am eoꝝ in igno
miniā ꝯmutabo. Peccata
ppl'i mei comedēt ⁊ ad ini
q̄tatē eoꝝ ſbleuabūt aīas
eoꝝ. Et erit ſic ppl'us ſic ſa
cerdos. Et viſitabo ſup eū
vias eiꝰ. ⁊ cogitatiōes eius
reddā ei. ⁊ comedēt ⁊ nō ſa
turabunť. Fornicati ſť et
nō ceſſauerūt. qm̄ dn̄m de
reliq̄rūt in nō cuſtodiendo

brei dicūt ſiniētur.
vbū enī hebraicū hic
poſitū eq̄uocū eſt ad
ꝯgregari ⁊ finiri. ⁊ ex
circūſtātia lr̄e videnť
hebrei meliꝰ dicere.
r Uerūtñ vnuſq̄ſq; nō iudicet .i. nulꝰ
arguat pctōres huiꝰ
ppl'i. q2 facere ꝫ fruſtra
ideo ſubditur.
s Ppl's enī tuus
ſicut hi q̄ ꝯdicūt ſac
doti. ⁊ in h̄ oñdiť eiꝰ
incorrigibilitas.
t Et corrues hodie
id ē cito ⁊ mutať hic
modus loquendi de
tertia pſona ad ſcd̄aꝫ
v Et corruet etiam
pph̄a .ſ. falſus.
x Tecū q̄ te nutri
uit ī vicijs adulatiōi
bus ⁊ mēdacijs ſuis.
y Nocte feci tacere
mr̄eꝫ tuā .i. irl'm q̄ de
nocte capta fuit .4.
Paral. vlt. ⁊ ſic ꝯfuſa
z Cōticuit (cōticuit.
ppl's meꝰ eo ꝙ nō ha
buit ſciam .ſ. diuine
legis. attēdēs magis
falſ pph̄is. iō ſubdiť.
& Quia tu ſciaꝫ re
puliſti .ſ. diuinā pph̄e
tis reuelatam.

b Repel. te ne. ſacer
do. funga. mihi. Sa
cerdotes enī ſctōs p
phetas pſeq̄banť. vtꝫ de hiere. xxvj. ⁊ iō merito fuerunt
ptim occiſi ⁊ ptim captiuati ī captiōe irl'm. c Et ob
lita es legi dei tui. legis ſtudiū dimittendo ⁊ mēdacijs
pſeudo pph̄aꝝ intendēdo. d Obliuiſcar fili. tu. ī ne
ceſſitate eis nō ſuccurrēdo. e Scdm multitudinem.
Hic ꝯñr declarať diuina iuſticia in punitiōe ppl'i de pec
catis ꝯ deū .ſ. idolatria multiplici. ⁊ diuidiť in duas par
tes. q2 pˀo circa h̄ arguiť ppl's .x. tribuū. ſcd̄o moueť po
pulus duaꝝ ibi. Si fornicaris. Circa primū dicitur.
e Scd; mul. eoꝝ ſic peccauerūt mihi. pctā mľtiplican
do. f Gl'am eoꝝ .i. regiā dignitatē. g In igminiā
ꝯmutabo. regē cū ppl'o captiuādo. h Peccata popu
li mei comedēt .ſ. idoloꝝ ſacerdotes. q2 recipiebāt oblati
ones factas p pctīs. ⁊ potiꝰ q2 ex ppl'i idolatria ex q̄ ꝯſeq̄
banť queſtū ſuſtētabanť. i Et ad iniq. eoꝝ ſuble. aīaſ
eoꝝ inducēdo eos ad idolatrādū. ad maiorē queſtū ꝯſe
quendū. k Et erit ſic ppl's ſic ſacerdos .i. ſīles in pu
nitiōe. iō ſubdiť. l Et viſi. ſu. eū vias eiꝰ .ſ. penā debitā
inferendo. m Fornicati ſunt. idolatrādo. n Et ñ
ceſſa. idolatriam ꝯtinuādo. o Qm̄ dn̄m dereli. in nō
cuſtodiēdo .ſ. legē eiꝰ. cuiꝰ cā ſubdiť. p Fornicatio .ſ.
corpal ⁊ ſpūalis. q Et vinū ⁊ ebrietas auferunt cor.

iſta enī auertūt intellectū ⁊ volūtatē a ſtudio leg̃ diuie.
r Ppl's meꝰ in ligno ſuo .i. in idolo ligneo. s In
terrogauit. euētū de futuris. t Et bacu. eius annūcia
uit ei. erat enī q̄dā diuinandi modus p piectionē bacu
li ⁊ oīa iſta ⁊ ſīlia ad idolatriā ⁊ ſupſtitionē ptinēt. ideo

Fornicatio ⁊ vinū ⁊ ebrie
tas auferūt cor. Ppl's meꝰ
ī ligno ſuo īterrogauit ⁊ ba
culꝰ eiꝰ ānūciauit ei. Spi
ritꝰ eī fornicationū decepit
eos ⁊ fornicati ſť a deo ſuo.
Sup capita mōtiū ſacri
ficabāt ⁊ ſup colles accēde
bāt thymiama ſbtus quer
cū ⁊ ppl'm ⁊ terebinthū q2
bona erat vmbra eiꝰ. iō for
nicabunť filie vr̄e. ⁊ ſponſe
vr̄e adultere erūt. Nō viſi
tabo ſup filias vr̄as. cū fu
erint fornicate. ⁊ ſup ſpon
ſas vr̄as cū adulterauerit.
qm̄ ipi cū meretricibꝫ ꝯu
ſabāť. ⁊ cū effemiatꝫ ſacrifi
cabāt ⁊ ppl's nō itelligens
vapulabit. Si fornicarꝫ tu
iſrl' nō delinq̄t ſaltē iuda.
Et nolite īgredi ī galgala ⁊
ne aſcēderitꝫ ī bethauē neq;
iurauerit; viuit dn̄s. qm̄ ſi
cut vacca laſciuiēs declina
uit iſrl'. Nūc paſcet eoſ dn̄ſ
q̄ſi agnū ī latitudie. Parti
ceps idoloꝝ ephraī dimitte

v Spiritꝰ (ſequiť.
enī for. dece. eos. id ē
malignꝰ ſpūs tētanſ
de idolatria ⁊ de pti
nentibus ad eam.
x Sup capita mō
tiū ⁊c. i. in talibꝫ locis
arduis ⁊ vmbroſ ido
latriā exercebant.
y Et ppl'm. nomē ē
arboris vmbraꝫ ma
gnam facientis.
z Ideo for. fi. vr̄e .i.
pmitteť ſic decipi ⁊
iuſte. ad vr̄aꝫ punitiō
& Nō vi. ſup fi. (nē.
ve. ⁊c. īpediēdo eas
a malis ſuis p puni
tionē cuiꝰ cā ſubdiť.
a Qm̄ ipi ⁊ pr̄es eo
b Cū (cū ⁊ mariti.
meretricibꝫ ꝯuerſabā
tur. fornicādo ⁊ adul
terando corpaliter.
c Et cū effeminatꝫ.
id ē cultoribꝫ idoloꝝ
eunuchizatis. ſic vir
gines deputabantur
ad cultū dee veſtre.
d Sacrificabāt. for
nicādo ſpūaliter.
e Et ppl'us non in
telligēs .i. intelligere
nolēs ꝙ iſta ſūt peſſi
f Uapulabit (ima.
id ē verberabiť pla
gis a deo immiſſis.
g Si fornicarꝫ. hic
moueť duaꝝ tribuū
ppl's talia cauere. cū dr̄. g Si fornicaris tu iſrl'. po
nitur h̄ ſi. p q2. vtꝫ p p̄dicta. h Nō delinq̄t ſaltē iuda
q2 habebat templū dei in irl'm. i Et nolite ingredi ī
galgala. locꝰ eſt vbi ioſue circūcidit filios iſrl'. vt hr̄ Io
ſue. v. pp̄ter qd̄ locꝰ venerabilioꝛ reputabať. pp̄ter qd̄ ido
latre poſtea ibi poſuerūt idola. k Et ne aſcenderitꝫ
in bethauen ibi enī poſitus vitulus erat de vitulis aureis
hieroboam. l Neq; iurauerit̄ viuit dn̄s. applican
do idolis modū iurandi p deū. m Qm̄ ſicut vacca
laſciuiens q̄ rūpit iugū. n Declinauit iſrl' a iugo di
uine leg̃. o Nūc paſcet eos dn̄s q̄ſi agnū in latitudi
ne. qſi enī agnꝰ debet occidi lautiꝰ paſciť. ⁊ p hoc deſigna
tur ꝙ .x. tribꝫ cito eſſent gladio tradende. p Parti
ceps idoloꝝ ephraim .i. deditus idolatrie.
q Dimitte eū. tu iuda ne ꝯſortio eius corrumparis.
r Separatū eſt ꝯuiuiū eoꝝ .i. excōicatū. s Dilexerūt
afferre ignominiam .i. idolatriaꝫ. t Protectores eiꝰ.
id eſt reges ⁊ ſacerdotes. v Ligauit eū ſpūs .ſ. mali
gnus. x In alis ſuis .i. in intellectu p obſtinationeꝫ
in effectu p execuitionē. y Et ꝯfundenť a ſacrificijs
ſuis .i. pp̄ter ſacrificia ſua idolis ⁊ demonibꝫ oblata.

Capitulum .V.

Audite. Hic ꝯñr declarat diuina iuſticia in puni
tione peccatoꝝ magis diſticte. ⁊ diuidit i duas
ptes. qꝛ primo declarat culpa. ſcđo determinat
pena. ibi. Et rñdebit. Circa primū exprimunt diſtincti
ſtatus ppli cū đr. a Audite h ſacerdotes. q̄ debebāt
p̄eſſe in ſpūalibus.
b Et attendite do
m⁹ iſrl̄ que tenebat
deo ṽo ſeruire ex le
gis ſuſceptione.
c Et dom⁹ regis q̄
p potētiam debebat
mala cohibere.
d Quia vobis iudi
ciū eſt. i. condēnatio
iuſta ⁊ ſubdit cā.
e Qm̄ la. facti eſtis
ſpeculatiōi. i. anima
bus q̄ deberēt p cōtē
placionē in deū ele
uari.
f Et ſicut rhete ex
pāſum ſup montem
thabor. ibi eñ reges
iſrl̄ ponebāt cuſtodi
am militū ad capien
dū illos q̄ ibant i hie
ruſalē ex deuotione
ad offerendum.
g Et victimas de
clinaſtis in pfunduz
cogentes offerre ydo
lis que ſunt dño offe
h Et ego (renda.
eruditor. i. cognitor
⁊ cēſor. oīm eoꝝ.
i Ego ſcio ephraī
id ē malicia ei⁹. ⁊ no
minat hic ⁊ i pluribꝫ
locis ⁊ maxime in h
pphera regnū decez
tribuū ephraim. eo q
hieroboā primus rex
fuit de illa tribu. k Et iſrl̄ nō eſt abſcondit⁹ a me. re
petitio eſt eiuſdē ſub alio noīe ad maiorē aſſertionem.
l Nō dabūt cogitationes ſuas vt conuertant. qꝛ ſunt
obſtinati p deceptionē dyaboli. iō ſequit. m Quia
ſpūs fornicationū. i. dyabolus de ydolatria tentans.
n In medio eoꝝ ē. tanq̄ poſſidens. o Et rñdebit
Hic ꝯñr denūciat pena. ⁊ primo multipliciter. ſcđo ſo
lēniter. ibi. Clangite circa primū đr. o Et rñdebit
arro. iſrl̄ in fa. ei⁹ p penā debitā a deo illatā.
p Et iſrl̄ ⁊ ephraim ruent. i. rex ⁊ ppl̄s. q Ruet ēt
iudas cū eis. i. ſimili pena punietur. nō tñ eodē tpe qꝛ re
gnū iſrl̄ fuit captiuatū primo tpe oſee. ⁊ regnū iuda po
ſtea tpe ſedechie. r In gregibꝫ ſuis. q̄ ſunt de ouibꝫ
⁊ capris. s Et armētis ſuis. i. bobus ⁊ vaccis.
t Vadēt ad querēdū dñm. offerēdo ſacrificia đ iſtis
animalibꝫ iminēte hora ſue captionis. v Et nō in
uenient. ſ. ei⁹ miſericordia indigni. cui⁹ cā ſubdit.
x In dño p̄ua. ſunt qꝛ fi. alie. genuerūt. docentes eos
ydolatrare. y Nūc deuorabit eos mēſis. ſ. iulij dic
tab. ſa. in quo ſamaria fuit capta. z Cū patribꝫ ſuis.
qꝛ tūc terra. x. tribuū que erat diuiſa in. x. ptes ſm nume
rū tribuū. fuit deſtructa. a Clangite. Hic ꝯñr ſequit
pene pmulgatio ſolēnis. Circa qđ ſciēdū q terra benia
mi ex vna pte erat cōiūcta terre decē tribuū. Gabaa ṽo
⁊ rama erāt duo fortalicia in ſorte beniamin. Bethā
uen ṽo erat aliud fortaliciū i ſorte ephraim. ⁊ iō ipo de
ſtructo ab aſſyrijs illi q̄ erant in fortalicijs beniami ce
perūt clāgere buccinis. vt populus duaꝝ tribuū ſe ppa
raret ad reſiſtēdū ne
terra eoꝝ deſtrueret
ſicut terra decez tri
buū eis vicina. ⁊ hoc
eſt qđ đr. Clāgite buc
cina in gabaa ⁊c. Et
ſubdit cauſa.
b Vlulate i betha
uen. tāq̄ iā capti.
c Poſt tergū tuuz
beniamin. i. iuxta te.
pter qđ timendum
tibi eſt nē patiaris ſi
mile.
d Ephraī. i. regnuz
decē tribuū.
e In deſolatione
erit. p ſalmanaſſar.
f In tribubus iſrl̄
oſtēdi fidē. i. fideli
tatē pphetaꝝ meoꝝ
q̄ pnunciauerūt eaꝝ
deſtructionem.
g Facti ſunt prin.
iuda quaſi aſſumen
tes. terminū. captiui
tatis eñ decē tribu
bꝫ p ſalmanaſſar. illi
đ regno iuda cogita
uerūt dilatare terminū
ſuū itra metas decē
tribuū. cuz tñ ſortes
eſſent diſtincte ſm or
dinationē dei. ppter
qđ in penā hui⁹ cupi
ditatis ſubdit.
h Sup eos effun
dam. quaſi aquā. id ē
abundanter. i Irā meā. ſ. p nabuchodonoſor.
k Calumniā patiens eſt ephraim. licet eñ pateretur
iuſti ex parte ſui. tamen Salmanaſſar inuaſit iniuſte
⁊ iniqua voluntate.
l Fractus iudicio. ſ. diuino iuſto. iō ſubdit.
m Quoniā cepit abire poſt ſordē id eſt poſt ydolum
ponit hic ſingula p plurali.
n Et ego quaſi tinea ephraim. i. cito deſtruā eum.
o Et quaſi putredo domui iuda. i. tardius puniā eū.
tardius eñ corrumpit pannus p ſe ipm quod fit putre
fiendo q̄ corrumpat a tinea que corrūpit ipm aliquan
do etiā in nouitate ſua. ita regnū iuda tardius fuit ca
ptiuatū q̄ regnū iſrl̄. vt ſuperius dictū eſt.
p Et vidit ephraim languorē ſuū. i. captiuitatē irrepa
bilē. ſicut languor eſt infirmitas incurabilis.
q Et iudas vinculū ſuū. i. captiuitatē reuerſibilē ſicut
vinculum ſolubile.
r Et abijt ephraim ad aſſur. qꝛ primo cōſenſit reddere
tributū regi aſſyrioꝝ. s Et miſit vltorez. i. ad regem
egypti. vt p eum liberaret a dicto tributo. ad quem mi
ſit oſee. iiij. Regum. xvij. t Et ipē nō poterit ſanare
vos. immo iſta miſſio fuit occaſio. deſtructionis regni
iſrael. vt ibidem habetur. v Nec ſoluere poterit

Audite h ſa .V.
cerdotes[b] ⁊ attēdi
te dom⁹ iſrl̄.[c] ⁊ do
m⁹ regis auſcultate. qꝛ vob
iudiciū ē.[e] Qm̄ laque⁹ fa
cti eſtis ſpeculatiōi.[f] ⁊ ſic
rhete expāſuz ſup thabor
[g] ⁊ victimas declinaſtis i
pfundū.[h] Et ego eruditor
oīm eoꝝ.[i] Ego ſcio ephraī
[k] ⁊ iſrl̄ nō ē abſcōdit⁹ a me.
Quia nūc fornicatus eſt
ephraim. ꝯtaminat⁹ ē iſrl̄.[l]
Nō dabūt cogitatiōes ſu
as vt reūtant ad deū ſuū.
[m] qꝛ ſpūs fornicationū.[n] in
medio eoꝝ. ⁊ dñm nō co
gnouerūt.[o] Et rñdebit ar
rogātia iſrl̄ i facie ei⁹.[p] ⁊ iſrl̄
⁊ ephraim ruēt i iniq̄tate
ſua.[q] Ruet etiā iudas cum
eis.[r] In gregibꝫ ſuis[s] ⁊ i ar
mētis ſuis[t] vadāt ad q̄ren
dū dñm[v] ⁊ nō iuenient. Ab
lat⁹ ē ab eis.[x] In dño p̄uari
cati ſunt qꝛ filios alienos
genuerūt.[y] Nūc deuorabit
eos mēſis.[z] cū ptibꝫ ſuis.[a]
Clangite buccina i gabaa.
tuba i rama[b] Vlulate i be
thauē.[c] poſt tergū tuū be
niamin[d] Ephraim[e] i deſo
latione erit.[f] In die corre
ptiōis in tribubꝫ iſrl̄ oñdi
fidē.[g] Facti ſūt pricipes iu
da q̄ſi aſſumētes terminū.[h]
ſup eos effundā q̄ſi aquā[i]
irā meā.[k] Calūniā patiēs ē
ephraī[l] fract⁹ iudicio[m] q̄m̄
cepit abire poſt ſordē.[n] Et
ego q̄ſi tinea ephraī.[o] ⁊ q̄ſi
putredo domui iuda.[p] Et
vidit ephraī lāguorē ſuū.[q]
⁊ iudas vinculum ſuū.[r] Et
abijt ephraim ad aſſur.[s] et
miſit ad regē vltorez.[t] Et
ipē nō poterit ſanare vos
[v] nec ſoluere poterit a vob

a vobis. de regno iuda. r Vinculū captiuitat⁹ vr̄e. exierūt enī egyptij. de terra ſua ad auxiliū iudeoꝝ. ſʒ terri ti ex decurſu chaldeoꝝ redierūt in terrā ſuā. vt hr̄. hiere. xxvij. y Quī ego q̄ſi leena ephraim. cito deuorās eū 3 Et q̄ſi catul⁹ leonis. q̄ min⁹ crudeliter agit. Domui iuda. id ē ſubditur de vtraq; domo.

a Ego ego capiā. q2 vtraq; captiuitas fa cta ē virtute diuia pri b Vadēs. ſcʒ paliter. reuertar ad locū me um. ſubtrahendo ab vtroq; rg̅no ſubſidiū c Donec defi. ſ. meū. ciat, capti ab aduer ſ d Et q̄ra. fa. ſatiſs. ci. me. vexatiōe dāte vobis intellectum.
In ca. v. vbi dr̄ poſtil. Quia filios a lienos genuerūt ꝛc.
Additio.
Hec qd̄ dr̄. q2 filios aliēos genuerūt. ꝑt accipi ſicut ſonat. ſ. d generatione carnali. eo ꝙ vxores alienige nas ducebant ex qb᷒ filios generabāt con tra dei p̄ceptum.

ᶻvinculū. ʸQuī ego q̄ſi lee na ephraī ᶻꝛ q̄ſi catul⁹ leōis domui iuda. ᵃEgo ego ca piā ꝛ vadā tollā ꝛ nō ē q̄ eru at. ᵇVadēs reūtar ad locuʒ meū ᶜdonec deficiat, ᵈꝛ q̄ra tis faciem meam. .VI.

In tribulatiōe ſua ᵃmane conſurgēt ad me. ᶜVenite ꝛ reū tamur ad dn̄m ᵈq2 ipe cepit ᵉꝛ ſanabit nos ᵈꝛ pcutiet ꝛ cu rabit nos. ᵉViuicabit nos p⁹ duos dies ī die t̄cia ſuſci tabit nos ᶠꝛ viuem⁹ ī ɔſpcū ei⁹ ᵍſciem⁹ ʰſeq̄mur q; ⁱvt co gnoſcam⁹ dn̄m ᵏQuaſi di luculū p̄pat⁹ ē egreſſus ei⁹ ˡ ꝛ vēiet q̄ſi ymber nob̄ tpane us ꝛ ſerotinus t̄re. ᵐQuid faciā tibi ephraī. q̄d faciā ti bi iuda. ⁿMiſericordia vr̄a q̄ ſi nubes matutina ꝛ q̄ſi ros mane ptranſiens ᵒPropt̄ h̄ dolaui in pphetis ᵖꝛ occidi eos in v̄bis oris mei ᵍꝛ iudi cia tua ʳquaſi lux egredient̄ ˢQuia miſericordiā volui ᵗꝛ nō ſacrificiuʒ ꝛ ſciam dei plus q̄ȝ holocauſtum ᵛIpſi aūt ſicut adam tranſgreſſi ſunt pactū. ibi p̄uaricati ſt̄ i me. ˣGalaad ciuitas ope rātiū idolū ʸſupplātata ſan guine ᶻꝛ quaſi fauces viro rū latronum. ᵃparticeps ſa

Chriſtus reſurrexit a mortuis primitie dormientiū. qm̄ p hoiem mors ꝛ p hoiem reſurrectio mortuoꝝ. ꝛ ſicut in adā oēs moriunt̄. ita ꝛ in xp̄o oēs viuificabunt̄. Et hec ex poſitio magis ɔſonat lr̄e q̄ȝ p̄cedēs. q2 accipit dies pro prie. illa aūt valde im proprie. f Et viuem⁹ in cōſpe ctu eius vita grē ꝛ po ſtea glīe. g Scie mus. noticia fidei. h Seq̄murq;. imi tando opa chriſti. i Ut ɔgſcam⁹ dn̄m facie ad faciē. ɔſr po nit̄ modus viuendi ꝛ ɔuerſandi cū dr̄. k Quaſi diluculuʒ p̄epat⁹ ē egreſſus e⁹ q2 ipe ē lux vera. Jo l Et veniet (han. i. q̄ſi ymber tpane⁹. ꝛ ī h̄ fcatur doctrina xp̄i ſub metaphora ym bris terrā fecūdantis licet aūt ort⁹ xp̄i ꝛ e⁹ p̄dicatio ꝛ ɔuerſatio pceſſerint ei⁹ morteʒ ꝛ reſurrectionē. tamē h̄ poſtſcribunt̄. q2 fre quenter in ſacra ſcri ptura prius fc̄a ſcri bunt̄ poſtea. vtʒ ī no uo ꝛ ve. teſtamēto. m Quid faciā tibi.

In tribulatiōe. Poſt declaratione̅ Cap. VI. diuie iuſticie h̄ ɔſr declaratio ponit̄ ſue mīe. et oñdit̄ p̄rio q̄b᷒ mia ɔcedat̄. ſcd̄o q̄b᷒ denegat̄ ibi Quid faciā tibi. Circa primū ſciendū ꝙ dei mia in ad uētu xp̄i fuit declarata. ꝓpter qd̄ merito ps iſta de aduē tu ei⁹ exponit̄ a catholicis ꝛ hebreis diuerſimode. Dicit enī ra. ſa. ꝙ cū dr̄ h̄. In tribulatiōe ſua ꝛc. intelligit̄ mi ſeria in q̄ ſunt mō iudei p orbē diſpſi. a q̄ petunt in ſuis orōib᷒ publicis ꝛ priuatꝭ p meſſiā liberari cui⁹ aduentuʒ expectāt iudei. ꝛ iō qd̄ ſubdit̄ p⁹ea Viuificauit nos poſt duos dies. i. tertia die ſuſcitabit nos. p primā diē itelli git̄ dies primi templi p ſalomonē edificati cui ſucceſſit nox deſtructiōis p chaldeos. p ſcd̄am diē tp̄s ſcd̄i p zoro babel reedificati. cui ſucceſſit nox deſtructiōis p romāos p tertiā diē tp̄s edificatiōis tertij tēpli p meſſiā. de q̄ ex ponūt edificationē tēpli q̄ hr̄ in fine ezechielis ſm̄ erro rē ſuū. Hoc aūt dictū fundat̄ ſup falſo. ſ. ꝙ xp̄s ſit ventu rus. qd̄ iā trāſijt in p̄teritū. ſic̄ dixi diffuſe in q̄dā q̄ſtiōe de q̄libet. ꝛ aliq̄ repetij ſup librū pſalmoꝝ ꝛ ſup eſaiaʒ. p pter qd̄ h̄ omitto exponēdo lr̄aʒ ſʒ catholicā intētioneʒ a In tribulatiōe ſua. i. pctoꝝ ſuoꝝ pn̄ia. q2 veris peni tentib᷒ ɔcedit̄ mīa. b Mane ɔſurgēt ad me. ꝛ iſtud fuit tpe Joh̄. bap. q̄ p̄dicauit baptiſmū penitētie. ꝛ mul ti ad eius doctrinā egerūt verā pn̄iam vtʒ in q̄ttuor euā gelijs. ꝛ dr̄ tp̄s ei⁹ mane. q2 ptinet ad principiū tp̄is grē qd̄ dr̄ dies. ad Ro. xiij. Nox p̄ceſſit dies aūt appropiquit c Venite ꝛ reuertamur. baptizati enī a iohe inuitabāt alios ad pn̄ia in baptiſmi. d Quia ipe cepit. in heb. hr̄. Diripuit. i. tpib᷒ p̄teritis puniuit nos q̄ſi in peccatis captos. e Sanabit nos. ſpūaliter ꝛ tpaliter. d Percutiet nos. Repetitio ē eiuſdē ſnie ad maiorem aſſertionē. e Viuificabit nos ꝛc. q2 poſt duos dies mortꝭ ſue ꝛ ſepulture reſurrexit xp̄s. cui⁹ reſurrectio ē pri cipiū reſurrectiōis nr̄e ad vitam imortalē. i. ad Cor. xv.

Hic ɔſr oñdit̄ q̄b᷒ mia dei denegat̄. ſ. hypocritis ꝛ apte malis. ꝛ oñdit̄ h̄ primo in duab᷒ domib᷒. ſ. iſrl̄ ꝛ iuda ſil̄ ſcd̄o in regno iſrl̄ p ſe ſe. ca. Circa primū dr̄. n Miſe ricordia vr̄a q̄ſi nubes matutina ꝛc. q. d. ſicut nubes ma tutina aliqñ diſſoluit̄ oriēte ſole ſine pluuia. ꝛ ros matu tinus ſine humectatiōe terre. vt qñ eſt multū puul⁹. ſic mīa vr̄a eſt ſine effectu. ꝛ p ɔñs ficta. ꝛ iſta hypocriſ no tabilit̄ viguit in iudeis tpe xp̄i. vtʒ in decurſu euāgelij.

o Propter h̄ dolaui in pphis. i. p pphaꝝ correctionem volui eos reducere ad rectitudinē. ſic ligna p dolatiōnē. p Et occidi eos in v̄bis oris mei. i. occidēdos p̄dixi p pphas q̄ ſunt os meū v̄ba mea pferendo.
q Et iudicia tua. i. punitiones tibi inferende.
r Quaſi lux ingredient̄. i. manifeſte apparebūt iuſti.
s Quia miſericordiam volui. i. acceptaui.
t Et nō ſacrificiū ꝛ ſciam dei ꝛc. ſacrificia enī veterꝭ le gis nō erāt accepta de ſe. ſʒ tm̄ ex offerētiū deuotiōe. ſed iſta cū h̄ de ſe ſunt acceptabilia. in q̄ȝtū ſunt bona ꝺ gene re. tñ nō ſunt meritoria vite eterne niſi fiāt ex caritate.
v Ipſi aūt ſicut adam tranſgreſſi ſunt pactū ꝛc. ſic enī adam tranſgreſſus fuit mandatū dn̄i de ligno vetito co medendo. ſic iudei de vtroq; regno tranſgreſſi fuerūt le gem dn̄i datam in monte ſynai. ꝛ exprimitur conſequen ter quedam terram decem tribuum in hoc malo valde notabilis cum dicitur.
x Galaad ciuitas opantiū idolū. et ſic tranſgrediebat̄ mandatum legis ordinans ad deum.
y Supplantata ſanguine. Hebrei dicunt. Inſidiatrix ſanguini. Dictio enim hebraica hic poſita ad ſupplanta tionem ꝛ inſidiationem eſt equiuoca. videtur tamē hic magis accipi p inſidiatione. q2 ſubditur poſtea.
z Et quaſi fauces virorum latronuʒ. quia querunt glu tire bona aliorum. a Participes ſacerdotum

in hebreo hr̄. Societas ſacerdotū.i.maioꝝ eo mō loquē-
di q̄ d̄r.ij.Reg.viij. Filij aūt dauid ſacerdotis erant.
b In via interficientiū.ꝑ h̄ deſignaꝛ ꝙ maiores d̄ ga-
laad erāt ꝯſentanei ⁊ ꝑncipes i latrocinijs illiꝫ ⁊ homi-
cidijs.⁊ in h̄ erat trāſgreſſio leg̃ ꝯ̄ ꝑ primū. c Pergen

nit regem in errore dicens ꝙ ille nō fuerat ꝓpheta domi
nec a deo miſſus.cū in itinere fuiſſet a leone ꝑcuſſ⁹ ⁊ ſic
rex ⁊ principes ei⁹ ꝯſentientes fuerūt letificati.
h Oēs adulterātes.i.idolatrātes. i Quaſi clyban⁹.
ſuccenſus a coquēte.i.ad h̄ incitati a rege. ſm̄ eni cōem

tes de ſichē ad aliuꝫ
locū vbi erāt nūdine
ad q̄s portabanꝛ pe-
cunie ꝑ emedis mer
cimonijs.⁊ latrones
ꝑdicti ponebāt ſe in
inſidijs ibi.
d In domo iſrl̄ vi
di horrēdū ſcꝫ idola-
triā ⁊ homicidium.
e Sed ⁊ iuda pone
meſſem tibi.i.temp⁹
tue collectiōis ⁊ trāſ
latiōis de terra tua ꝑ
f Cū cō(chaldeos.
uer.ca.po.mei. He-
brei aūt dicūt. Cū cō
uertero ineptā letici
am ꝑpli mei. Dictio
eni hebraica poſita h̄
equiuoca ē ad captiui-
tatē ⁊ leticiā ineptā.
⁊ h̄ ſcd̄o mō mag̃ cō
ſonat lr̄e ꝑcedēti.qꝛ i
captiuitate babyloni
ca ꝯuerſa fuit leticia
iude in triſticiā.tranſ-
latio vo nr̄a ſic expo-
nit. Sed ⁊ iuda pone
meſſem tibi ⁊c̄.q.d.
licet cito debeas du-
ci i captiuitatē.tñ ad
huc erit meſſis tibi i
g Cum (terra tua.
ꝯuer.capti.ꝑpli mei

cerdotū[b] in via interficientiū
[c] ꝑgētes de ſichē.qꝛ ſcel⁹ o-
pati ſt̄.[d] In domo iſrl̄ vidi
horrēdū ibi fornicatiōes e-
phrai.ꝯtaminat⁹ ē iſrl̄.[e] Sꝫ
⁊ iuda pone meſſem tibi[f] cū
conuertero captiuitatem
populi mei. .VII.

C Um ſanare vellem
iſrl̄[a] reuelata ē iniq̄
tas ephraiꝫ ⁊ malicia ſama
rie.[c] qꝛ opati ſūt mēdaciū.[d] et
fur igreſſus ē ſpoliās.latrū
cul⁹ foris.[e] ⁊ ne forte dicant
i cordib⁹ ſuis oēm maliciā
eoꝝ me recordatū.[f] nūc cir-
cūdederūt eos adinuētiōes
ſue corā facie mea facte ſūt
[g] In malicia ſua letificaue-
rūt regē ⁊ i mendacijs ſuis
principes,[h] oēs adulterātes
[i] q̄ſi clyban⁹ ſuccēſus a coq̄n
te.[k] Quieuit paululū ciui-
tas a ꝯmixtiōe fermēti do
nec fermētareꝛ totū.[l] Dies

regis nr̄i.[m] Ceperūt princi
pes furere[n] a vino.[o] Extēdit
manū ſuā cū illuſorib⁹[p] qꝛ ap
plicuerūt q̄ſi clybanū cor ſu
um[q] cū inſidiareꝛ eis.[r] To-
ta nocte dormiuit coquēs
eos mane ipe ſuccenſus q̄ſi
ignis flāme.[s] Oēs calefcti
ſunt q̄ſi clybani[t] ⁊ deuora-
uerūt iudices ſuos.[v] Omēs
reges eoꝝ ceciderūt.nō ē q̄
clamet i eis ad me.[x] Ephra-
im in ꝑplis ipe ꝯmiſcebaꝛ.
[y] Ephraim factus eſt ſubci
nericius panis,[z] q̄ nō reuſa
tur.[a] Comederūt alieni ro
bur ei⁹.[b] ⁊ ipe neſciuit.[c] Sꝫ
et cani effuſi ſunt i eo. ⁊ ipe
ignorauit.[d] Et humiliabiꝛ
ſupbia iſrl̄ in facie ei⁹.[e] Nec
reuerſi ſunt ad dn̄m deū ſu
um.⁊ nō queſierūt eū i omi
bus his.[f] Et fact⁹ eſt ephra
im q̄ſi columba ſeducta[g] nō
habens cor.[h] Egyptū inuo

modū loquēdi ille q̄
incitat alios ad malū
d̄r ſuccēdere furnum
k Quieuit ciuitas
paululū ⁊c̄.qꝛ a prin
cipio tot⁹ ꝑplꝰ nō fu-
it infectus illa idola
tria.ſꝫ paulatim ad h̄
tract⁹ tot⁹ ꝑplꝰ.⁊ tūc
fuerūt poſite cuſtodie
ne aliq̄ irent i ierlm̄ i
dieb⁹ ſolennib⁹.
l Dies reg̃ nr̄i. ſic
dixit hieroboā ꝙ ſo-
lennitas dn̄i erat in
bethel vbi erat vitulus
vitul⁹.iij.Reg.xij.
m Ceperūt princi-
pes furere.i.cum eo
n A vi(idolatrare.
no.fecerat eni princi
pib⁹ magna conuiuia.
vt ſic eos attraheret
ad intētionē ſuā.ideo
o Extē.ma.(illudiꝛ
ſu.cū illuſo. in h̄ eni
illudebant deo.
p Quia appli. qua
ſi clyba.cor ſuuꝫ.i. et
feruēti volūtate ſecu
ti ſunt eū idolatria.

q Cū inſidiareꝛ eis
vt auerteret eos a do
r Tota nocte (ſuo.
dor.i.in pace q̄euit

ſub zorobabel de lnīa cyri.⁊ in h̄ notaꝛ diſtinctio captiui
tatis iude ⁊ iſrl̄.qꝛ iſta reuerſa fuit ad terrā ſuā.captiui-
tas aūt iſrl̄ nō eſt reuerſa. Capitulum.VII.
C Um ſanare vellē. Hic incipit capitulm̄ in hebreo
in libris correctis.in q̄ oñdiꝛ negatio diuine mie
regni iſrl̄ ꝓpter multitudinē ⁊ euidētiā ſue iniq̄ta
tis.⁊ p̄mo poniꝛ euidētia cum d̄r in ꝑſona dn̄i.
a Cū ſanare vellē iſrl̄.eius captiuitatē reducendo.
b Reuelata ē iniq̄.ephrai ⁊c̄.i.tāmultiplex ⁊ mānifeſta.
ꙗ hmōi bn̄ficio ē indigna. c Opati ſt̄ menda.erga ho
mines ⁊ deū ꝑ idolatriā ⁊ fallaciā. d Et fur ingreſſ⁹
eſt ⁊c̄.i.pati ſunt aliena rape int⁹ ⁊ extra.⁊ ſic ptꝫ euiden
tia mlt̄iplic̄ pcti eoꝝ ꝯ̄ primū. Cōſequēter poniꝛ eadem
euidētia in pctis ꝯ̄ deū cū d̄r. e Et ne forte dicāt ⁊c̄.
q.d.nō pñt dicere ꙗ eoꝝ pctā antiq̄ latebāt me .⁊ nō ſuꝫ
recordat⁹.qꝛ. f Nūc circū.eos adin.ſue.i.ita euiden-
tes ſt̄ circa eos.ſic furtū qd̄ circūdat collū latronis dep-
henſi. Dicūtur āt h̄ adinuētiōes vituli aurei q̄s adinue
nit hieroboam rex prim⁹ in iſrl̄ de ꝯſilio falſoꝝ ꝓphaꝝ ne
ꝑpls regni iſrl̄ reuertereꝛ ad regnū dauid.vt hr̄.iij.Reg.
xij.vn̄ ſubdiꝛ. g In mali.ſua leti.re.i.ꝓphe falſi et ſa
cerdotes excelſoꝝ.cū eni veniſſet ꝓpha dn̄i ad increpan-
dū hieroboā vitulis imolantē.⁊ ad ei⁹ dictū altare fuiſ-
ſet ſciſſum.⁊ man⁹ regis areſacta.ꝓpha falſus iuit p⁹ vi
rū dei ⁊ reduxit eū ꝑ mēdacia ſua.ꝓpter qd̄ fuit ꝑcuſſus
a leone in itinere.iij.Reg.xiij. Et ſic ꝓpha falſus ꝯfirma-

q̄ſi vidit aſſentiētes ſibi.qꝛ vltra nō timuit occidi ab eis
ꝑ reuerſionē eoꝝ ad regnū dauid ꝓpt qd̄ audaci⁹ ad ido
latriā eos inuitauit.iō ſubdiꝛ. Mane ipe ſuccenſus.
s Omnes calefacti ſunt.i.ardentes in idolatria.
t Et deuorauerūt iudices ſuos.interficiēdo ſenes vi-
tulos illos reprobātes. v Oēs re.eo.ceci.i illā ido
latriā.vn̄ de q̄libet eorūdē d̄r.iiij.Reg.iiij. A pctis hiero-
boam q̄ peccare fecit iſrl̄ non receſſit ⁊c̄.
x Ephraim. Hic poniꝛ idolatrie mlt̄iplicitas.cū diciꝛ.
Ephraim in ꝑplis ipe ꝯmiſcebaꝛ.qꝛ regnū iſrl̄ nō ſolum
fuit infectū idolatria hieroboā.ſed etiā idolatrijs genti-
liū exiſtiū circa regnū ⁊ nō ſolū ad horā ſꝫ etiā ꝯtinue.iō
y Ephraim fa.ē ſubcine.i.idolatrijs gētiū (ſubditur.
infectus.ſic panis ſubcinericius ꝯ̄hit ſordes a cinerib⁹.
z Qui non reuerſatur.ꝑ penitentiam.
a Come.alie.ro.eius.qꝛ ꝓpter pctā iſta frequenter fuit
ab hoſtib⁹ depdatus. b Et ipe neſciuit qꝛ h̄ eſſet ꝓ-
pter hāc idolatriam.⁊ ſic ptꝫ eius excecatio.nō ſolū iuue
nū ſed etiam ſenū.iō ſubdiꝛ. c Sed ⁊ cani effu.ſunt
in eo.i.dediti iſti pctō.iō ſubdiꝛ pena. d Et hu.ſup.
iſrl̄.qd̄ impletū fuit tpe oſee q̄ cū ꝑplo iſrl̄ duct⁹ ē capti-
uus in aſſirios.iiij.Reg.xvij. e Nec reuerſi ſunt.per
pñiam debitam. f Et factus eſt ephraim quaſi colū-
ba ſeducta.i.retib⁹ aucupis capta.
g Non habens cor.i.fiduciam in dn̄o.
h Egyptum inuocabant. confugientes ad humanum

auxiliū ⁊ dimittētes diuinū. ⁊ hoc tpe Oſee. iiij. Reg. xvij.
h Ad aſſirios abierūt tpe manahen. iiij. Reg. xv.
i Et cū ꝑfecti fuerint. ꝯfidētes de auxilio hūano ⁊ diffi
dētes de diuino. k Expā. ſup eos rhete meū. dādo eos
ī manibꝰ aduerſarioꝝ. ⁊ cā ſubdit. l Quī receſ. a me. ꝑ
multiplicē idolatriā.
m Ego re(vtruſū ē
demi eos. de ſeruitu
n Et ipſi (te egypti.
locuti ſunt ꝯ me mē
dacia. dicētes ð vitu
lis aureis. Ecce dij
tui iſrl' q̄ eduxerūt te
ð terra egypti. iij. Re
n Et nō cla (gū. xij.
mauerūt ad me ī cor
de ſuo. me deuote de
o Sꝫ vlu (ꝑcando.
labāt. ī cultu idoloꝝ.
p In cubi. ſu. i. in
q Sup (delubris.
triticū ⁊ vinū rumia
bant. qꝛ poſt idola ſ
traꝫ gulā exercebāt.
r Et ego erudiui ⁊
ꝯfortaui brachia eoꝝ
mittendo eis ꝓphas
ad eruditionē eoꝝ et
ꝯfortationē in bono.

cabāt[b] ad aſſirios abierūt.[i]
Et cū ꝑfecti fuerint[k] expan
dā ſup eos rhete meū. ⁊ q̄ſi
volucrē celi detrahā eos ce
dā eos ſꝫ auditiōꝫ cetꝰ eoꝝ.
Ve eis[l] q̄m receſſerūt a me.
Vaſtabūt, qꝛ p̄uaricati ſūt ī
me.[m] Ego redemi eos ⁊ ipſi
locuti ſunt ꝯ me mendacia
[n] Et nō clamauerūt ad me in
corde ſuo[o] ſꝫ vlulabāt[p] ī cubi
libꝰ ſuis.[q] Sup triticū ⁊ vi
nū ruminabāt, ⁊ receſſerūt
a me.[r] Et ego erudiui eos ⁊
ꝯfortaui brachia eoꝝ.[s] ⁊ in
me cogitauerūt maliciam.

s Et in me cogi. mali. ꝓphas meas occidēdo. t Re
uerſi ſunt vt eēnt abſq̄ iugo. primo enī ſubtraxerūt ſe a
iugo roboā filij ſalomonis. iij. Reg. xij. ⁊ poſtea a iugo di
uino legē ſeruiēdo idol. v Facti ſunt q̄ſi arcꝰ doloſus
q̄ reflectit ſagittā ꝯ tenentē eū. ſic ꝑpl's iſrl' blaſphemias
retorq̄bat in deū ſuſtētatorē ſuū. x Cadēt ī gla. ſ. aſſi
rioꝝ. y A furore lingue ſue. i. ꝓpꝰ blaſphemias ꝯ deū
z Iſta ſubſannatio eoꝝ. i. deriſio dei. ꝫ In terra e
gypti. i. didicerūt eā cū eſſent inter egyptios.
Inca. vij. vbi dr̄ in poſtil. Cū ſanare vellē. Additio
Quod dr̄ hic. Cū ſanare vellē iſrl' ⁊c. vſq̄ ibi. Co
ram facie mea facta ſunt. Aliter exponēdū vide
tur. Ad qđ ſciendū ꝙ in illo ꝑplo. x. tribuū erāt a
liq̄ pctā occulta ⁊ aliq̄ manifeſta de qbꝰ loqꝛ ꝓpha in ꝑ
ſona dei ad modū medici q̄ intēdēs curare aliquē mor
bū patentē inuenit in infirmo aliū morbū occultū ex q̄
curatio reddit difficilior. ⁊ hoc eſt qđ dicit. Cū ſanare vellē
iſrl. ſ. a morbo ſeu pctō publico. Reuelata ē iniq̄tas efra
im ⁊ malicia ſamarie. ſ. ille q̄ erāt occulte. qđ declarat cū
ſequit. Quia opati ſunt mēdaciū. in mēdacio enī ꝑnicio
ſo duo cōiter occurrūt vicia. Primū ē patēs. ſ. falſa vocꝫ
ſignificatio. Aliud eſt latēs. ſ. intētio fallēdi q̄ in corde cō
ſiſtit ſoli deo nota. q̄ ſm ꝓphaꝫ ſcrutat corda ⁊ renes. De
clarat enī ꝓpoſitū in eo qđ ſequit. Et fur ingreſſus ē ſpo
liās latrūculꝰ foris. Cōtingit enī quīq̄ ꝙ aliq̄s aliena cu
piēs ⁊ nō audēs hoc publice facere furat. ⁊ ſic ē viciū latēs
⁊ cū hꝫ oportunitatē ī publico hec rapit. ⁊ ſic ē patēs vi
ciū. ⁊ de hoc dicit. Et fur ingreſſus ē. ſ. latēs. Et ē ſpolians
latrūculus foris. ſ. ſic patēs. Cōſequēter qꝛ inter eos erāt
aliq̄ q̄ murmurātes de diuīa iuſticia dicebāt ꝙ mala que
deꝰ eis inferebat nō ꝓueniebāt ex culpa ꝓpria ſꝫ ex deme
ritis antiq̄ꝝ parentū, put etiā hodie hebrei erronei aſſerūt
dicētes. ꝙ ſunt in hac captiuitate ꝓpter pctm̄ vituli in
deſerto fabricati. qđ fl̄m eſt. put alibi ē oſtēſum. iō ſubdit
Ne forte dicāt ī cordibꝰ ſuis oēm maliciā eoꝝ me recor
datū. ſꝫ oſtēdit ꝙ punitio eis illata ſeu ꝯminata corrſide
bat peccatꝫ eoꝝ principaliter ꝯmiſſis. vn̄ ſubdit. Nūc cir

cūdederunt eos adinuentiones ſue. coram facie mea fa
cte ſunt. q. d. nō p pteritis antiquoꝝ vicijs puniunt ſed
p eis q̄ p ipſos ſunt principaliter ꝑpetrata. Replica.
In ca. vij. vbi dr̄. Cū ſanare vellē. id qđ bur. vult
addere ſup poſtil. vꝫ ſimpliciter fl̄m ꝙ deo medi
co ſit aliq̄s morbꝰ no
tus ⁊ aliq̄s occultus
qꝛ oīa nuda ⁊ apta ſūt
oculis dei. ⁊ ſi dicere
velit burg. ꝙ aliquis
ſit occultꝰ hoībꝰ non
deo tūc expoſitio nō ē
ad ꝓpoſitū lr̄e q̄ ē ver
bū dn̄i dicētis, Cū ſa
nare vellem ⁊c.

[t] Reuſi ſunt vt eſſent abſq̄
iugo[v] facti ſunt q̄ſi arcꝰ do
loſus[x] Cadēt ī gladio prīci
pes eoꝝ[y] a furore lingue ſue
[z] Iſta ſubſannatio eoꝝ[ꝫ] in
terra egypti. VIII.

In gutture tuo ſit
tuba[a] q̄ſi aq̄la[b] ſup
domū domini.[c] ꝓ
eo ꝙ tranſgreſſi ſunt fedus
meū.[e] ⁊ legem meam p̄uari
cati ſunt.[f] Me inuocabunt
deꝰ meꝰ[g] ⁊ cognouimꝰ te iſrl'
[h] Proiecit iſrael bonum[i] in
imicus perſequetur eum.[k]
Ipſi regnauerūt[l] et non ex

Cap. VIII.
In gutture.
Poſt declara
tionē diuine
iuſticie ⁊ miſicordie.
Hic ꝯſir ponit ꝑmul
gatio vtriuſq̄. ⁊ prio
iuſticie. ſcđo mie. ca.
xiiij. Pria ī duas. qꝛ
prio poīt dei iuſticie
ꝑmulgatio. ſcđo ꝓpli
increpatio. ca. ſe. Pri
ma in tres. qꝛ primo
ꝓclamat dei iuſticia
ꝯ iudā. ſcđo ꝯ iſrl'. ibi. Me inuocabūt. tertio iterꝫ ꝯ iudaꝫ.
ibi. Et iudas. Circa primū dr̄ ꝓphe a domino.
a In gutt. tuo ſit tuba. i. clama alte ad modū ſonitus
tube. ⁊ q̄d debeat clamare ſubdit. b Quaſi aq̄la. id ē
nabucħ. rapax ad modū aq̄le. ꝓpter qđ aq̄la vocat Ezec.
xvij. Aq̄la vna grādis ⁊c. c Sup domū dn̄i. i. cito ve
niet ad deſtruendū domū dn̄i in ir̄lm. qđ fuit impletum
tpe ſedechie. iiij. Reg. vlti. et ſubdit cā. d Pro eo ꝙ
tranſgreſſi ſunt fedus meū. iuramento nominis mei fir
matum. Sedechias enī de ꝯſilio ſenioꝝ ⁊ ſacerdotū ru
pit iuramentū qđ fecerat nabu. deſeruiēdo ſibi fideliter
ſub tributo. ij. Paral. vl. e Et legē meā p̄uaricati ſunt
faciēdo multipliciter ꝯ legē dn̄i datā. in monte ſynai. po
teſt etiam iſta pars exponi de deſtructione templi p ex
ercitum romanoꝝ eo ꝙ aquila eſt ſignū romani impij.
d Pro eo ꝙ trāſgreſſi ſunt fedus meū. occidēdo xp̄m
qui miſſus erat ad federandū inter deum ⁊ populum.
e Et legem meam p̄uaricati ſunt. irritantes mandata
domini ꝓpter ſuas traditiones ſm ꝙ improperat eis cri
ſtus. Math. xv. f Me inuocabunt Hic conſequen
ter promulgatur diuina iuſticia contra iſrael. cum dicit.
Me inuocabunt. artati ab aſſirijs. g Cognouimus
te iſrael id eſt nos qui ſumus populus tuus iſrael. ⁊ ſub
intelligendum eſt ꝙ hec vocatio erit fruſtra. et ſubditur
cauſa. h Proiecit iſrael bonū. i. cultū dei p cultu vi
tulorum. i Inimicus perſequetur eum vſq̄ ad ca
ptionem et captiuationem.
k Ipſi regnauerunt ſcꝫ reges iſrael.
l Et nō ex me. quia ex diuina ordinatione regnum de
cem tribuum erat datum dauid et filijs eius in ſempiter
num. ſed contra hoc videtur quod dicitur. iij. Regum. xj.
Ipſi hieroboam. Hec dicit dominus deus iſrael. Ecce
ego ſcindam regnum de manu ſalomonis et dabo tibi
decem tribus. Dicendum ꝙ hoc fuit indirecte et quaſi
per accidens ſcilicet ad puniendū malum ſalomonis ad
qđ declinauit in ſenectute. ⁊ ſic pmiſit roboā responde
re dura populo. ex qua rn̄ſione decem tribus fuerunt

me[m] pr̄icipes extiterūt ⁊ nō ꝯgnoui[n] Aurū ſuū ⁊ argentū ſuū fecerūt ſibi idola[o] vt interirēt[p] Proiect⁹ ē vitul⁹ tu us ſamaria. Irat⁹ eſt furoꝛ me⁹ in eis[q] Uſqueq̄ nō poterūt emūdari.[r] Quia ex iſrl̄ ⁊ ipſe ē.[s] Artifex fecit illū et nō ē de⁹.[t] Qm̄ ī araneaꝝ telas erit vitul⁹ ſamarie.[v] qa ventū ſemīabūt[x] ⁊ turbinem metēt[y] Culm⁹ ſtās. nō eſt in eo germē. nō faciet farinaꝫ. Qđ etſi fecerit alieni comedēt eā deuoꝛat⁹ ē iſrl̄.[z] Nūc fact⁹ ē ī natiōib⁹[a] q̄ſi vas īmūdū.[b] q2 ipſi aſcēderūt ad aſſur.[c] Onager ſolitari⁹ ſibi ephꝛaiꝫ.[d] Munera dederūt amatoꝛib⁹ ſꝫ ⁊ cū mercede ꝯdurerūt natiōes.[e] Nūc cōgregabo eos[f] ⁊ q̄ſcēt paulīſ per ab onere regꝭ ⁊ pr̄icipū[g] Quia m̄ltiplicauit ephꝛaī altaria ad peccādū facte ſūt ei are ī delictū.[h] Scribaꝫ ei multiplices leges meas[i] q̄ velut aliene ꝯputate ſūt[k] Hoſtias offerēt ī molabūt carnes ⁊ cōedēt. ⁊ dn̄s nō ſuſcipiet eas.[l] Nūc recoꝛdabit̄ īiq̄tatꝭ eoꝝ ⁊ viſitabit pctā eorū[m] Ipſi ī egyptū ꝯuētent̄.[n] ⁊ oblit⁹ ē iſrl̄ factoꝛꝭ ſui. ⁊ edificauit delubꝛa[o] ⁊ iudas m̄ltiplicauit vrbes munitas.[p] Et mittā ignē ī ciuitates e⁹ ⁊ deuoꝛabit edes illi⁹. IX.

n Noli letare iſrl̄.[a] noli exultare[b] ſic ppl̄i[c] q2 foꝛnicatus es a deo tuo.[d] Dilexiſti mercedē ſup oēs areas tritici.[e] Area ⁊ toꝛcular nō paſcet eos. ⁊ vinū metiet̄ eis.[f] Nō habitabūt in terra dn̄i.[g] Reuerſus eſt ephꝛaim in egyptum.[h] et in aſſyrijs[i] pollutum comedit

ab eo diuiſe. ⁊ ſi iſtud ꝯtingit ex pmiſſione diuina ⁊ nō ꝑpter ex oꝛdinatōe dn̄a q̄ reſpicit aliq̄d ſm ſe ⁊ abſolute iō ſubdit̄. m Principes extiterūt ⁊ nō ꝯgnoui. i. non approbaui. ſ. maliciā ppl̄i ſe a regno dauid ſegregantis. ⁊ ꝑ h̄ regē ſibi ſtatuētis ꝓpria volūtate ⁊ nō de mādato

n Aurū ſuū ⁊ (dn̄i. argētū ſuū fecerūt ſibi idola. ſ. vitulos au o Ut interirēt (reos. rent. hec ei idolatria fuit interit⁹ ſui cā.

p Proiect⁹ ē vitul⁹ tuus. i. vituli. q2 duo fuerūt accipiēdo ſingulare p plurali.

q Uſqueq̄ nō poterūt emūdari. ſcꝫ filij iſrl̄ ab h̄ delicto. q. d. nunq̄ vſq̄ ad eoꝛuꝫ captiuatione.

r Quia ex iſrl̄ ⁊ ipſe eſt. i. ipſe vitulus ē de auro ⁊ argento regni

s Artifex fec. (iſrl̄. illū. ex q̄ ptꝫ q̄ nō eſt de⁹ q̄ nō ē fact⁹ ſꝫ factoꝛ omnium.

t Qm̄ in araneaꝝ telas erit piect⁹ i loco vili. in heb. h̄r. q̄ſi haſtile erit. i. diſſipatus in fruſta ſicut ligna q̄ ponunt̄ in ignem. Ex quo vꝫ q̄ iſti vituli erant tm̄ aurei exteri⁹ ⁊ lignei interi⁹. ⁊ ſic ſubtracto auro p aſſirios ignis factus fuit de ligno. v Quia ventū ſemīabūt. i. opera inania. x Et turbine metēt. i. ī captiuitatē ibunt. y Culmus ſtans nō ē in eo ⁊c̄. i. ſi ꝯtingat eis aliq̄ apparētia pſpitatꝭ nō tm̄ veniet ad effectū. ⁊ ſi veniat ab aduerſarijs rapiet̄. z Nūc fact⁹ ē in natiōib⁹. i. cito ducet̄ ī aſſirios captiu⁹. loquit̄ eni de futuro p modū ꝑteriti ꝓpter certitudinē ꝓphetie. a Quaſi vas imūdū. i. ibi viliter tractabit̄. b Quia ipſi aſcēderūt ad aſſur. i. ibi in captiuitatē cito ducent̄. ⁊ ſubdit̄ cā c Onager ſolitari⁹ ſibi ephꝛaim. onagri diſcurrētes p deſerta ꝯbibunt ventū ad ſui refrigeriū ſm q̄ dꝫ hieremie. xiiij. Onagri ſteterūt in rupib⁹. traxerūt ventū q̄ſi dracones. Sic iſti diſcurrebāt ad diuerſa loca gentiliū ad attrahēdū ſibi idolatrias eoꝝ. ⁊ in h̄ delectabant̄. iō ſubdit̄. d Munera dederūt amatoꝛib⁹. i. idoloꝝ ſacerdotib⁹. ⁊ ad idē ꝑtinet qđ ſubdit̄. Sed ⁊ cū mercede ⁊c̄. ⁊ ſubdit̄ pena.

e Nūc ꝯgregabo eos. i. modico tp̄e tenebo eos in terra ſua ꝯgregatos. f Et quieſcēt paulīſp ab onere regis ſcꝫ aſſirioꝝ. in cui⁹ regno opprimētur dura ſuitute. q. d. cito ſunt de terra ſua diſpgēdi ⁊ in ſuitutē deducēdi. et ſubdit̄ cauſa. g Quia m̄ltiplicauit ephꝛaim altaria. ſcꝫ idoloꝝ. h Scribā eis m̄ltipli. le. me. p ꝓphās eis rememoꝛādo. i Que velut aliene ꝯputate ſūt ab eis eas trāſgrediēdo. ſm aliquos iſtud legit̄ interrogatiue. Scribā eis m̄ltiplices leges addēdo ꝑcepta ꝑceptꝭ. q. d. non. eo q̄ h̄ eſſet fruſtra. vñ ſubdit̄ Que velut aliene ⁊c̄. k Hoſtias offerēt ⁊c̄. Circa h̄ ſciendū q̄. x. trib⁹ lꝫ colerēt idola tm̄ cū h̄ colebāt dn̄m ꝓpter qđ dixit eis helias

iij. Reg. xviij. Uſquequo claudicatis in duas ptes. nūc colendo baal. nūc colendo dn̄m. ſꝫ talis cultus non eſt deo acceptus. iō ſubdit̄. Et dn̄s nō ſuſcipiet eas. iō ſubdit̄ punitiōis acceleratio. l Nūc recoꝛdabit̄ iniq̄tatꝭ eoꝝ penā debitā inferendo. m Ipſi in egyptū ꝯuertētur. id eſt in ſeruitutē durā ⁊ vilē ſicut fuerunt in egypto.

n Et oblitus eſt. ⁊ c̄. petito eſt cāe puniōnis dicte.

o Et iudas. Hic reuertitur ꝓpha ad declarandū diuinā iuſticiā ꝯ iudā dicens. Et iudas multiplicauit vrbes munitas. decem eni trib⁹ ī captiuitatē ductis due trib⁹ q̄ remanſerant fortificauerūt terram ſuā foꝛtalicijs. vt h̄r iiij. Reg. ⁊ q2 tp̄e ſedechie nimis ꝯfidebant de illis. ⁊ paruꝫ de deo. iō puniti ſūt iuſto dei iudicio. propter qđ ſubditur.

p Et mittā ignem ⁊c̄. qđ fuit adimpletum p exercitū chaldeoꝛum.

Cap̄. IX.

n Noli letari. Poſtq̄ poſita eſt diuine iuſticie ꝯ ppl̄m declaratio. hic ꝯſtr ponit̄ eiuſdem increpatio ratione ꝯuicti multiplici delicto. ⁊ diuiditur in duas ptes. q2 primo increpat̄ populus vt viliter peioꝛatus. ſcđo vt multipliciter ingratus ca. ſe. Prima diuidit̄ in quinq̄ ptes ſm quinq̄ mutationes de bono in malū. Prima eſt de abundantia in penuriam. ſcđa de mūdicia in īmūdiciam ibi. Reuerſus ē. tertia de ſciētia in ſtulticiam ibi. Ueniēt. quarta de bonitate in maliciam ibi. Quaſi vuas. quinta de fecunditate in plus carentiam. ibi. Ephꝛaim. Circa primū dicit̄.

a Noli letari. in animo.

b Noli exultare. exteri⁹ in ſigno. dicit̄ eni exultatio q̄ſi extra ſaltatio. c Sicut ppl̄i. q. d. magis habes materiam triſticie q̄ gētiles q̄ nō ſunt trāſgreſſores legis moyſaice ſicut ⁊ tu. q2 nō fuit eis data. d Quia foꝛnicat⁹ es a deo tuo. idolatrādo ⁊ legē eius tranſgrediendo.

e Dilexiſti merce. ſup oēs areas ⁊c̄. p cultu eni idoloꝝ ꝯſequi ſꝑabant abūdantiā tp̄aliū bonoꝝ. ſed accidit eis ꝯtrariū q2 hec abundantia quā ꝯſecuti fuerant deum colendo mutata eſt in penuriam. ideo ſubditur.

f Area ⁊ toꝛ. nō paſ. eos. ⁊ vi. me. eis. q2 nō creſcet q̄tū ſꝑabant. ⁊ cum h̄ eijcientur de terra ſua captiui. iō ſubditur. Non habitabunt in terra domini.

g Reuerſus. Hic increpatur de mutatione ſecūda. ſ. de mundicia in immūdiciam cum dicit̄. Reuerſus ē ephꝛaim in egyptum. i. de mūdicia vite quā lex tradidit. in immūdiciam ꝯuerſationis egyptiace. h Et in aſſirijs. ſ. i. ductus. i Pollutum comedit. id eſt comedet cibaria in lege ꝓhibita.

[l] Nō libabūt dño vinū ⁊ nō placebūt ei [m] Sacrificia eorū q̄ſi panis luḡtiū Oēs q̄ comedēt eū ꝯtaminabūt [n] q꞉ panes eoꝝ aīe ipoꝝ nō itrabūt ī domū dñi [o] Quid facietis ī die ſolēni ī die feſtiuitatꝭ dñi. [p] Ecce ei ꝓfecti ſūt a vaſtitate. Egyptꝰ ꝯgregabit eos [q] mēphis ſepeliet eos [r] Deſiderabile argētū eorū vrtica hereditabit. lappa ī tabnaculꝭ eoꝝ. [s] Venerūt dies viſitatiōis [t] venerūt dies retributiōis. [v] Scitote iſrl' ſtultū [x] ꝓpham īſanū [y] virū ſpiritalē [z] Propꝭ mlťitudinē iniq̄tatꝭ tue ⁊ mlťitudo amētie [a] Speculator ephraim [b] cū deo meo [c] ꝓpha [d] laq̄us ruine factꝰ ē ſup oēs vias eiꝰ [e] Inſāia ī domo dei eiꝰ [f] Profūde peccauerūt ſicut ī diebꝫ gabaa [g] recordabit' iniq̄tatꝭ eoꝝ ⁊ viſitabit pctā eorū [h] Quaſi vuas ī deſerto inueni iſrl' [k] q̄ſi pria poma ficulnee [l] ī cacumie eiꝰ vidi pr̄es eoꝝ [m] Ipi aūt itrauerūt ad beelphegor [n] ⁊ abalienati ſūt in ꝯfuſione [p] ⁊ facti ſūt aboīabiles ſicut ea que dilexerūt [q] Ephraī q̄ſi auis [r] auolauit [s] Glia eoꝝ a ptu ⁊ ab vtero ⁊ a ꝯceptu. [t] Quod etſi enutrierint filios ſuos abſqꝫ liberis eos faciā in hoīb' [v] ſꝫ ⁊ ve eis. cū receſſero ab eis

l Non libabūt dño vinū. q.d. ꝓpter ſui imūdiciā ineptū eſt ad dei ſacrificiū. m Sacrificia eoꝝ q̄ſi panis lugētiū. i. polluta. in domo eñi in q̄ erat mortuꝰ oīa cibaria reddebanꭍ polluta ⁊ illi q̄ comedebāt ea. io ſeq̄t. Oēs q̄ comedēt ⁊c. n Quia pa. eoꝝ aīe ⁊c. q.d. ille panis poteſt reficere hoīem ſꝫ ineptꝰ ē ad faciendū inde deo oblationē.
o Quid ꝯ io ſubdit. Quid facietis in die ſolē. i. q̄ debetis apparere corā dño cū oblatiōib' ⁊ ñ vacui ⁊ nō habetis aliq̄d aptū ad offerēdū ⁊ ſm hūc ſenſū ꝯtinuatur lr̄e pcedēti. Ra. ſa. alr̄ exponit di. ꝙ alloq̄ꭍ duas tribus a nabu. occidēdas di.
o Quid fa. i die ſolē. q̄n dñs de cadaueribus vr̄is faciet ſolēne ꝯuiuiū beſtijs ⁊ auib'. q.d. nō habetis refugiū. ⁊ ſic ꝯiungiꭍ
p Ecce cū lr̄a ſequēti. Ecce ei ꝓfecti ſūt ⁊c. pauci q̄ effugerūt ī deſtructiōe irl'm iuerunt in egyptū ꝯ ꝯſiliū hiere. ſꝫ Johannan filius charee. ⁊ alij cum eo. Hiere. xliij. io ſubdit.
p Egyptus ꝯgre. eos. iſta tñ fuga nō valuit eis. q꞉ cito poſt nabu. intrauit egyptum ⁊ eos occidit. io ſubditur.
q Mēphis ſepe. eos. ciuitas ē egypti q̄ nūc dr̄ damiata. r Deſide. argē. eoꝝ vrti. heredi. irl'm eñi deſtructa lōgo tpe fuit ſine habitatorib' vbi fugiētes abſcōderant ſua pcioſa. ⁊ ſic ibi creuerūt vrtice ⁊ ſpine. s Venerūt dies viſi. i. punitiōis. t Vene. dies retribu. ſ. ꝓ peccatis. ⁊ in h' notaꭍ iuſticia huiꝰ punitiōis. v Scitote. Hic increpaꭍ tertia peioratio. ſ. de ſapiā ī ſtulticiā. dederat eñi dñs illi ꝑplo legē de q̄ dr̄ Deut. iiij. Hec ſapiētia vr̄a ⁊ intellectꝰ corā ꝑplis. ſꝫ ꝓpter trāſgreſſionē eiꝰ fuerūt excecati. q꞉ frequētatio pctoꝝ excecat mētis oculū. io ſubdiꭍ. Scito te iſrl'. ⁊ dicūt aliq̄ correctores ꝙ ſūt due dictiōes. ſcito te. ⁊ ſic iſrl' ē vocatiui caſus. ſꝫ in hebreo ē vna dictio. ⁊ tūc iſrl' eſt acti caſus. ⁊ ſic ē ſenſus.
v Scitote ⁊c. q.d. pꝫ oīb' ꝙ ꝑplꝰ iſrl' factus ē ſtultus.
x Prophetā inſanū. q꞉ ꝓphe iſrl' erāt arreptitij a demonib'. io cū ſubdiꭍ. y Virū ſpiritalē. intelligiꭍ maliḡ ſpū arreptū ⁊ ſubdiꭍ cāz huiꝰ. z Propter mul. iniq̄ta. tue ⁊ mul. amē. ſupple facta eſt a demone deo iuſte ſibi ꝑmittēte. Cōſequēter ſubdit de bonis ꝓphis. a Speculator ephraim. i. annūciās vitatē ephraim. b Cū deo meo. i. loquēs de ſpū diuino. c Propha. ſ. ⁊ ſm vitatē. ſꝫ q꞉ tales ꝓphas q̄rebāt interficere ſicut. j. p̄tebit de amos. io ſeq̄ꭍ. d Laqus ruine factꝰ ē ſup omnes vias eiꝰ. q꞉ in dictꝭ ⁊ factꝭ talis ꝓphe q̄rebāt occaſionem mortis ſue. ⁊ q꞉ regnū iſrl' nō ſolū h' faciebat. ſed etiā regnū iuda in q̄ erat templū. io ſubdiꭍ. e Inſania ī domo dei eiꝰ. q꞉ zachariā interfecerūt in domo dñi. ij. Para. xxiiij. ⁊ q꞉ iſta erāt horrēda. io ſubdiꭍ. f Profūde pec. ſicut in die. gabaa. i q̄ vxor leuite mortua fuit ī credibili libidie. Judi. xix. g Recorda. iniq̄. eoꝝ nō q̄a obliuio cadat ī deo. ſꝫ q꞉ ad modū recordātis ſe h꞉ quando punit peccata diſſimulata. h Quaſi vuas. Hic increpaꭍ q̄rta mutatio de vtute in maliciā. cū dr̄ in ꝑſona dñi. Quaſi vuas in deſerto. q̄ ſunt ibi valde pcioſe. q꞉ rare.
i Inueni iſrl'. in primis pr̄ib' abraam yſaac ⁊ filiis.
k Quaſi prima poma ficulnee. q̄ ſunt alijs meliora.
l In cacumie eius vidi pr̄es eoꝝ ſint eñi in cacumine arboris fructus citius maturanꭍ ⁊ melius eo ꝙ a ſole attigūtur liberiꝰ ſic dicti pr̄es fuerūt meliores poſteriorib'. de q̄b' ſubditur
m Ipi aūt intrauerūt ad beelphegor. i. ad idolatriā filioꝝ āmon ⁊ moab. Nūe. xxv.
n Abalienati ſunt. a deo.
o In ꝯfuſiōe. ſ. ſua vt ibidem habetur.
p Et facti ſunt abominabiles ſicut ea q̄ dilexerūt. i. ſicut idola q̄ abominationes noīanꭍ frequēter in ſcriptura.
q Ephraim. Hic increpaꭍ ꝑplus de quīta mutatione ſcꝫ a fecunditate prolis ī carentiam. et diuiditur in tres partes. quia primo ꝓpoſitum p̄dicitur. ſecundo īcidens ponitur ibi. Sed et ve. tertio ſcriptura ad primū refertur ibi. Ephraim. Carentia vero prolis in magna ꝑte fuit eius captiuatio. quod notatur cum dicitur.

q Ephraim quaſi auis. auolans de nido ſuo.
r Auolauit. ductus extra terram ſuam in captiuitatem ⁊ loquitur propheta de futuro ꝑ modum preteriti. ſicut frequenter dixi. ⁊ ideo ſic intelligendum eſt in alijs vbi non exprimitur.
s Gloria eorum a partu. in hoc enim gloriabantur ꝙ vxores eorum faciliter concipiebant et ſine periculo pariebant. ex quibus ſequebatur habundantia prolis. De mutatione huius glorie ſubditur.
t Quod etſi enutrierint filios ſuos abſqꝫ liberis eos faciam. interficiendo eos ꝑ aſſirios.
v Sed et ve eis. Hec eſt pars incidentalis in qua propheta in perſona dei loquens denunciat futuram deſtructionem populi iudaici per romanos. habita occaſione ex eius deſtructione per aſſirios de qua ante immediate fuerat locutus. Circa quod ſciendum ꝙ iſte ē vnꝰ de paſſibus ſcripture veteris teſtamenti corruptis a iudeis ſm ꝙ dicit frater Raymundus in hebraica lingua valde peritus. Ad cuius intellectū ſciendum ꝙ ſic in hebreo habetur. Quia etiā ve eis beſuri deciſi. Hebrei vero habent duplices litteras ſcꝫ ſamech ⁊ ſin in ſono ⁊ charactere differētes. Qñ vero beſuri ꝑ lr̄az ſamech ſcribitur ſignificat in receſſu meo. Quādo vero ſcribitur ꝑ ſin ſignificat incarnatiōem meam. hic autem ſcribitur ꝑ ſin. et ideo hec eſt vera littera. Quia etiam ve eis in carnatio mea de eis. Aſſumpſit enim deus carnem de iudeis. ⁊ ex hoc ſecutum eſt ve eis. quia ꝑ maiori parte fuerūt increduli ⁊ ꝑſecutores chriſti. ⁊ in vindictā mortis

eius p romanos trucidati. ⁊ captiuati fuerūt qđ etiā de
signat p h̄ qđ in principio đr. Quia etiā ve eis. etiā ī la-
tino additamētū fcat. ⁊ ī hebreo loco ei⁹ ponitur hec di
ctio gam. p quā fcat additamētū ꝯsilis ⁊ diminutio po-
puli iudaici p romanos fuit tāta imo maioꝛ q̄ illa. q̄ fu-
it facta p assirios et
chaldeos. a principio
enī obsidionis p ro-
manos vsq̄ ad finē
mortui fuerūt fame
pestilētia ⁊ gladio de
cies cētū milia. Hāc
aūt v̄itatē fidei nr̄e ꝯ
sonā nitit̄ Ra. sal. re-
pellere dicēs. q̄ lite-
ra sin q̄ñ pūctat̄ de-
sup in sinistra pte hꝫ
sonū ⁊ v̄tutem lr̄e sa
mech. ⁊ sic besuri si-
gnificat h̄ recessum ⁊
nō incarnationē. qꝛ
sic punctat̄ lr̄a sin ī h̄
loco. Đꝫ istud vr̄ fu-
gavitatꝭ. prio qꝛ hec
lr̄a in toto vet. te. nō
inuenit̄ alibi sic pun
ctata vt dicit p̄dict⁹
frater Ray. ⁊ ego sil̄r

ᵃEphraim vt vidi tyr⁹ erat
ᵇfundata ī pulcritudīe. ᶜEt
ephraiꝫ educet ad īterfecorē
filios suos. Da eis domīe
Quid dabis eis. ᵈDa eisᵉ
vuluā sine liberis. ᶠ⁊ vbera
arētia ᵍOmēs neq̄cie eoꝝ in
galgal. qꝛ ibi exosos habui
eos Propt̄ maliciā adinuē
tionū eoꝝ de domo mea eij
ciā eos. Nō addam vt dili-
gā eos. ʰOēs principes eoꝝ
recedētes Percuss⁹ ē ephra
im. ⁱradix eoꝝ exiccata est.
Fructū nequaq̄ faciēt. ᵏqđ

nō recolo me vidisse alibi sic pūctatā. ppter qđ vr̄ hec ad
ditio facta ad deprauandū s̄niam. scđo qꝛ pūcta nō sunt
de substātia lr̄e. nec a pricipio scripture fuerūt. vñ ⁊ rotu
li q̄ in synagogis eoꝝ legūtur sunt sine pūctis. sꝫ p ma-
gnū tp̄s postea īuēta sunt hmōi pūcta ad facili⁹ legēdū
Cū igit̄ subtracto pūcto p̄dicto ipi ꝯcedūt q̄ besuri p sin
scriptū incarnationē meā fcat ꝯuincunt̄ ꝯcedere q̄ h̄ be
suri incarnationē fcat. Et q̄ñ trāslatio nr̄a dictū Ra. sa.
sequit̄ q̄ sic hꝫ. Sed ve eis cū recessero ab eis pꝫ q̄ fuit fa
cta post corruptionē dictā. pōt tñ tra hi nr̄a trāslatio ad
p̄dcm ītellectū. Sꝫ ve eis ⁊c. qꝛ ppt̄ negociationē īcarna
tiōis dei. de⁹ recessit ab eis dimittēs eos in cecitate eo-
rū vsq̄ quo intrauerit plenitudo gentiū. fm̄ q̄ đducit ap
pl̄us satis diffuse in epl̄a ad romanos. a Ephraim.
Hic scriptura reuertit̄ ad p̄dictā carētiā plis in regno. x.
tribuū tpe ve. te. cū đr. a Ephraim vt vidi tyr⁹ erat.
id ē sil̄is tyro ī filioꝝ mł̄titudīe. iō subdit̄. b Fūdata
in pulcritudīe. pulcritudo enī ciuitatis principalr̄ ī mł̄-
titudine plebis ꝯsistit. ⁊ ꝯñr ostdit mutationē ī oppositū
c Et ephra. edu. ad interfe. filios suos. i. ad regē assirio
rū q̄ eos debellauit ⁊ captiuauit. d Da eis dñe. i. da
bis. e Vuluā sine liberis. i. vxores steriles. f Et
vbera arētia. ita q̄ iā nati nō potuerūt nutriri. ⁊ subdit̄
cā hui⁹ pene. g Oēs neq̄cie eoꝝ in galgal. ibi enī cir-
cūcidit iosue filios isrl̄. ⁊ tūc ibi prio q̄euit archa aliq̄ tē
poꝛe. ppter qđ pphe falsi dicebāt q̄ erat loc⁹ sanctioꝛ tem
plo qđ erat in irl̄m. ⁊ docebāt pplm ibi colere idola et q̄
reddebant̄ deo exosi ⁊ a deo reprobati. iō seq̄t̄. Nō addā
vt diligā eos. h Oēs prin. eoꝝ rece. ab eo. p idolatri
am ⁊ a terra sua p captiuitatē. i Radix eoꝝ exiccata
est. i. v̄tus plificandi. k Qđ etsi genuerint. nō tñ vi-
uent. l Abijciet eos de. me. de terra sua vbū ē pphe-
te captiuitatē denūciātꝫ. m Quia nō audierūt eum.
reuocantē eos p pphas ad bonū. n Et erūt vagi ī na
tionib⁹. i. captiuati in lōginquis regiōib⁹. In ca. ix. vbi
dicit̄ in postil. qꝛ panis eoꝝ aīe ipoꝝ ⁊c. Additio
Hec qđ đr. qꝛ panis eoꝝ aīe eoꝝ nō intrabit in do-
mū dñi. Exponit̄ ab hebreis sic. qꝛ panis eoꝝ quē

offerent se offerre intendunt p animab⁹ ipoꝝ nō intra-
bit in domū dñi. i. acceptabilē. In eo. c. vbi đr ī po
stil. Circa qđ sciēdū q̄ iste ē vn⁹ đ passib⁹ scripture.
Apposito rasymūdi ē v̄a. Ad cui⁹ ma Additio.
ioꝛē declarationē sciendū q̄ lr̄a penultima alpha

etsi genuerit. īterficiā amā-
tissima vteri eoꝝ. ˡAbijciet
eos dñs de⁹ meᵐ qꝛ nō au-
dierūt eūⁿ ⁊ erunt vagi in
nationibus. .X.
Vitis frōdosa isrl̄ᵃ fru
ct⁹ adeq̄t⁹ ē ei. ᶜSe
cūdū mł̄titudinem
fruct⁹ suiᵈ mł̄tiplicauit alta
riaᵉ iuxta v̄bratē t̄re sue exu
berauit simulachrisᶠ Diui
sū est coꝛ eoꝝ. ᵍnūc iteribūt
ʰIpe ꝯfringet silachra eoꝝ
ⁱdepplabit̄ aras eoꝝ. ᵏquia
nūc dicent, ˡnon est rex nob

beti hebraici đꝫ sin q̄
sipl̄r scripta sōat sic
lr̄a nr̄a. xviij. s. s. Si
aūt punctet̄ desup in
sinistra pte hꝫ sonuꝫ
lr̄e tertie nr̄i alphabe
ti scꝫ c. ⁊ in h̄ dictum
Ra. sa. hic in postilla
allegatū ꝯtinet aliq̄d
veritatis. Sed atten
dēdū q̄ hec dictio ba
car in hebreo fcat car
nem pprie ⁊ ꝯiter. q̄
q̄dē dictio bacar vbi
cunq̄ scribitur in he
breo scribit̄ cū littera
s. p̄dicta pūctura in
sinistra pte desup po
sita. ⁊ ex hac dictiōe
deriuat̄ hec dictio be
curi scripta cū eadeꝫ
sin sic pūctata. ꝯsic si
gnificat idē qđ incar
natio mea in lingua nostra. vnde cauillatio ra. sa. nō va
let vt patet ex dictis p̄sertim habenti noticiam in gram
matica hebraica sermonis. Capitulum. X.
Vitis frondosa. Post increpationē populi de sua
peioratōne. hic ꝯñr increpat̄ de ingratitudine. et
diuidit̄ in q̄ttuoꝛ ptes. fm̄ q̄ttuoꝛ ingratitudines
quarū prima ponit̄ in capitulo p̄senti. alie tres in tribus
sequentib⁹. Prima in duas. quia primo increpat̄ ingra-
titudinis culpa. scđo subditur pena ibi. Diuisum ē. Cir
ca primū considerandū q̄ deus fecit ibi populo magnū
beneficiū introducendo eum in terraꝫ lacte ⁊ melle ma
nantem. Exo. iij. sed hoc beneficio ingrati ꝯuersi fuerūt
ad idolatriam. ideo dicitur hic. a Vitis frōdosa isra
hel. vocat̄ autem ppl̄s vitis sicut dicit̄ Esa. v. Vinea do-
mini exercituum domus israel est. et đr hic frondosa. qꝛ
in multitudine populi ⁊ abundantia diuitiarū fuit ibi
fortificata. ⁊ hoc ex terre fertilitate. ideo subditur.
b Fructus adequatus est ei. quia q̄ntūcunq̄ populus
creuisset fructus terre sufficiebant ad eius sustētationē
sꝫ qꝛ hec abūdātia fuit ei⁹ occasio recedēdi a deo fm̄ q̄ p̄
dixerat moyses Deute. xxij. Incrassatus est dilectus ⁊ re
calcitrauit ⁊c. ideo subditur. c Scđm multitu. fruct.
sui. i. diuitiarum naturalium ⁊ artificialium.
d Multiplicauit altaria. ad idolatriam exercendam ⁊
non solum vnius idoli sed multorum. ideo subditur.
e Iuxta vbertatem terre sue exuberauit simulachris
f Diuisum est. Hic ꝯñr subditur pena. [illegible] primo ponit̄
punitio decem tribuum. scđo correctio [illegible] um. ibi. A-
rabit iudas. Prima in tres. qꝛ primo ponitur punitio po
puli. scđo asportatio idoli ibi. Vaccas. tertio captiuatio
sceptri regij ibi. Confusio. Circa primum dicitur.
f Diuisum est coꝛ eorum. partim idola colendo. parti
deum. g Nunc interibunt. id est cito interficien
tur et captiuabuntur per regem assiriorum.
h Ipse confringet simulachra eorum. accipiendo ide
aurum ⁊ argentum. i Depopulabit̄ aras eoꝝ. acci-
piendo sibi preciosa ornamenta eorum. k Quia nūc
dicent israhelite. l Non est rex nobis. id est non

pōt nos defendere.ſicut cōiter de rege dicit̄.q̄ neſcit vel nō pōt ꝓplm̄ defendere.Nō hēm⁹ regē.ꝛ ſubdit cām.

m Nō eni timem⁹ dn̄m.ſic eni dicebāt aliq̄ boni inter eos ex q̄ nō reuertemur ad dn̄m rex nō pōt nos defeder.

n Loq̄mi vba viſiōis inutil̄.vbū eſt ꝓphe increpantis ꝓplm̄ eo ꝙ credebāt vbis fiorꝫ ꝓhaꝝ ī he bre.hr̄.Loq̄mi vba iuramēti falſi.i.q̄ñ iuratis falſo iuratis.

o Et ferietis fedus ſcꝫ fallaciter cū ꝓximis vřis.ꝛ iō aliq̄ li;

p Cū mē (hri hn̄t.dacio.ſꝫ nō eſt i heb.ſubintelligitur tamē

q Et germi.q̄.amari.iudi.ſup ſulcos agri.i.ꝑuerſitis iudi;cū pauperꝫ q̄ vocantur ſulci agri eo ꝙ ꝑ potentiā diuitū op;primunt̄ ꝛ moleſtant̄.

ᵐ.Nō.n.timem⁹ dn̄ꝫ.Et rex q̄d faciet nobis.ⁿLoq̄mini vba viſiōis inutil̄ᵒꝛ ferietꝫ fedusᵖcū mēdacioᵍꝛ germinabit.q̄ſi amaritudo iudi;ciū ſup ſulcos agri.ʳVaccaſ bethauenˢcoluerūt hitato;res ſamarieᵗ.Quia luxit ſuper eū ppl̄s ei⁹ᵛꝛ editui ei⁹ˣſup eū exultauerūtʸī glīa ei⁹ᶻqꝛ migrauit ab eo.ᵃSiq̄dem ꝛ ipē in aſſur delatus ē

r Vaccas.Hic ꝯſtr̄ deſcribit̄ exportatio idoli.ꝛ qꝛ iſta lr̄a eſt imutata ꝛ ſm̄ hebreos in pte corrupta.iō ad ei⁹ intellectū ſunt aliq̄ ꝓmittenda.Primū ē ꝙ manahē rex iſrl̄ dabat ſingul̄ ānis munera ꝑcioſa regi aſſirioꝝ vt ꝯfirmaret regnū ſuū qḋ ītrauerat violēter.iiij.Reg.xv.ꝛ inter illa mūera erāt vituli aurei q̄s fecerat hieroboā vel ſaltē vn⁹ illoꝝ de q̄ fit h̄ mentio.ſ.ille q̄ erat in bethel q̄ alio nomīe dr̄ bethauen Joſue.vij.ꝛ in h̄ ꝯuenīūt hebrei ꝛ latini.Dicūt vlterius aliq̄ expoſitores latinī ꝙ ſacerdotes illi⁹ idoli ſeu idolorū fecerūt occulte vitulos de cupro deauratos.ꝛ illi fuerūt portati in terrā aſſirioꝝ ꝛ ipi furtiue retinuerunt ſibi aureos.ꝛ cū poſtea rex aſſirioꝝ vidit fraudē indignatus afflixit grauı⁹ terrā ꝛ ſm̄ h̄ exponūt lr̄aꝫ iſtā dicentes.

r Vaccas bethauen.i.vitulū q̄ erat in bethel quem vocat ꝓpha noīe vacce.deriſorie ꝛ in pl̄ali vaccas.eo mō loquēdi q̄ dr̄.Exo.xxxij.Iſti ſūt dij tui q̄ eduxerūt te de terra egypti.ꝛ tn̄ nō erat ibi niſi vn⁹ vitulus ꝯflatilis.

s Colu.habi.ſama.q̄ erat metropolis ꝛ ſic habicatores ei⁹ colebāt idolū a rege ſuo factū. t Qꝛ luxit ſup eū.i.ſup vitulū ꝓplus ei⁹ q̄ colebat eū.iō luxit q̄ſi fuit exportat⁹ mō ꝑdicto. v Et editui eius.i.ſacerdotes vituli.ꝛ dicūtur editui ab ede ꝛ tueor eris.q̄ſi tuētes ſeu cuſtodiētes edē idoli. x Sup eū exult.ꝓpē ſuū lucrū qꝛ illi furtiue retinuerūt.ſꝫ ꝓpl̄s lugebat qꝛ ipm̄ ſublatū credebat. y In glīa ei⁹.i.in vitulo q̄ reputabat̄ honor ꝑtie. z Quia migr.ab eo.i.a ꝓplo ſꝫ ei⁹ opinionē

a Siq̄.ꝛ ipē ī aſſur dela.ē.cū aliis mūeribꝫ vt credebat ꝓpl̄s. b Mun⁹ regi vltori.qꝛ vlciſcebat̄ manahē de ꝯdicētibꝫ ſibi. c Cōfuſio ephraim capiet.i.ex h̄ ꝯfuſionē reportabit fraude detecta.vt ꝑdictū ē. d Et confundet iſrl̄ n volūtate ſua.i.in volūtate ſacerdotū q̄ fecerūt tale furtū.ex q̄ ſecuta ē ꝯfuſio regni mō ſupradicto Hec expoſitio nō vr̄ valere.pmo qꝛ ſatis vr̄ diſtorta.ſcd̄o qꝛ cū dr̄.Coluerūt hitatores ſamarie.qꝛ luxit ſup eū populus.ly qꝛ de ſuo ꝑcato ē redditiuū cāe dicti īmediate ꝑcedētis.luctus vō ꝓpli de aſportatiōe vituli n̄ ē aliquo mō vel cā vel rō ꝙ hitatores ſamarie colerēt ipm̄.ſꝫ magis ē ad oppoſitū.Itē furtū ſacerdotū vr̄ eſſe ficticiū qꝛ in receptiōe ꝛ traditiōe reꝝ ꝑcioſaꝝ adhibet̄ magna diligētia.vas āt aureū a cupro deaurato ſtatim diſtinguitur ꝑ colorē ꝛ pōdus.Itē expoſitores iſti dicūt h̄ haberi ab hebreis.qḋ nō vr̄ vm̄.qꝛ ra.ſa.maximus doctor inter hebreos nihil penitus dicit de hoc furto vel fraude.ſꝫ ad ꝯ riū ſenſum exponit lr̄am.Quantū ad h̄ ſciendū ē ꝙ hec ē lr̄a hebraica ad vaccas bethauē timuerūt hitatores ſamarie.i.ꝓpter vitulū q̄ erat in bethel.vt ſupradictū eſt. Timuerūt hitatores ſamarie.ſ.ne infortuniū ꝛ malū veniret ſup regnū ꝓpter miſſionēꝫ vituli regi aſſirioꝝ.erat enim ſamaria metropolis regni.ꝛ iō ꝑ ceteꝛ exprimit̄ timor ei⁹ reſpcū īfortunij futuri.tranſlator vō nr̄ vr̄ credidiſſe hūc timorē fuiſſe reuerētie.ꝛ iō tranſtulit.Coluerūt.ꝓ timuerūt.qꝛ luxit ſup eū.i.ſup vitulū tranſportatū.ꝓplus ei⁹.i.ꝓpl̄s regni.Et editui id ē ſacerdotes ſimiliter luxerūt.qꝛ habuerūt maiorē cāꝫ lugēdi.ꝛ iſte luct⁹ mouit hitatores ſamarie ad magis timendū de infortunio futuro.Sup eū exultauerūt in glīa ei⁹.i.ſup vitulū exultauerūt ſacerdotes ꝛ ꝓpl̄s q̄ glīoſe venerabat̄.ꝛ iō luxerūt in ei⁹ deportatione de q̄ ſubdit̄.Qꝛ migrauit ꝛc̄.ita ꝙ ly qꝛ migrauit refert̄ ad illud qḋ ꝑdicit̄ de luctu ſacerdotū ꝛ ꝓpli.cetera patēt ex ſupradictis.

ᵇmunus regi vltori.ᶜCōfuſio ephraim capiet.ᵈꝛ ꝯfundet iſrael ᵈin volūtate ſua.ᵉTrāſire fecit ſamaria regē ſuū q̄ſi ſpumā ſup faciē aq̄.ᶠEt diſꝑdent̄ excelſa idoliᵍ peccātī iſrl̄.ʰLappa ꝛ tribulus aſcedet ſup aras eorū.ⁱEt dicent montibꝫ operite nos ꝛ collibꝫ.cadite ſuper nos.ᵏEt diebus gabaa peccauit iſrael.ˡIbi ſteterunt

c Cōfuſio.Hic cōſequēter dſcribit̄ captiuatio ſceptri cū dr̄.Cōfuſio ephraim capiet.i.regē iſrl̄ q̄ ſic noīat̄ qꝛ pmi⁹ rex fuit de tribu ephraī. d Et ꝯfun.iſrl̄.i.ꝓpl̄s ei⁹. d In volūtate ſua.qꝛ ꝯſenſit regi ī cultu vituloꝝ.iō ſubdit̄.

e Trāſire fecit ſamaria regē ſuū q̄ſi ſpumā ſup faciem aq̄.i.fecit eū duci ī captiuitatē viliter.ſic ſpuma ē res vilis.eo eñ ꝙ ꝓpl̄s ꝯſenſit regi in cultu idoloꝝ.idolatria fuit mltiplicata ī regno q̄ fuit rō captiuatiōis regis ꝛ ꝓpli.

f Et diſp.excl̄.idoli.i.ꝯfuſiꝫ vituli q̄ colebāt̄ ī loc̄ altis.

g Peccatū iſrl̄.h̄ dr̄ qꝛ.iij.ꝛ.iiij.Reg.frequēter repetit̄ ꝺ hieroboā.eo ꝙ fecit vitulos ꝙ peccauit.ꝛ peccare fecit iſrl̄. h Lappa ꝛ tri.aſcēdet ſup aras eoꝝ.qꝛ terra vertetur in deſertū. i Et dicēt ſcꝫ iſraelite q̄ imminente captione ſua deſiderabāt occultari ī cauernis montium

k Et diebꝫ gabaa peccauit iſrl̄.Ad intellectū hui⁹ ſciēdū ꝙ caſus de idolo miche ꝛ vxore leuite in gabaa mortue fuerūt eodē tpe.ꝛ licet ſcribant̄ in fine libri iudicuꝫ tn̄ ꝯtigerūt cito p⁹ mortē ioſue ꝛ de caſu idoli declaratur ī Iudi.xviij.et idem patet de alio caſu.qꝛ tunc tpis phinees filius eleazari ſacerdotis erat ſummus ſacerdos.vt hr̄ Iud.xx.ca.ſic ḡ dicit̄.

k Et diebꝫ gabaa peccauit iſrael.quia a tempore quo gabaa enormiter peccauit in vxore leuite.totus popul⁹ iſrael peccauit in idolo miche.quia permiſit illud ſtare in tribu Dan vſq̄ ad decem tribus captiuitatem.Ideo ſubditur.

l Ibi ſteterunt.quia idolum miche in tribu dan ſtare permiſerunt.ꝛ iuxta hoc fit hic memoria ꝺ peccato gabaa.arguendo populum iſrael qui fuit ita ſolicitus de vindicanda iniuria humana.et tamen neglexit vindicare iniuriam diuinam.licet enim benefecerit in primo ſcilicet pugnando ꝯtra gabaonitas.tamen magis tenebatur ad ſecundum ſcilicet ad amouendum idolum de tribu Dan.et pro iſta negligentia fuit punitus in pugna contra gabaonitas a quibus fuit bis turpiter debellat⁹ licet vicerit in tertio conflictu.et hoc ē qḋ ſubdit̄.

a Nõ ɔphẽ. eos in ga. pli. ſup fi. iniq. i. gabaonitis q̃/
bus nõ ꝑualuerũt prima vice ⁊ ſcḋa. b Juxta deſide
riũ meũ corripiã eos. p regẽ aſſirioꝝ. c Cõgregabun
tur ſup eos ꝑpli. ſ. multi cũ rege venictes. d Cũ cor.
ꝓpter du. i. iq. ſuas. i. ꝓpter duos vitulos q̃s iniq̃ coluerũt.
e Ephraim. i. regnũ
f Vitula doc. (iſrl̃.
diligere triturã. i. ſilĩ
eſt vitule q̃ cõſueuit
triturare. id ẽ excute/
re granũ in area ex ɔ/
culcatione ſua. ſic ei
terũtur meſſes in ter
ra illa. Vitula aũt ta
lis diligit locũ tritu/
re. q2 ɔſueuit ibi cõe/
dere ad libitũ ſuũ. ſ3
illud Deu. xxv. Non
ligabis os bouis tri/
turantĩ. ⁊ idõ nõ vult
exire de loco illo ſ3 p
cutiaĩ. ⁊ ſi exit cito
reuertiĩ. ſic ꝑpl'us iſrl̃
fuit frequenter flagel
latus a deo. ꝓpter ido
latriã. tñ nõ dimiſit
eã. ⁊ ſi aliq̃ dimiſerũt

a Nõ ɔphẽdet eos ĩ gabaa p
liũ ſup filijs iniq̃tatis b Ju
xta deſideriũ meũ corripiã
eos. c Cõgregabũtĩ ſup eos
ppli. d cũ corripieĩ ꝓpter du
as iniq̃tates ſuas. e Ephrai
f vitula docta diligeĩ tritu/
rã g ⁊ ego trãſiui ſup pulcri/
tudinẽ colli eius h Aſcendaꝫ
ſup ephraiꝫ. i Arabit iudas
cõfringet ſibi ſulcos iacob.
Seminate vobis ĩ iuſticia ⁊
metite in ore miſericordie.
ĩnouate vobis nouale. k Tẽ
pus aũt req̃rendi dñm l cũ

hoc fuit tñ ad horã. Lra aũt hebraica planior eſt q̃ talis
eſt. Ephraiꝫ vitula ſtimulata diligit triturã. i. locũ tritu/
re. nõ dimittẽs illũ p ſtimuli punitiõe. g Et ego trã.
ſup pulc. colli ei'. totaliter ſubiugãdo aſſirioꝝ regi.
h Aſcen. ſup ephra. i. faciã aſcẽdere regẽ aſſirioꝝ ſuper
ipm. ita q̃ ponet pedes ſup ei' collũ. Ille enĩ q̃ ẽ ſimplr
debellat' dĩ ſuppeditarĩ. i Arabit iudas. Hic poniĩ
correctio duaꝝ tribuũ. ⁊ diuidiĩ in duas ptes. q2 primo
poniĩ hec correctio. ſcḋo tribuũ obſtinatio ibi. araſtis.
Circa primũ ſciẽdũ q̃ due tribꝰ videtes. x. tribꝰ captiua
tas ꝓpter peccatã ſua diſpoſuerũt ſe ad bonũ adhortãte eas
ezechia rege eaꝝ. idõ dĩ. i Arabit iudas. i. diſponet ſe
ad laborẽ pñie ⁊ ad opa virtut ⁊ miſericordie. idõ ſubditur
Seminate vobis ĩ iuſticia ⁊c̃. k Tps aũt req̃. do. p bo
na opa. l Cũ ve. q̃ do. vos iuſti. i. rex ezechias. ſ3 qñi
ezechie ſucceſſit manaſſes fili' ei' q̃ fuit peſſim'. ⁊ ido/
la poſuit in domo dñi. idõ ſubdiĩ. m Araſtis impieta
tẽ. i. diſpoſuiſtis vos ad male agendũ. ſic exponũt aliqui
cõtinuãdo ad lrãm ꝑcedẽtẽ. ſ3 q2 in fine ɔcludiĩ. Sic fec
vobis bethel in q̃ adorabaĩ vitul' q̃ erat in regno iſrael
⁊ nõ iuda. pꝫ q̃ hec lra nõ ɔiũgiĩ ꝑcedenti. ſ3 dirigiĩ ad
ꝑplm. x. tribuũ. ꝓpter qḋ dõm q̃ h araſtis ⁊c̃. Incipit alia
ps in q̃ poſt correctionẽ duaꝝ tribuũ ꝑdictaꝝ reuertiĩ p
pha ad oſtendendũ obſtinationẽ in malo. x. tribuũ di.
n Araſtis impi. cogitãdo male agere. n Iniq̃tatẽ
meſſuiſtis. i. plẽdo ope o Comediſtis frugẽ mẽdacij
acq̃eſcẽdo falſe ꝓphe. p Quia ɔfiſus es in vijs. i. mit
tendo nũcios ad reges egypti vt rebelles aſſirijs. qḋ fec
Oſee. iiij. Reg. xvij. q Et in multi. for. tu. magis cõfi
dens de eis q̃ꝫ de deo ꝓpter h ſupple. r Cõſur. tumu.
in po. tuo. i. ſonus ɔfuſus fugiẽtiũ de ꝑlio. s Et oẽs
muni. tue. in q̃bꝰ ɔfidebas t Vaſta. ſi. vaſta. ẽ ſalma.
⁊c̃. Judic. viij. ſcribiĩ q̃ gedeon debellauit zebee ⁊ ſalma
na principes madian. ⁊ captos occidit. eo q̃ interfeciſſent
frẽs ſuos ĩ thabor. ⁊ ſm h exponiĩ hec lra. ſicut vaſtatus
eſt ſalmana princeps madian. v A domo ei'. i. a ge/
deone ⁊ ſocijs ei' de q̃ diciĩ. x Qui vindicauit baa
id eſt vindictã accepit de eo. q2 ſuffodit a tare eius. ⁊ lu
cum ſuccidit. Judi. vj. y In die prelij. refertĩ ad illḋ

Sicut vaſtatus ẽ ſalmana. ſ. in die ꝑlij gedeonis cũ ipo.
a Matre ſup filios alli'ã. i. eo q̃ occiderat frẽs gedeo
nis. ⁊ matrẽ eoꝝ cũ ipis. ſm hebreos alia ẽ hic ſnĩa ⁊ lra
licet ad eandẽ ɔclõem. Ad cui' intellectũ ſciendũ q̃ i he
breo nõ hĩ hic ſalmana. ſ3 ſalman. nec eſt nomẽ ꝓpriũ ſm
eos. ſ3 appellatiuum.

venerit q̃ docebit vos iuſti/
ciam m Araſtis impietatem
n iniq̃tatẽ meſſuiſtis o come/
diſtis frugẽ mẽdacij p q2 ɔfi
ſus es in vijs tuis q ⁊ ĩ mul
titudine fortiũ tuoꝝ. r Cõſur/
get tumultus ĩ populo tuo
s ⁊ omnes munitiones tue t
vaſtabuntur. ſicut vaſtat' ẽ
ſalmana. v a domo eius x qui
vindicauit baal y in die pre/
lij z matre ſuper filios alliſa
b Sic fecit vobis bethel c a
facie militie nequiciarum
veſtrarum.

⁊ ſignificat pacificaꝫ
ſeu quietã h etiã vr.
q2 ſalmana qḋ eſt no
mẽ ꝓpriũ incipit p li
terã ſade. ſalmã vero
hic ſcriptũ incipit p
lrãm ſin. Jtẽ p eo q̃
habem' A domo ei'
q̃ vindicauit baal. in
hebreo hĩ. A domo i
ſidiatoris. eſt igĩ hec
lra. Sicut vaſtata eſt
pacifica a domo inſi
diatoris. ⁊ eſt ſenſus
Sicut gens pacifica
⁊ q̃eta nõ timẽs ſibi
de periculo vaſtaĩ ab i/
ſidiatore ⁊ ei' fami/
lia irruẽte ſubito ſup
gentẽ improuiſã que
credebat ĩ pace ⁊ q̃e/
te. ſicut legiĩ de vaſtatione lachis. Judi. xviij. In die ꝑ/
lij ſic inſidioſe ɔmiſſi. Mre ſup filios alliſa. tales enĩ. la/
trones nõ ſolũ ſolent interficere mares. ſ3 etiã feminas
ne accuſenĩ. ⁊ ſic occidũt mrẽs cũ filijs. ⁊ eſt intẽtio pro/
phete. q̃ ſic fiet. x. tribubꝰ p pctĩs ſuis. ideo ſubditur.
b Sic fecit vobis bethel. i. ſic meruiſtis.
c A facie neq̃ciaꝝ vraꝝ. i. ꝓpter nequicias vras ibidem
factas adorando vitulum.

In capi. x. vbi dĩ in poſtil. Circa primũ dicitur. Diui/
ſum eſt cor eorum. Additio.

Quod diciĩ. Diuiſum eſt cor eoꝝ. nũc interibunt.
vĩ plane ɔcordare dicto ſaluatoris. Luc. xi. ca. Lu. vbi
diciĩ. Omne regnũ in ſe diuiſum deſolabiĩ. Erãt
enĩ hẽbant multa ⁊ varia idola vt paulo ſupra dĩ. Juxta
vbertatem terre ſue exuberauit ſimulachris ɔñs erat vt
diuiderenĩ ĩ eoꝝ culturis. ⁊ ſic ꝑdictũ peccatũ ɔtrahebat
ſecum diuiſionem.

In eodem capitulo vbi dicitur in poſtilla. Ad vaccas
bethauen. Additio.

Vbi nos hẽm'. ad vaccas bethauen. in hebrĩ. habe
tur. Ad vitulos bethauen. qḋ magĩ ɔcordat cuꝫ
caſu pñti. q2 ephraim vitulos colebat.

In eodem capitulo vbi dicitur in poſtilla. Seminate
vobis in iuſticia. Additio.

Vbi nos habemus in h loco. Cũ venerit q̃ doce/
bit vos iuſticiã. in hebrĩ. hĩ. Donec veniat q̃ doce
at vos iuſticiã. qḋ intelligendũ eſt ꝓprie de xpo q̃
impios iuſtificat ipius grã. Vñ ad Romã. iij. c. Juſtifica
ti gratia ipius. ⁊ ɔtinuaĩ ad ꝑcedẽtia ſic. Nam hic ꝓpha
hortaĩ ꝑplm iſrliticũ in generali vt diſponat ſe ad rece/
ptionẽ xpi. ⁊ h p obſeruationẽ legĩ ſub q̃ erat. de q̃ diciĩ Se
minate vobis in iuſticia. q2 vera obſeruatio legis diſpo
nebat ad legẽ xpi. ſicut ſeminatio ad meſſem. idõ ſubdiĩ
Metite in ore miſericordie. Lex enĩ xpi ꝑcipue in miſeri/
cordia ɔmendaĩ. Vñ Matt. ix. ca. Nonne legiſtis. miſeri/
cordiam volo ⁊ nõ ſacrificiũ. ⁊ q2 tps aduentus xpi non
erat ita ꝓpinquũ. ſicut tps ſeminatiõis approp̃nq̃t tem/
pori meſſis ſtatim ſequentis. idõ ſubdit. Innouate vobis
nouale. q. d. hec ſeminatio frequẽtãda eſt ⁊ cõtinuand

donec veniat plenitudo tp̄is d̄ quo dicit. Tp̄s aūt req̄rendi dn̄m donec veniat ⁊c. s. xp̄s sol iusticie sed q2 ipi exhortati oppositū fecerūt. cū p maiori pte legē xp̄i non receperūt. io subdit. Arastis impietatē. iniq̄tatē messuistis. q.d. nō arastis iusticiā, put exhortabat in obseruatione legis s3 poti⁹ impietatē. q2 v̄ba legis nō ad declarationē veritatis xp̄i s3 errore exponebāt. vt ptz ī q̄pluribus locis. vn̄ ⁊ merito iniquitatē messuistis. Ca. XI.

Sicut mane h̄ increpat ppl̄s p s̄cd̄a ingratitudine q̄ accipit respectu beneficij eductiōis ppl̄i de egypto ⁊ deductiōis p desertū ⁊ licet istud bñficiū pcesserit tpe bñficiū positū ca. pce. nō tn̄ intētione q2 ad h̄ facta est eductio ppl̄i de egypto vt induceret ī terrā lacte ⁊ melle manantē. Preterea sicut frequēter dictū est ī sacra scriptura frequēter prius facta posteri⁹ scribunt. Pn̄s igit ca. ī duas ptes diuidit. q2 primo ponit ppl̄i vastatio p sua ingratitudine. s̄cd̄o ponit eiusdē ꝯsolatio ex diuina dulcedine ibi. Quo. Circa primū dr̄. a Sicut mane trāsit. velociter. b Pertrāsit rex isrl̄. i. regnū isrl̄ cito deficiet. et h̄ p ingratitudine bñficij accepti. qd̄ notat cū dicit. c Quia puer isrl̄. puericia hui⁹ ppl̄i attendit s̄m tp̄s exitus de egypto vt frequēter. s̄. dictū est. io sequit. d Et ex egypto vocaui filiū meū. Vn̄ exo. iiij. dicit dn̄s Fili⁹ meus primogenitus isrl̄. e Vocauerūt eos. s. moyses ⁊ aaron ⁊ alij pphete seq̄ntes exhortātes ppl̄m ad bonū. f Sic abierūt a facie eoꝝ. i. retrocedētes a monitis eoꝝ. io sequit. Baalim īmolabāt ⁊c. g Et ego q̄si nutrici⁹ ephra. portabā eos. sicut nutrix portat infantulū. h Et nescierūt. i. se nescire simulauerunt i Q curarē eos. i. q gererē curā de eis bñficia exhibēdo. in hoc appet ingratitudo eoꝝ. k In funiculos adā trahā eos. i. in beneficijs exhibitis q attrahūt cor hoīs ⁊ sunt q̄dā vincula dilectiōis. l Et ero eis q̄si exaltās iugū ⁊c. i. subleuans laborē eoꝝ sicut auriga qui vidit bouē onere depssum subleuat iugū. vt alleuiatus vires resumat ad laborādū. sic dn̄s filios isrl̄ afflictos in deserto recreauit bñficijs educēdo eis aquā de petra ⁊ similia vt meli⁹ laborē itineris tolerarēt. m Et declinaui ad eū vt vesceret. dādo d̄ celo māna. Exo. xvi. n Nō reuertet in terrā egypti. sic. n. fuit iniūctū ppl̄o vt nō reuerteret ampli⁹ in egyptū querendo amicicias egyptioꝝ. s3 q2 trāsgressi fuerūt h̄ vt dictū ē ca. pce. ideo o Et assur ipe rex ei⁹. ipm̄ subijciēdo sibi ⁊ ca(sequit. ptiuando. p Q noluerūt ꝯuerti. ad bonū s̄m monita pphetarū. q Cepit gladius. s. deuorare habitatores ciuitatum ei⁹. r Et cōsumet electos. i. bellatores robustos. s Et ppl̄s me⁹ pēdebit. i. suspēsa ⁊ cōfusa mēte remediū expectabit. t Ad reditū meū. s.

Sicut mane .XI. trāsijt. pertrāsijt rex isrl̄. q2 puer isrl̄ et dilexi eū. ⁊ ex egypto vocaui filiū meū. Vocauerūt eos sic abierūt a facie eoꝝ. Baal īmolabāt. ⁊ simulachris sacrificabāt. Et ego q̄si nutrici⁹ ephraī. portabā eos ī brachijs meis. ⁊ nescierūt q curarem eos. In funicul' adā trahā eos ī vincul' charitat'. Et ero eis q̄si exaltans iugū sup maxillas eoꝝ. ⁊ declinaui ad eū vt vesceret. Nō reuertet ī terrā egypti. ⁊ assur ipe rex ei⁹. q̄m noluerūt cōuerti. Cepit gladi⁹ ī ciuitatib⁹ ei⁹. ⁊ ꝯsumet electos ei⁹ ⁊ comedet capita eoꝝ. Et ppl's me⁹ pēdebit ad reditū meū. Iugū āt īponet eis sil' qd̄ n̄ auferet. Quo dabo te ephraī. ptegā te isrl̄. Quo dabo te. Sicut adama ponā te. vt seboī. Cōuersū ē ī me cor meū pit' ꝯturbata ē penitudo mea. Nō faciā furorē ire mee. n̄ ꝯuertar vt dispdā ephraī qm̄ de⁹ ego ⁊ nō hō. In medio tui sc̄us. ⁊ nō ingrediar ciuitatē. Post dn̄m ambulabūt. Quasi leo rugiet. q2 ipe rugiet ⁊ formidabūt filij maris. Et auolabūt q̄si auis ex egypto ⁊ q̄

p exhibitū bñficiū qd̄ ab eis subtraxi. ⁊ q2 ibi fuit lōgus tp̄is tract⁹. io subdit. v Iugū āt imponet eis simul id ē grauis seruit⁹ ab assyrijs. x Quod nō auferet. q2 captiuitas. x. tribuū nō fuit reuocata d̄ assyrijs. s3 captiuitas duaꝝ fuit reducta d̄ babylone. y Quo. h̄ ponit ppl̄i cōsolatio ex diuina pietate ad qd̄ ostēdēdū primo excludit ppl̄i meritū cū dr̄ in psona dei. y Quomō dabo te ephrai in manib⁹ aduersarioꝝ sicut me- z Protegā (ruisti. te ab aduersarijs. qd̄ nō meruisti. a Quo dabo te. ⁊ respondet. b Sicut adama ponam te vt seboim. i. s̄m demerita tua deberes ip̄petuū deleri ⁊ subuerti absq3 repatiōe aliq̄ sicut iste due ciuitates Adama ⁊ seboim fuerūt fundit⁹ subuerse cū sodoma ⁊ gomorra. c Cōuersū ē ī me cor meū. i. nō puniui te s̄m totū rigorē iusticie mee. d Cōturbata ē penitudo mea. i. ꝯmota ē sup te misericordia mea. e Nō faciā furorē ire mee. i. rigorē iusticie mee. f Nō ꝯuertar. ab itētiōe misericordie. g Ut dispdā ephraī. i. totaliter deleā absq3 repatione. h Qm̄ de⁹ ego. q̄ punitionē ad correctionē facio. i Et nō hō. q̄ punit ad interitū ⁊ ad vindictā. i In medio tui sanctus. i. te sanctificās. k Et nō ingrediar ciuitatē. i. cultū meū nō ponā in vna ciuitate tm̄ s3 p totū mūdū ⁊ ē h̄ impletū tpe gratie in q̄ sacrificiū ecclie offert vbiq3 ⁊ nō ī vna ciuitate tm̄. sicut fiebat tpe veteri testa. extra eni hierl'm nō erat loc⁹ sacrificij. ⁊ ppter h̄ dixit dn̄s Malach. i. ca. A solis ortu vsq3 ad occasū magnū ē nomē meū in gētib⁹. ⁊ in omni loco offert ⁊ sacrificat noī meo oblatio mūda. ppter qd̄ dixit saluator Io. iiij. Venit hora in qua nō in monte h̄ neq3 hierosolimis. s. tm̄ adorabitis patrē s3 vbiq3. io subdit. Sed veri adoratores erūt q̄ adorabūt prēm in sp̄ū ⁊ veritate. Sp̄us eni ē de⁹ q̄ loco nō circūscribit nec ad locū determinat. l Post dn̄m ambulabūt. ei obediēdo. m Quasi leo rugiet ⁊c. h̄ aūt exponit rab. sa. d̄ messia futuro. ⁊ q̄tū ad h̄ qd̄ de xp̄o exponit bene dicit. s3 qd̄ dicit futurū iā ē impletū q2 xp̄s q̄ dr̄ leo de tribu iuda Apocal. v. ca. Rugijt clamore sue p̄dicatiōis in se ⁊ apl'is. n Et formidabūt filij maris. i. hoīes seculi hui⁹ qd̄ ē quasi mare pcellosum. o Et auolabūt quasi auis ex egypto ⁊c. i. velociter venient ad fidē. qd̄ ipletū est a tpe apostoloꝝ a quo fides xp̄i publicata ē p vniuersum orbem. sicut plen⁹ declaratū fuit sup illud Psal. xviij. In omnē terrā exiuit sonus eoꝝ ⁊c. ⁊ multi nō solu de gentilib⁹ sed etiā de iudeis regni iude ⁊ regni isrl̄ p orbem dispsis. ꝯuersi sunt ad fidē. p Et collocabo eos ī domibus. i. in ecclesijs vbiq3 p orbē terraꝝ edificatis ⁊ postea in celi mansionib⁹. Io. xiiij. In domo patris mei

manſiones multe ſunt ⁊c. In ca. xi. vbi dicitur in poſtil. iō ſubdit. Ex egypto vocaui filiū meū. Additio

Gloſa ſup hoc vbū Ex egypto vo. fi. me. nō eſt hec ꝑmittēda q̄ ſic dicit. Hoc teſtimonio vtit̄ mattheus qn̄ ex ꝓcepto angeli ex egypto redit ihūs cū mr̄e ad terrā iſrael. q2 hic typice referunt̄ ad xp̄m. tn̄ q2 typū ħuerūt ſaluatoris nō ꝑ oīa opa ſua eū figurauerūt. typ⁹ enī ꝑtē idicat. q̄d ſi totū ꝓcedit ī typo iā nō ē typus ſ3 hiſtorie vitas appellāda. Hec ī glo.

In eo. ca. vbi dr̄ in poſtil. Et ꝑp̄ls meus pēdebit.

Cū dec. Hanc aūt lr̄am aliq̄ expoſitores noſtri exponūt de fideſitate tribꝰ iude que prima poſt moyſen intrauit mare rubrū. et ſic dr̄. Judas teſtis. i. veritatis a moyſe docte. Deſcēdit. ſ. poſt eū in mare rubrū. Cū deo. i. ſm̄ mādatū diuinū. Et cū ſanctis fidelibꝰ. i. cū moyſe ⁊ aaron ī ſ3 hec expoſitio videtur falſa eo q̄ in hebreo nō hr̄ fidelibus in plurali. ſed fideli ī ſingula. Hec autē expoſitio nō hȝ ꝯnā ad ꝓcedentē lr̄az. ſed prima expoſitio eſt ſm̄ veritatē hebraicā ⁊ ꝯſona fidei catholice ⁊ ꝯſr ſe habet ad lr̄am imediate ꝓ.

ſi colūba d̄ tra aſſirioꝝ ⁊ collocabo eos in domibꝰ ſuis dicit dominus. .XII.

Circūdedit me[b] ephraī ī negatōe ⁊ ī dolo dom⁹ iſrl̄. Judas āt teſtis[f] deſcēdit cū deo ⁊ cū ſctīs fidelibꝰ[g] ephraim [h]paſcit vētū ⁊ ſeq̄t̄ eſtū[k] tota die mēdaciū ⁊ vaſtitatē m̄ltiplicat[l] Et fedꝰ cū aſſiriis iniit[m] ⁊ oleū ī egyptū ferebat[n] Judiciū ḡ dn̄i[o] cū iuda[p] ⁊ viſitatio[q] ſr̄ iacob[r] Juxta vias eiꝰ[s] ⁊ iuxta adiuētōes eiꝰ[t] reddet ei[v] In vtero ſup

Littera hebreoꝝ in hoc loco eſt aliq̄liter obſcura. tn̄ recte ꝯſideratā vr̄ ſic eē referēda. Et ꝑp̄ls meus ſuſpēſus ē ad rebellionem meā. ⁊ ad altū vocāt eā. ſil̄r nō exaltabit̄. cuiꝰ ſniā tal̄ eſſe vr̄ q̄ ꝑp̄lus ille q̄ vocabat̄ a ꝓp̄his ad altū. ſ. ad emendationē vite. ſp erat in hoc ſuſpenſus nō recte intendēs ſed tendēs ad rebellionē. vn̄ nūq̄ ſimul tendebat in altum ad q̄d vocabat̄. Additio.

Capitulum. XII.

Circūdedit me. Hic incipit. xij. ca. ſm̄ hebraicam veritatē in q̄ ꝑp̄ls. x. tribuū increpat̄ de tertia ī gratitudine que reſpicit bn̄ficiū impēſum iacob ꝑriarche nō ſolū ꝓ ſe ſed etiā ꝓ poſteris. q̄ bn̄ficio abuſe ſunt decē tribꝰ erga deū ip̄m ꝑ idolis dimittēdo. ⁊ erga frēs ſuos duaꝝ tribuū eos multipliciter ꝑſequendo. vtȝ. iij. Reg. ⁊. iiij. in pluribꝰ locis. ꝓpter q̄d in hoc ca. iuxta bn̄ficiū iacob īpenſum deſcribit̄ ingratitudo ſeu malicia. x. tribuū. ⁊ primo generaliter. ſcd̄o ſpāliter ibi. Si galaad. prima in duas. q2 primo ponit̄ malicia ꝑp̄li. ſecunda mia dn̄i. ibi. Et ego dn̄s. Prima adhuc in tres q2 primo malicia ꝑp̄li ꝓmittit̄. ſcd̄o bn̄ficiū dei interponit̄ ibi In vtero. tertio ſcriptura ad primū reuertit̄ ibi. Chanaā. Prima adhuc ī duas. q2 prīo ponit̄ decē tribuū culpa. ſcd̄o pena. ibi. Ephraim paſcit. Circa primū dr̄ in ꝑſona dei. a Circūde. me. i. me deluſit. b Ephraim. id ē hieroboā primꝰ rex de tribu ephraim. c In negatione. dō ſerui mei dicēdo. Non ē nobis ps in dauid ⁊c. iij. Reg. xij. Et in negatiōe nois mei. dicēdo de idolis fabricatis. Iſti ſunt dij tui iſrl̄ q̄ eduxerūt te d̄ terra egypti. ⁊ q2 hieroboā induxit ad hāc negationē duplicē prīs tribū ephraim. ⁊ ꝯſr alias nouē. iō ſubdit̄. d Et ī dolo domus iſrl̄. ſed q2 tribꝰ iuda ſtetit in veritate cultus diuini ꝑ longa tp̄a. iō ſubdit̄. e Judas aūt teſtis deſcendit cū deo. in hebreo hr̄. Judas aūt adhuc potēs cū deo q2 licet diminutū fuerit regnū ſuū. tn̄ adhuc habuit ꝑtātem ſup tres tribꝰ. ſ. iude beniamin ⁊ leui. q2 ſacerdotes ⁊ leuite ꝑ regnū iſrl̄ diſpſi in ciuitatibꝰ ſibi aſſignatis a ioſue dimiſerūt eas nolētes vitulos colere ⁊ habitauerunt in regno iuda vbi remāſerat dei cultus. iō dr̄. Potes cū deo. i. q̄ eſt ſanctus ⁊ fidelis implēdo ꝓmiſſa. iō ſubdit̄. Et cū ſanctis fideli. q̄d exponit ra. ſa. dicēs. i. cū deo ſancto ⁊ bn̄dicto. ⁊ hec expoſitio eſt multū ꝯſona fidei nr̄e. licet ꝑter eiꝰ intentiōem. hic enī exprimit̄ articulus ſancte trinitatis. ꝑ hoc enī q̄ de deo dr̄. Cū ſanctis fideli. ꝑ nomen plale q̄d ꝯiungit̄ ſingulari innuit̄ recte pluralitas ꝑſonaꝝ in vnitate eſſentie. Ad hāc expoſitiōem pōt trahi tranſlatio nr̄a cū dr̄. e Judas aūt teſtis. ſ. veritatis ꝑ hoc q̄d retinuit cultū diuinū. f Deſcēdit. ꝑ hoc quod eiꝰ regnū fuit diminutū q2 tn̄ cultū dei retinuit. ſubdit̄

g Ephraī (cedentē.

Hic ꝯſr ponit̄ populi decē tribuū pena. et primo in bonis poſſeſſis. cū dr̄. Ephraim paſcit ventū in penā ei ꝓdicte duplicis negatiōis fuit multū afflictus a circūſtātibꝰ ꝑp̄lis. ⁊ maxime ab aſſirijs a q̄bus fuit primo ſub tributo ſubiectus. ⁊ poſtea captiuatus. iiij. Reg. xvij. ⁊ ſm̄ hoc dicit̄. g Ephraim. i. ꝑp̄ls decē tribuū ſic noiatus. eo q̄ hieroboā primꝰ rex fuit de illa tribu vt ꝓdictū eſt. h Paſcit ventū. ſupbis aſſirijs reddendo tributum. i Et ſequit̄ eſtū. i. egyptū que eſt ī plaga auſtrali reſpectu iudee. ⁊ ſic in calidiori regione. Oſee enī rex iſrl̄ querens liberari a tributo aſſirioꝝ miſit nūcios ad regē egypti cū muneribꝰ magnis. vt eius auxilio liberaret̄. vt hr̄ iiij. Reg. xvij. k Tota die mendaciū ⁊ vaſtitatē multiplicat mētibꝰ enī fuit regi aſſirioꝝ cui iurauerat ſub tributo fuire. ⁊ ꝑ hoc incurrit vaſtitatē ⁊ deſtructionē regni ſui. q2 rex aſſirioꝝ ꝑpendēs q̄ volebat ad eius ſeruitute recedere terrā eiꝰ vaſtauit. ⁊ ip̄m final̄r captiuauit. l Et fedus cū aſſirijs iniit. hoc ſubdit̄ ad exponendum q̄d dictū ē obſcuriꝰ de pacto q̄d firmauit cū rege aſſiriorum de reddendo ſibi tributū. m Et oleū in egyptū ferebat. i. ꝑ nūcios mittebat cū alijs muneribꝰ. vt liberaretur a ꝓdicto tributo. ⁊ q2 ex hoc ſecuta ē captiuitas, regis ⁊ regni vt dictū eſt. ⁊ q2 hoc fuit in pte ꝑſecutiōis regni iude quā regnū iſrl̄ ſibi intulit. ideo concluditur. n Judicium ergo dn̄i. in punitione ephraim. o Cū iuda. i. ꝓ iuda. p Et viſitatio. i. punitio dei. q Sup iacob. i. ſup regnū iſrl̄. eo q̄ iacob ⁊ iſrl̄ ſūt noia ſynonima Gen. xxxij. r Juxta vias eius. i. opera. s Et iuxta adinuētiōes eiꝰ in ꝑſecutione iude ⁊ vitulorū fabricatiōe. t Reddet ei. ſ. penā debitā inferēdo. v In vtero Hic ꝯſr ponit̄ bn̄ficiū ꝑriarche iacob īpēſum cuiꝰ decē tribꝰ erāt ingrate. ⁊ ponit̄ hic duplex bn̄ficiū. vnū ante natiuitatē cū dr̄. v In vtero ſupplātauit frēm ſuū. collidebant̄. n. in vtero mr̄is. Gen. xxv. ⁊ cū mater dn̄m ꝯſuleret de iſto ꝯflictu. r̄ndet dn̄s. Duo ꝑp̄li ex vētre tuo diuident̄. ꝑp̄luſq3 ꝑp̄lm ſupabit ⁊ maior ſeruiet minori ⁊c. Scd̄m bn̄ficiū fuit poſt natiuitatē ī etate iam adulta. iō ſubdit̄.

a Et in fortitudine ſua directus eſt cū angelo. de hac lucta dixi plenꝰ. Gen. xxxij. aliq̄d tn̄ eſt repetendū. eo q̄ aliq̄d hic addit̄ q̄d ibi dimittit̄. Sciendū igit̄ q̄ ſm̄ Ra. ſa. ⁊ alios hebreos ille angelꝰ erat cuſtos Eſau. ꝓpter q̄d zelans ꝓ eo voluit impedire iacob ne trāſiret in terram ꝓmiſſionis ad obtinendū bn̄dictiones ⁊ primogenita yſaac in ꝓiudiciū eſau. ſ3 dn̄s tantā fortitudinē tūc cōtulit iacob. q̄ nō potuit eū impedire ſed magis iacob ꝓualuit. iō dr̄ hic. Directus eſt cū angelo ⁊ luctauit cum eo. Et inualuit ad angelū ⁊ ꝯfortatus eſt q̄d vidēs angelꝰ

plātauit frēm ſuū ⁊ ī fortitudīe ſua directꝰ ē cū āglo. Et īualuit ad āglm ⁊ ꝯfortatꝰ ē. Fleuit ⁊ rogauit eū. In bethel īueīt eū ⁊ ibi locutꝰ ē nobiſcū ⁊ dn̄s d̄s exercituū dn̄s memoriale eiꝰ. Et tu ad dn̄m deū tuū cōuerteris. Miſicordiā ⁊ iudiciū cuſtodi ⁊ ſpa īdeo tuo ſp. Chanaā ī manu eiꝰ ſtatera doloſa. calūniā dilexit. Et dixit ephraim. Verūtn̄ diues effectus ſū. inueni idolū mihi. Oēs labores mei nō inueniēt mihi iniq̄tatē quā peccaui ⁊ ego dn̄s d̄s tuꝰ ex terra egypti. Ad huc ſedere te faciā ī tabnaculis ſicͭ ī dieb feſtiuitatꝭ

Fleuit. eo ꝙ non poterat eum impedire. Et rogauit vt dimitteret eū ſm ꝙ dr̄ Gen̄. xxxij. Dimitte me iā aurora ē ⁊c. querēs dilationē de ſnīa dei ſup iura b̄ndictiōis ꝓprimogeniture. ïō ſubdit in ꝑſona angeli. In bethel inuenimus eū. ſ. deū. Et ibi loquet̄ nobiſcū. determinās hāc cām. ⁊ talis eſt littera hebraica. Hec aūt̄ expoſitio ꝯtinet aliq̄ incōtinentia. Primo q2 ſm dictū hebreoꝝ ille angelus erat bonus. eo ꝙ erat cuſtos eſau. deus aūt iā ante dixerat ipi iacob. Reuertere in terram natiuitatis tue. Gen̄. xxxj. nullo aūt mō veriſile eſt ꝙ angelꝰ bonus vellet executiōez diuini mādati impedire. cū eius volūtas ſit oīno ꝯformis volūtati diuine. nec pōt dici ꝙ angelus ſanctus ignoraret reuelatiōem factam ipi iacob. tum q2 reuelatiōes fiūt hominibꝫ mediantibꝫ angelis. ⁊ ïō illa q̄ hoībꝫ reuelantur prius a ſanctis angelis ꝯgnoſcūtur. tum q2 iacob reuelatiōem ſeu mandatū dei ꝑdictū narrauerat vxoribꝫ ſuis rachel ⁊ lye. Gen̄. xxxj. talia vō nō latēt angelos q2 ꝯgnitio nō impedit̄ ꝑ diſtantiā localē. Item angl's experiēs tantē fortitudinē in iacob vt dicūt hebrei. ignorare non potuit ꝙ eſſet a deo. ⁊ ꝑ ꝯñs nullo mō de hoc fleuiſſet. nec dilationē de iure b̄ndictionis ⁊ primog[..]iture determinando q̄ſiuiſſ3 cū volūtas eius ſit totaliter ꝯformis voluntati diuine. ꝓpter qđ ſicut dixi Gen̄. xxxij. ille angelus fuit cuſtos iacob. ⁊ ex valūtate dei ī corpe aſſumpto apparuit ſibi. vt non ſolū verbo ſed etiā ſenſibili ſigno aſſecuraret eū de eſau fratre ſuo quem nimis timebat. et ïō poſt luctam in q̄ finxerat ſe nō poſſe ꝑualere iacob dixit. Si fortis fuiſti ꝯ deū. i. ꝯ angelū a deo miſſum. propter qđ dr̄ deus ꝑticipatiue. q̄to magis ꝯ hoīes ꝑualebis. i. ꝯ eſau cū filijs ſuis. nec tn̄ illa fictio āgeli fuit mēdaciū. ſicut nec illa q̄ dn̄s finxit ſe longius ire. Luc. xxiiij. q2 ꝑ fictionē angeli ſignificabat̄ veritas futura. ꝙ ꝓplus deſcendens de iacob ꝑualeret ꝓplō deſcēdenti de Eſau ſicut ⁊ ꝑ hoc ꝙ dn̄s f[..]it ſe longius ire ſcauit ꝙ adhuc erat longe ſeu ꝑegrinus a diſcipuloꝝ mente vt exponit beatꝰ Greg. omel. xiij. igr̄ ſm hoc exponēda hec ē lr̄a.

a Et in fortitudie ſua. i. quā habebat a natura ſua ⁊ nō datam a deo ad horā vt dicūt hebrei.
b Directus eſt cū angelo. luctando cum eo.
c Et inualuit ad angelū nō ſm exn̄tiam ſed ſm apparentiā ꝑ angeli fictiōem qui ſic ſe habebat q̄ſi eum ſupare non poſſet abſq3 tamē falſitate ⁊ mēdacio vt dictū ē.
d Confortatus eſt ꝑ b̄ndictiōem angeli ſibi datā. ſm ꝙ dr̄ Gen̄. xxxij. Et benedixit eū in eodem loco.
e Fleuit. ſ. i[..]cob. f Et rogauit eū. i. deuote ⁊ cum lacrimis ro[...] eum vt diligeret eū ⁊ ī via cuſtodiret. et ſic fac[...]. ideo ſubditur.
g In bet[..]el inuenit eum. ſ. deum cum angelo.
h Et ibi locutus eſt nobiſcū. q2 ibi deus in p̄ntia angeli dixit ei. Ego deꝰ omp̄s creſce ⁊ multiplicare. ⁊ ſubditur. Terramq3 quam dedi abraam ⁊ yſaac dabo tibi et ſemini tuo. Et ad hunc intellectum pōt applicari lr̄a hebraica cū dicit̄. In bethel inuenimus eū vt ſit v̄bū angeli denūciantis iacob deū ſibi appariturū in bethel. gen̄. xxv. Et ibi loquet̄ nobiſcum. replicans benedictiones patrum tuoꝝ ſuper te ⁊ ſemen tuum ꝑ quibꝫ ego oͣ rogaui eum. Angeli enim ꝓcurāt bonū ſue cuſtodie ꝯmiſſoꝝ.
i Et dn̄s deus exercituū. i. angeloꝝum.
k Memoriale eius. i. ipius iacob. tum q2 habuit deus ſemꝑ in memoria. tum q2 nomen dei ſup iacob memorabatur inq̄ntum deus iacob dicebat̄. ⁊ ē verbū ꝓphē memorātis iuſticiam iacob patriarche vt eā poſteri imitent̄. ïō ſubditur.
l Et tu. ſ. poꝯditur. pulus iſrael.
m Ad dn̄m tuum deum conuerteris. ſi iacob imitari ſtudueris. ⁊ ſubditur modꝰ conuerſionis.
n Miſericordiam ⁊ iudiciū cuſtodi. q2 miſericordia ſine iudicio puſillanimitas eſt. et iudiciū ſine miſericordia crudelitas eſt.
o Chanaan. Hic ſcriptura reuertit̄ ad ſcribendū maliciam. x. tribuū q̄ntū ad cupiditatis viciū dicēs. Chanaā in manu eiꝰ ſtatera doloſa. ⁊ nō ē h̄ chanaā nomē ꝓpriū q2 chananei de terra illa erāt expulſi. ſ3 eſt nomē appellatiuū ſignificās mercatorē. ſicut ⁊ puerbioꝝ. xxxi. Syndonem fecit ⁊ vendidit. ⁊ cingulū tradidit chananeo.
p Et dixit ephraim. i. ꝑplus. x. tribuū vt ſupra dictū ē
q Verūtn̄ diues effectus ſum. abſq3 ſeruitute dei.
r Inueni idolū mihi. i. aurū ⁊ argentū qđ eſt idolū cupidi. ſm ꝙ dicit gloſa. vn̄ in hebreo h̄r̄ hic. Inueni cenſum mihi. i. faciliter acq̄ſiui. s Omnes labores mei nō inuenient mihi iniq̄tatez. i. q̄ntūcunq3 laboraſſez corporaliter nō acq̄ſiuiſſem tantā pecuniam quā ꝓphē vocant iniquitatem. maioꝝ eni pecunia acquiritur ꝑ fraudē vſure. q̄3 ꝑ laborem corporalem. Ra. ſa. exponit dicens ꝙ hic eſt modus loquendi decurtatus vbi oportet aliq̄d ſuppleri ſicut. ij. Reg. v. dicitur. Propoſuerat eni dauid in die illa. qui ꝑcuſſiſſet iebuſeum ⁊c. et nō fit ibi aliqua mentio de remuneratione ſm hebraicam veritatem. ſed ſupplendum eſt fiet magiſter militie. ſicut exprimitur. i. Paral. x. ⁊ eodem modo hic continuando littere ꝑcedenti. Inueni idolum mihi. ſic dicis. ⁊ tu deberes dicere.

s Omnes labores mei. i. diuitie mee.
t Non inueniēt mihi iniquitatem. i. nō poterūt expiare iniquitatē meam ⁊ ſic eſt verbum dei vel ꝓphete arguentis in populo iſrael vicium cupiditatis.
v Et ego. Poſtq̄3 deſcripta ē malicia populi. hic iuxta eam ponitur gratia dei. vt maior appareat iuxta ſuum oppoſitum. ⁊ continuat̄ ſic littere ꝑcedenti. Licet iniquitates tue ſint magne ⁊ inexpiabiles per te.
v Et ego dn̄s deus tuus de terra egypti. i. ab illo tempore quo inde redemi te. ⁊ legē tibi dedi. ⁊ peccatā poſſum remittere tibi. x Adhuc ſedere te faciā in tabernaculis. qđ exponit Ra. ſa. ſic. Tēpus erit in q̄ auferā te a ſtateris doloſis ⁊ faciā te ſedere in ſynagogis ⁊ ſcholꝭ cum auditoribꝫ diuine legis. ⁊ hoc fuit adipletū q̄ñ dn̄s vocauit de thelonio matheū. Math. ix. ca. ⁊ de actibꝫ publicis zacheū. Lu. xix. ⁊ ꝯſiles ad ſuū diſcipulatum.
y Sicut in diebꝫ feſtiuitatis. in ſabbatis enim conueniebant in ſynagogis iudei ad audiendum doctrinā diuine legis. ⁊ ſic faciebant chriſtiani in primitiua eccl'ia ⁊ modo faciunt in dominicis diebꝫ.

a Et locutus ſum ſup ꝓphas.i.ꝑ ꝓphas de tpe huius vocatiõis qđ eſt tps grẽ. b Et ego viſi.multi.qꝛ ſicͭ dicͭ ra.ſa.ſup zacharia.Uniuerſe ꝓphe nõ ſr locuti.niſi ad dies meſſie.ſ.principalr ꝓpter tps xp̄i denũciandũ. c Et in manu ꝓphaꝝ.i.in opibus eorum.

alios.gaudet.ex h̄ ꝙ ſit diues ſine hoc ꝙ inueniaẗ eius iniq̃tas.qꝛ hec deceptio fit latẽter.ꝛ hoc ẽ qđ ſonat lr̄a plane cũ dicit.Ueruñ diues effectꝰ ſum.inueni cenſuꝫ mihi.ſ.mõ ꝑdicto.Et ſic oẽs labores mei.i.in his q̃ laborau.Nõ inuenient mihi iniq̃ ratẽ.ſ.ꝓpter occultatiõem ꝑdicti doli.ſed quia hoc nõ ſufficit apud deũ q̃ oĩa ſcrutaẗ.ideo ſubdit.Ego dñs deꝰ tuus.q.d.lꝫ hoĩbꝰ ita poſſes abſcõdere nõ tamen mihi.

d Aſſilatus ſum.i. ꝑfiguratus vt in formatiõe eue de coſta ade prefigurata ẽ formatio eccl'ie de latere xp̄i dormiẽtis i cruce ꝛ ꝑ deglutionẽ ione in ventre ceti tribꝰ diebꝰ ꝛ tribꝰ noctibꝰ ſepultura xp̄i.ſm qđ dicitur Math.xij.ꝛ ſic de multis alijs poſſet exemplificari.

e Si galaad.Poſt icrepatioñe malicie ꝓpria decẽ tribuũ generaliter.hic increpatur ſpãliter ꝯtrum ad ciuitatem galaad cuiꝰ habitatores peſſimi erãt.vt dictuꝫ ẽ ſ.ca.vi.ꝛ iõ hic ſpãliter increpaẗ de idolatria.ꝛ primo arguitur h̄ viciũ.ſcđo iuxta hoc poniẗ erga ꝑriarchã iacob dei bñficiũ ibi.Fugit iacob.Circa primũ dicitur.

aEt locutꝰ ſũ ſup ꝓphas.b ꝛ ego viſionẽ mltiplicaui.c ꝛ i manu ꝓphaꝝ d aſſilatus ſũ.e Si galaad f idolũ g̃ fruſtra erãt i galgal g bobꝰ imolantes h Nã ꝛ altaria eoꝝ q̃ſi aceruĩ ſup ſulcos agri.i Fugit iacob in regionẽ ſyrie.k ꝛ ſeruiuit iſrl' i vxorẽ l ꝛ i vxorẽ m ſeruauit.n In ꝓpha autẽ o eduxit dñs iſrl' de egypto p ꝛ in ꝓpha ſuatꝰ ẽ.q Ad iracũdiã me ꝓuocauit ephraĩ in amaritudinibꝰ ſuis r ꝛ ſãguis eiꝰ s ſup eũ veniet t et obprobriũ eius reſtituet ei dñs deꝰ ſuꝰ.

.XIII.

L a oq̄nte ephraim b horroꝛ c iuaſit iſrl'.d ꝛ deliq̃t i baal e ꝛ mortuꝰ ẽ f Et nũc addiderũt ad peccãdũ.feceruntq; ſibi ꝯflatile d' argẽto ſuo q̃ſi ſiĩtudinẽ idoloꝝ g Factura artificũ totũ ẽ.h Hiis ipi dicũt.i Immolate hoĩes.k vitulos adorãtes.l Idcirco m erũt q̃ſi nubes matutina.ꝛ ſicͭ ros matutinꝰ ꝑteriens.Sicͭ puluis turbie raptꝰ ex area ꝛ ſicͭ fumꝰ de fumario n Ego ãt dñs d's tuꝰ ex terra egypti o ꝛ deũ abſq; me neſcies p ꝛ ſaluatoꝛ nõ ẽ ꝑter me.q Ego ꝯgui te i deſerto i t'ra ſolitudis.r iuxta paſcua ſua.s adimpleti ſũt

Capitlm.XIII.

L Oquẽte.hic i crepaẗ ꝓpl'us deᵹ ra ingratitudine circa dei bñficiũ.ꝛ diuidiẗ i duas ptes.qꝛ primo ponũtur ꝓpl'i maleficia.ſecũdo ꝑ ꝯrũ dei bñficia.ibi.Ego aũt.Circa primum dicitur.

a Loquere ephraiꝫ.id ẽ hieroboã dicente de vitulis.iij.Re.xij.Iſti ſunt dij tui iſrl' q̃ eduxerũt te de terra egypti.vt ꝓpl's eos coleret.

b Horroꝛ.ſ.tiõris.

e Si galaad idolũ ꝛ accipiẗ h̄ ſi ꝑ qꝛ.ꝓpẗ qđ ꝯcluditur. f Ergo fruſtra erãt ⁊c.erat ei galaad vltra iordanẽ.et galgal citra ꝛ ꝯũis in galaad eẽnt idola.tñ cũ h̄ tranſibat iordanẽ ad exercendũ ibi idolatriã q̃ ibi vigebat.vt dictũ e.ſ.iiij.ca. g Bobꝰ imolãtes.ſacerdotes eniꝫ idoloꝝ ad augmentãdũ queſtũ ſuũ fecerũt ibi idola ad ſimilitudinẽ vituloꝝ in bethel ꝛ in dan ſ'ex̄itium.

h Nã ꝛ altaria coꝝ erãt q̃ſi aceruũ ⁊c.i.totalr' ꝺſtruenẗ

i Fugit iacob.Hic iuxta ꝓpl'i viciũ deſcribiẗ erga iacob dei bñficiũ exhibitũ ei in ꝑſona ꝓpria.cũ dr̄.Fugit iacob in regionẽ ſyrie.ꝛ hoc de ꝯſilio matris neab eſau interficeret.Gen.xxvij.ꝛ de volũtate patris Gen.xxviij.ꝛ dñs ſibi apparuit in via dicẽs.Ero cuſtos tuus q̃cunq; pres rexeris.Gen.xxviij. k Seruiuit iſrl'.i.iacob alio nõie vocatꝰ iſrl'. l In vxo.i.ꝓpter vxorẽ habendã.Genes.xxix.Et in vxorẽ ſeruauit hebrei dicũt.Expectauit ſuiendo ſeptẽ annis anteq̃ꝫ ſibi dareẗ.ꝛ ad idẽ referẗ lr̄a nr̄a.cũ dicit m Seruauit.ſ.pactũ initũ cũ laban deſeruiendo ſibi ꝑ filiabꝰ ſuis.Cõſequẽter poniẗ dei bñficiũ exhibitũ iacob in ſuis poſteris cũ dr̄. n In ꝓpha autẽ.id ẽ in moyſe. o Eduxit dñs iſrl' de egypto.vtꝫ ſ.exo. p Et in ꝓpha ſeruatꝰ ẽ.ſ.ꝑ orõem moyſi deo volẽte ipſum interficere ꝑ fabricatiõe vituli.Exo.xxxij.ꝛ de illis bñficijs ingratꝰ fuit ꝓpl'us.x.tribuũ.iõ ſubdiẗ. q Ad iracũdiã me ꝓuo.ephraim i amari.ſuis.i.idolatrijs.

r Et ſanguis eiꝰ.i.quẽ effudit de innocentibꝰ.

s Sup eũ veniet.ꝑ debitam ꝛ duram punitionem.

t Et obprobrium ⁊c.qꝛ erit in vtilitate magna.

In cap.xij.vbi dicitur in poſtilla.Ueruntamen diues effectus ſum. Additio.

H Oc qđ dr̄.Ueruñ diues effectus ſum inueni cẽſum mihi ⁊c.videẗ ꝯtinuari cũ h̄ qđ dixerat ſtatĩ ſupra.Chanaan in manu eiꝰ ſtatera doloſa ⁊c. Iſto mõ mercatoꝛ q̃ ꝑ fraudẽ ſtatere calumniaẗ doloſe

c Inuaſit iſrael.qꝛ maioribꝰ ſibi ꝯſentientibꝰ ꝓpl'us timuit ei reſiſtere. d Et deliq̃t in baal.q.d.nõ ſuffecit ei colere vitulos.ſꝫ etiã idolũ baal coluit poſtea.ſicͭ ptꝫ iij.ꝛ.iiij.Reg. e Et mortuꝰ eſt.morte culpe que ſeparat a deo q̃ eſt vita ꝑ eſſentiam. f Et nũc addiderunt ad peccandũ.multiplicãdo ſibi idola diuerſaꝝ gentium g Factura artificũ totũ eſt.nihil habẽs numinis aut virtutis. h His ipi di.ſ.ſacerdotes idoloꝝ ꝓpẗ q̃ſtũ. i Immolate hoĩes.i.o vos hoĩes imolate ꝛ offerte. k Uitulos adorãtes.ſicut ꝑcepit rex. l Idcirco.i.ꝓpter iſtas malicias. m Erũt q̃ſi nubes matu.⁊c.i.cito veniet eoꝝ occiſio ꝛ captiuitas.cuiꝰ celeritas deſignaẗ ꝑ oĩa iſta. n Ego aũt.Hic ecõtrario ponunẗ dei bñficia qui pluit ſup gratos ꝛ ingratos.Matth.v.Qui pluit ſup iuſtos ꝛ iniuſtos ꝛ diuidiẗ in duas ptes.qꝛ primo recoliẗ bñficiũ ꝑteritũ ſcđo ꝑmittiẗ futurũ ibi.De manu mortis.Prima in duas.qꝛ primo poniẗ ingratitudo de bñficio.ſcđo iuſta di punitio ibi.Et ego ero.Circa primũ dr̄ in ꝑſona dei.

n Ego aũt dñs deꝰ tuus de terra egypti.q.d.obſignatus es mihi ſeruire ex tempe q̃ inde te redemi.

o Et deũ abſq; me neſcies.ſic enĩ ꝑcepi tibi in monte ſynai.Exo.xx.Nõ habebis deos alienos coram me.

p Et ſaluatoꝛ nõ ẽ ꝑter me.q̃ de manu amelech te ſaluaui.Exo.xvij. q Ego cogno.te.in deſerto.dans tibi manna de celo. r Iuxta paſcua ſua.i.ita laute prouidi eis.ac ſi eſſent in terra fertili ſibi ꝑmiſſa.ꝛ mutatur h̄ modus loquẽdi de ſcđa ꝑſona ad tertiam. s Adimpleti ſunt naturalibꝰ ꝛ artificialibꝰ diuitijs in terra promiſſionis. t Et eleuauerũt coꝛ ſuũ.ꝑ ſupbiam.

v Et obliti ſunt mei.ꝑ idolatriam multiplicẽ.licet aũt ingratitudo huius bñficij increpata fuerit ſupius.xi.c. tñ hic repetiẗ.qꝛ aliq̃d h̄ exprimiẗ qđ nõ ẽ ibi expſſum.

x Et ego ero.Hic ꝯñr poniẗ ingratitudinis punitio.cũ dicit.Et ego ero eis q̃ſi leena q̃ eſt magne crudelitatis

y Sicut pardus. q̄ est magne velocitatis. ⁊ sic nō po-
terūt effugere. z In via assyrioꝝ. i. qn̄ ducent̄ capti-
ui in assyrios. a Occurrā eis q̄si vrsa. i. crudeliter.
b Et dirūpā interiora iecoris eoꝝ qꝛ in via illa multi
eoꝝ fuerūt in omni afflictione famis ⁊ itineris. ⁊ ꝓicie-
bant̄ bestijs lacerādi

ideo subdit̄.
c Bestia agri scin-
det eos. ⁊ qꝛ h non ꝓ
cessit ex defectu diui
ne misericordie ſꝫ ex
demerito sue malicie
ideo subditur.
d Perditio tua isrl̄
id est ex demerito fa
cti tui.
e Tātūmodo ī me
auxiliū tuum. i. pena
tua nō pōt nisi ꝑ me
subleuari. iō subdit̄.
f Ubi est rex tu⁹. q.
d. tecū est captiuus
iō subdit̄ ironice.
g Maxime nūc sal-
uet te. Da mihi regē
⁊ principes hoc peti
uit tot⁹ ꝑpl̄s anteq̄
diuideret̄ in duo re-
gna. i. Reg. viij.
h Dabo tibi regē ī
furore meo. licet eūi
illā petitionem exau
dierit. tn̄ sibi displi-
cuit. vn̄ ibidē dixit sa

⁊ saturati sūt. Et eleuaue-
rūt cor suū. ⁊ obliti st̄ mei
Et ego ero eis q̄si leena.
sic pardus ī via assyrioꝝ.
Occurrā eis q̄si vrsa rap-
tis catul. ⁊ dirūpā īteriora
iecoris eoꝝ. Et cōsumā eos
ibi q̄si leo. bestia agri scin-
det eos. Perditio tua isrl̄
tātūmō ī me auxiliū tuū.
Ubi ē rex tu⁹. Maxie nūc
saluet te ī oībꝫ vrbibꝫ tuis.
⁊ iudices tui. d̄ qbꝫ dixisti.
da mihi regē ⁊ pricipes.
Dabo tibi regē in furore
meo ⁊ auferā in idignatio
ne mea. Colligata ē iniqui
tas ephrai abscōditū pec-
catū ei⁹. Dolores pturiētis
venient ei⁹. Ipe filī⁹ nō sapi

muel. Audi vocē ꝑpl̄i. nō eūi te abiecerūt sed me ne re-
gnē sup eos. i Et auferā in indignatione mea. i. in-
iusticie mee vindicta. sic ablatus fuit osee rex isrl̄. ⁊ sede
chias rex iuda ꝓpter peccata sua. k Colligata ē ini
quitas ephrai. i. ītegre reseruata apud me. l Absco
ditū peccatū ei⁹. ſꝫ manifestabit̄ in punitiōe apta.
m Dolores parturientis. q̄ sunt vehemētes.
n Ueniet eūi. ꝑ regē assyrioꝝ. ⁊ subdit̄ cā. o Ipe fi-
lius nō sapiēs. i. a deo patre ꝑ idolatriā recedēs.
p Nūc eūi nō stabit. c̄ regē assyrioꝝ a quo ꝑpl̄s ei⁹ cōte
retur. q De manu. Postq̄ cū ingratitudine ꝑpl̄i de
scripsit beneficiū p̄teritū. hic ꝯsr ponit futuꝝ. Circa qd̄
sciendū q̄ hebrei ⁊ aliq̄ xp̄iani eos sequentes exponūt
hoc de liberatione captiuitatis babylonice. ſꝫ fm̄ q̄ di-
cit hiero. paul⁹ apo. in lege ⁊ ꝓphetis humanit⁹ ⁊ diuini
tus instructus exponit hāc ptē de resurrectione genera
li futura ꝑ xp̄m q̄ erit ad vitā mortalē. dicēs prima ad
Corin. xv. Cū aūt mortale hoc induerit īmortalitatem
tūc fiet sermo q̄ script⁹ ē. Absorta est mors in victoria
⁊c. ⁊ allegat scripturā fm̄ trāslationē. lxx. q̄ ꝑ eo qd̄ habe
mus hic. Ero mors tua o mors ⁊c. hꝫ. Absorbta ē mors
in victoria ⁊c. put dicit hic glo. ⁊ iō nō debem⁹ nec pos-
sum⁹ aliter exponere fm̄ q̄ dicit hiero. Hec aūt resurre-
ctio ad vitā mortalē incepit ī xp̄o. fm̄ q̄ dicit̄. i. ad Cor.
xv. xp̄s resurrexit a mortuis primitie dormientiū. qm̄ q̄
dē ꝑ hominē mors ⁊ ꝑ hominē resurrectio mortuoꝝ. et
sicut in adā oēs moriunt̄ ita ⁊ in xp̄o oēs viuificabunt̄
In resurrectione vō sua liberauit patres sanctos d̄ ma
nu mortꝪ in lymbo detentos. iō d̄r. q De manu mor
tis liberabo eos ⁊c. qꝛ in sua resurrectiōe de ptāte mor-
tis liberauit aliquos partialiter. ⁊ in resurrectione ge-
nerali liberabit oēs generaliter. ⁊ huic expositioni pro-

nat q̄dā glosa hebraica. Bere. rabb. dixit ra. Iosue fil⁹ le-
ui. Qui cū angelo mortis vsq̄ ad portas gehenne ⁊ iuit
mecū messias fil⁹ dauid. ⁊ cū viderūt captiui lucē mes-
sie letantes dixerūt. Iste educet nos de hac obscurita-
te. sicut scriptū est ī osee. De manu inferni redimet eos

ens. Nūc eī nō stabit ī ꝯtri
tiōe filioꝝ. De manu mor
tis liberabo eos. d̄ morte re
dimā eos. Ero mors tua
o mors ero morsus tu⁹ in-
ferne. Cōsolatio abscōdita
ē ab ocul̄ meis. qꝛ ipē iter
frēs diuidet. Adducet vrē
tē vētū dn̄s d̄ deserto ascē
dētē ⁊ siccabit venas ei⁹ ⁊
desolabit fontē eius ⁊ ipē
diripiet thesauꝝ oīs vasis
desiderabilis. XIIII.

Pereat samaria. q̄m ad amaritudi
nē ꝯcitauit deū su
um. In gladio pereāt. Par
uuli eoꝝ elidant̄. ⁊ fete ei⁹
scindant̄. Conuertere isra
el ad dominum deum tuū

r Ero mors tua o
mors. hoc d̄r in ꝑso-
na xp̄i q̄ mortem de
struxit inchoatiue in
sua resurrectione et ī
fine mundi destruet
ꝯsummatiue vt dictū
s Ero morsus (est.
tu⁹ inferne. qꝛ aliq̄s
īde eripuit. s. sanctos
⁊ aliq̄s ibi reliquit. s.
dānatos. ⁊ sic erit in
finali resurrectiōe. vt
habetur Math. xxv.
Ibūt hi in suppliciū
eternū. iusti aūt in vi
tā eternā. t Et qꝛ ī pn̄ti
null⁹ scit d̄ qua par-
te sit futur⁹ fm̄ illud
Eccl. ix. Nescit homo
vtrū odio vel amore
dign⁹ sit. iō subdit ꝓ
pheta in ꝑsona hūa-
ni generis.
u Consolatio. q̄ fiet
sanctis in iudicio.
v Abscōdita est ab
oculis meis. ⁊ subdi
tur causa.

x Quia ipe. i. xp̄s solus. y Inter fratres. i. hoīes q̄
omnes sunt fratres ab adā primo patre descēdētes.
z Diuidet separando oues ad hedis. i. iustos a repro-
bis. Math. xxv. ⁊ qꝛ illud iudiciū p̄cedet ignis ꝯflagra-
tionis. iō subdit̄. a Adducet vrētē ventū dn̄s id est
ignē ꝯflagrationis ad modū venti discurrētē.
b De deserto ascēdētē. qꝛ tātū ascēdet sup terrā quātū
ascēderāt aque diluuij. c Et siccabit venas ⁊c. quia
cōburet oīa viuētia ⁊ siccabit humida. d Et ipē di-
ripiet thesaurum ⁊c. i. omnia generaliter que modo cō
cupiscuntur in presenti vita. Capl̄m. XIIII.

Pereat samaria. Superi⁹ posita est ꝓmulgatio di
uine iusticie. in hoc vltimo ca. ponit̄ ꝓmulgatio
sue misericordie. ꝓmittit̄ tn̄ decē tribuū punitio
tēporalis. eo q̄ iste ꝓpheta scribebat principaliter c̄ de
cē tribus dicēs. a Pereat samaria. metropolis ī re
gno decē tribuū. b Qm̄ ad amaritudinē cōcitauit
deū suū. ꝑ ydoloꝝ cultū. c In gladio pereāt. s. assy-
d Paruuli ei eoꝝ elidant̄. ꝓpter eūi rebellionē (rioꝝ.
osee ita crudeliter se habebāt q̄ etiā nec paruulis nec
pregnantibꝫ parcebāt. e Conuertere. Hic subdit̄ ꝓ
mulgatio diuine misericordie generaliter quātū ē ex se
Sciendū tn̄ q̄ aliq̄ expositores catholici residuū hui⁹
capituli reducūt ad tp̄s ezechie. in quo captiuatis iam
decē tribubꝫ. ꝑpl̄s regni iude timēs egit penitentiā. Eze
chia rege ad hoc eū exhortāte. ꝓpter qd̄ de⁹ eū misericor
diter liberauit de manu sennacherib miraculose. iiij. Re
gū. xix. Alij vō reducūt ad tp̄s liberationis de babylo-
nica captiuitate. qꝛ vexatione dante iudeis intellectum
cōuersi fuerūt ad dn̄m. ꝓpter qd̄ de⁹ misericorditer eos
liberauit ꝑ cyrū. Et posset satis applicari lr̄a ad hūc sen
sum vel illū. ſꝫ isti vident̄ nimis iudaizare. Trāslatio eūi

ꝗm corruiſti i iniq̄tate tua. Tollite vobiſcū vba ꝛ cōuertimini ad dn̄m. ꝛ dicite ei. Om̄em aufer iniq̄tatē. ꝛ accipe bonū ꝛ reddem⁹ vitulos labiorū nr̄orū. Aſſur nō ſaluabit nos. Semper equū nō aſcēdem⁹ nec dicemus vltra dij nr̄i opa manuum nr̄arū: qr ei⁹ q̄ i te ē miſereberis pupilli. Sanabo ɔtritiōes eorū. diligā eos ſpōtanee. qr auſus ē furor me⁹ ab eis. Ero q̄ſi ros. Et iſrl̄ germiābit ſicut liliū. ꝛ erūpet radix ei⁹ vt libani. Ibunt rami ei⁹. ꝛ erit q̄ſi oliua glia ei⁹ ꝛ odor ei⁹ vt libani. Cōuertent̄ ſedētes i vmbra ei⁹. viuēt tritico. Et germiabūt q̄ſi vinea. memoriale ei⁹ ſicut vinū libani. Ephraī. qd mihi vltra ydola. Ego exaudiā. ꝛ dirigā eū. ego vt abietē virētē. ex me fruct⁹ tu⁹ inuētus ē. Quis ſapiēs ꝛ intelliget iſta. itelligēs ꝛ ſciet hec. Quia recte vie dn̄i ꝛ iuſti ambulabūt i eis: p̄uaricatores vo corruēt in eis. Explicit oſee ꝓpha.

chaldaica vbi noſtra ſic h3 in h̄ ca. Conuertent̄ ſedētes i vmbra ei⁹. viuēt tritico. ꝛ germinabūt q̄ſi vinea talis eſt. Cōgregabūt de filijs captiuitatū ſuarū habitabūt in vmbra meſſie ſui viuificabunt̄ mortui ꝛ multiplicabit̄ bonū i terra. Ex quo pꝫ ꝙ reſiduū hui⁹ ca. loquit̄ d̄ tpe xp̄i tranſlatio eni chaldaica declaratiua eſt hebraice littere in paſſibus obſcuris. tpe vo xp̄i mariſe apparuit ꝑfectus diuine miſericordie. ꝛ iō ſicut ſupe ri⁹ dicebat̄ h̄ dei miſericordia ꝑmulgat̄. ꝛ ſm̄ hūc ſenſū reſiduum hui⁹ ca. i tres ꝑtes diuidit̄. qr primo ꝓpha incitat ad pnīe veritatē. ſcđo manifeſtat diuine miſericordie largitatē. ibi. Sanabo. tertio mirat̄ credentiū paucitatē. ibi Quis ſapiens. Circa primū dicit. Conuerte te iſrl̄ ad dn̄m. ꝑ penitentiā verā ita ꝑclamauit iohēs ꝑcurſor xp̄i. Penitentiā agite appropinquabit eni regnū celorū. vn̄ baptiſm⁹ iohannis baptiſte fuit quedā ꝓteſtatio pnīe agēde in aduētu xp̄i.
e Qm̄ corruiſti in iniq̄tate tua. a ſtatu gratie.
f Tollite vobiſcū vba. nō dicit brutorū aialiū ſacrificia q̄ ceſſauerūt in lege noua. ſꝫ vba duplicꝭ ɔfeſſiōis. ſ. peccatorū ꝛ diuine laudis. quib⁹ hō ɔuertit̄ ad deū.
g Et dicite ei. i. xp̄o. h Omnem aufer iniquitatē. xp̄s eni abſtulit peccatuꝫ originale ꝑ ſacramētū baptiſmi. ꝛ actuale ꝑ ſacramētū pnīe. ꝓpter qđ d̄r de eo ioh. i. Ecce agn⁹ dei. ecce q̄ tolit peccata mūdi. i Et accipe bonū. i. bonū de genere ad qđ ſe extendit facultas hūana. fac acceptū deo patri ſua gratia. k Et reddem⁹ vitulos. i. ſacrificia eo ꝙ in veteri lege d̄ ſpecie bouis fiebāt maiora ſacrificia. l Labiorū noſtrorū. i. laudes deuotas que ſunt ſacrificia acceptiſſima. pſ. xlix. Sacrificiū laudis honorificabit me. m Aſſur nō ſal. nos ꝛc. id eſt in ꝑſſuris nō recurrim⁹ ad auxiliū humanū ſꝫ diuinū. ꝛ ita fuit in primitiua eccl̄ia. ꝙ xp̄iani ɔ̄ ꝑſecutiōes iudeorū ꝛ ēt tyrannorū nō pugnabāt armis ſꝫ orationib⁹ deuotis. vn̄ ꝑ orationes bt̄i baſilij ꝛ ſui ꝑpl̄i ſanct⁹ mercurius miles iam defunctus interfecit iulianū apoſtatā eccl̄ie ꝑſecutorē. ꝛ ei⁹ lancea q̄ in eccleſia beati baſilij ſuabat̄ inuēta eſt ſanguine iuliani apoſtate ꝑfuſa.
n Nec dicem⁹ vltra dij noſtri ꝛc. qr ꝑ aduētū xp̄i deiecta eſt ydolatria. o Quia ei⁹ q̄ in te eſt miſereberis pupilli. erāt eni ꝑpl̄s añ aduētū xp̄i pupillus. qr carens parentib⁹. ſꝫ nūc h3 xp̄m ꝛ eccl̄iam verū patrē ꝛ verā matrē.
p Sanabo. Hic ɔſtr. ꝓphetat diuie miſericordie (tremꝫ) largitatē dicēs in ꝑſona xp̄i. Sanabo ɔtritiones eorū. i. vere penitētes ſanabo ꝑ gratiā. q Diligā eos ſpōtanee. qr amor inter hominē ꝛ deū primo ꝓcedit ex parte dei. ꝓpter qđ dicit iohānes prima canonica. iiij. Diligam⁹ deū q̄m ipe prior dilexit nos. ꝛ ſic ei⁹ dilectio eſt ſpōtanea. r Quia auerſus eſt furor me⁹ ab eis. ꝑ mortē eni xp̄i hoīs placat⁹ eſt deus pater ꝛ ꝑ ɔ̄ſ filius q̄ eſt vnus de⁹ cū ipo. iō ſubdit. s Ero quaſi ros ſicut eni ros inuiſibiliter deſcēdit ꝛ fecundat terrā. ſic dei filius inuiſibiliter deſcēdens fecundauit ꝟginē. Eſa. lv. Rorate celi deſup ꝛ nubes pluāt iuſtū aperiat̄ terra ꝛ germinet ſaluatorē. t Et iſrl̄. i. ꝑpl̄s xp̄ian⁹ ſeu eccl̄ia.
v Germinabit ſicut liliū. ꝑ puritatē vite. x Et erūpet radix ei⁹. Radix eni eccl̄ie eſt ipe xp̄s ſm̄ ꝙ declarat diffuſe Aug. ſup pſ. Iſta radix erupit q̄n aplos aliosq3 fideles ꝓtulit. iō ſubdit.
y Ibūt rami ei⁹. i. de virtute in ꝟtutē.
z Et erit quaſi oliua que ſemꝑ eſt in viriditate.
a Gloria ei⁹ (rore. qr glia xp̄i nō marceſcit.
b Et odor ei⁹ (ſcꝫ. id eſt fame bonitatꝭ xp̄i in ſe ꝛ ei⁹ diſcipulis diffundetur. ſicut patet impletum per vniuerſum orbē. ꝓpter qđ dicit apl̄s. ij. Corinth. ij. xp̄s bon⁹ odor ſum⁹ in omni loco.
c Cōuertent̄ ſedentes in vmbra ei⁹ ſcꝫ xp̄i vt pꝫ ꝑ tranſlationē chaldaicā ſupra allegatā. d Viuent tritico. i. eucharīſtie ſacramēto qđ ɔficit̄ in pane triticeo. ꝛ hic panis dat vitā mundo. Ioh. vi. Si quis manducauerit ex hoc pane viuet ī eternū. ꝛ ꝓpter hoc ionathā fili⁹ ozie qui fecit tranſlationem chaldaicā loco hui⁹. Viuēt tritico. tranſtulit. Viuificabuntur mortui. Chriſtus eni ꝛ eius diſcipuli in noīe ei⁹ legūtur multos mortuos ſuſcitaſſe. e Et germinabūt quaſi vinea. ꝓpter hoc dicit ſaluator. Ioh. xv. Ego ſum vitis vera ꝛ vos palmites. f Memoriale ei⁹ ſicut vinū libani. ꝑpe eni mōtē iſtū creſcebat vinū optimū memoria dignum. g Ephraim. ſuꝑple dicet. h Quid mihi vltra idola. multi eni de decē tribub⁹ reuerſi a regno aſſyriorū crediderūt ad ꝓdicationē aplorū aliorūq3 xp̄i diſcipulorū. omni idolatria ꝛ ſuꝑſtitione delecta. licet eni iudei qui redierunt de babylone nō legant̄ poſtea idolatraſſe niſi aliq̄ pauci machabeorū tpe. illi tn̄ de decē tribub⁹ q̄ nō reuerſi de captiuitate ꝑ aſſyrios facta idola coluerūt. ſaltē vt pote inter idolatras ɔmorantes.
i Ego exaudiā. orationē eorū ei⁹. k Et dirigā eū i via ſalutis. l Ego vt abietē vrentē. ſ. faciam eum.
m Ex me fructus tu⁹. ſicut dictū eſt capitulo p̄cedenti. tātūmodo in me auxiliū tuū. hic mutat̄ modus loquendi d̄ tertia ꝑſona ad ſcđam. n Quis ſapiēs. Hic admirat̄ paucitatē credētiū. licet eni primi credentes xp̄o fuerint iudei. tamen fuerunt pauci cōparatiue reſpectu remanentium i infidelitate. quod ꝓpheta admiratur cū videret in ſpiritu xp̄m tot ꝛ tanta miracula facturū ꝙ merito ſibi ab omnib⁹ erat credendū iō ſubdit.
n Quis ſapiēs. ſapiā deſurſum deſcendere que eſt ſua dilis ꝛ bonis ɔſentiēs. iaco. iij. o Et intelliget iſta. quaſi diceret pauci ɔpatiue intelligēt dicta ꝓphaꝝ.
p Et ſciet hec que dicta ſunt. q Quia recte vie dn̄i ſcꝫ p̄cepta decalogi ꝛ euangelij ꝛ cōſimilia.
r Et iuſti ambulabūt in eis. i. iuſtificati ꝑ fidē xp̄i ꝓcedēt in eis de ꝟtute in virtutē. s Preuaricatores vo corruent in eis. qui caſus ꝛ ſi exeat ordinem diuine miſericordie. tn̄ intrat ordinē ſue iuſticie. ſm̄ quē puni-

tio peccatoꝝ ad gl'am dei cedet ⁊ electoꝝ qui cū eo regna
bunt in ſecula ſeculoꝝ Amen. In ca. xiiij. vbi dicit
in poſtilla. Et reddemus vitulos. Additio.
Quedam gloſa hebraica ſup iſtud verbū. Redde-
mus vitulos ſic dicit. Soluemꝰ ſeu reddemꝰ cō-
feſſionē labio
rū nroꝝ in loco vitu
loꝝ. magis enī placet
pnia deo in q̄ req̄rit
ꝯfeſſio labioꝝ q̄ ſacri
ficia. vnde de capro
emiſſario p quē expi
abant pcā toci' po-
puli vt hr̄ Leuit. xvi.
c. nihil accedebat ad
altare niſi ſola ꝯfeſſio
dicit enī ibi ſic. Cōfi-
teatur ſup eū oīa pec
cata filioꝝ iſrael.
In eo. c. vbi dicit
in poſtilla. Preuari-
catores vero corrue-
rent in eis.
Additio.
Preuaricatores
dicūtur, put i
gloſa corruere
in vijs dñi eo modo
q̄ dicit. Luc. ca. ij. Ec-
ce h poſit' ē in ruinā.
Incipit expoſitio
primi plogi ſm hiero
nem in iohelem pro-
phetam.
Sanctus Io-
hel ⁊c. Iſte p
logus q̄tuor
hꝫ ptes. In q̄rū pria
ordo iſti' pphe ad ali
os oñdit cū dr̄. Sanctus iohel ⁊c. In ſcd'a demonſtrat
ad q̄s pphetia ei' dirigit ibi. Et ſicut ibi ſub noīe ephra
im ⁊c. Tertio tpꝯ pphationis eius ſubiūgit ibi. Tempa
q̄ꝫ. Quarto expoſitiōes quorūdā vboꝝ in pphetia ꝯten-
toꝝ exprimūtur ibi. Porro factū eſſe ſermonē dñi. vbi
duo facit. primo enī exponit ꝯtenta in titulo ibi. Porro
factū eſſe ⁊c. ſcd'o exponit ꝯtenta in exordio ibi. Auditus
aūt ⁊c. His viſis lr̄e inſiſtamꝰ. Ordo iſti' pphe apd he-
breos ⁊ apd. lxx. hr̄. ſ. in principio primi plogi ſup oſee.
b Et ſicut ibi. i. oſee primo. vide notulā v̄ſus finem ex
poſitiōis ſcd'i plogi ſup oſee de regulis. ſ. ſub q̄bꝫ ſignifi
cationibꝫ noīm ad q̄s tribꝫ p pphas ſmo dñi dirigatur.
c Sic ⁊ in hūc pphā ⁊c. ⁊ nullā oīno iſraelis. i. decē
tribuū in h̄ fieri mentionē. vñ ⁊ in ſequēti plogo dicitur
iohel fatuel filius deſcribit terrā duaꝝ tribuū. vbi aliq̄
dicūt. xij. nō duaꝝ. ⁊ exponūt qđ ſupra poſitū ē. ſ. Nullaꝫ
oīno ⁊c. ſupple ad corrigendū. q2 q̄ñqꝫ de eis fit mentio
reducēdo mala eoꝝ in exemplū vt caueāt due tribꝫ. de h̄
nolo ꝯtēdere. ſed credo hiero. q̄ ait nullā oīno. x. tribu
um hic fieri mentionē. ſimpl'e principal'r. vt q̄dā volunt
d In diebꝫ ozie qui alio noīe dicit azarias. De q̄ legit
iiij. Reg. xv. ioathan. iiij. Reg. xv.
e Et ezechie. iiij. Reg. xviij. xix. ⁊. xx. f Regum iuda
id ē duarū tribuū. g Et in diebꝫ hieroboā. iiij. Reg.
xiiij. iſte nō eſt hieroboā filiꝰ nabath. de q̄. iij. Reg. xij. ſꝫ
fuit filius ioas regis iſrl'. de quo. iiij. Reg. xiiij.
h Filij ioas. iſte ioas nō fuit ille qui fuit rex iuda quē

Incipit prologꝰ in iohel
pphetam.
Sanctus Iohel
apud hebreos
pꝰ Oſee ponit.[b]
Et ſic ibi ſb no-
mie ephrai ad decē tribus
ꝯfert vaticiniū q̄ vl' ſama-
ria vl' iſrl' ſepe mēorant[c] ſic
⁊ in hūc pphaꝫ omne qđ de
ad tribū iuda ⁊ ad irl'ꝫ ptie
re credēdū ē. ⁊ nullā oīno
iſrl'is. i. decē tbuū i hoc fie
ri mētiōꝫ. Tpa q̄ꝫ q̄bꝫ pro-
phauit eadē dēmꝰ accipe q̄
i oſee legimꝰ[d] i diebꝫ ozie.
ioathaꝫ ⁊ achaꝫ[e] ⁊ ezechie[f]
regū iuda[g] ⁊ i diebꝫ hiero-
boā[h] filij ioas reg' iſrl'[i] por-
ro[k] fctm̄ eē[l] ſmonē dñi[m] ad
meritū[n] ei'[o] refert[p] cui fit[q] ñ
ad ꝯditiōꝫ[r] ei'[s] q̄ fieri dr̄. vt
alibi legimꝰ[t] Dñs factꝰ eſt
m̄ i ſalutē.[u] Auditꝰ eī i ſcri-
ptur[x] ſcr̄is nō ē iſte. q̄ ad au
res ſonat. ſꝫ q̄ i corde pcipi
tur iuxta illđ qđ dñs loq̄t
Qui hꝫ aures audiēdi au
diat.[y] Qđ aūt dr̄ hebraice
hrezimi. grece enechziaſti
latine ſonat. auribꝫ pcipi-
te ꝓprie ñ aure. ſꝫ corde p-
cipit.[y] q̄ ſenes ſt[z] ⁊ celeſtes
audiūt ſpūal'r. q̄ āt hitāt in
fra appellant q̄ꝫ treni[b] auri
bꝫ pcipiūt. Vbicūqꝫ āt h̄[c]
duo vba iūcta ponūt[d] nō
ad ſimplicē tm̄ vboꝝ ſonū
[e] ſꝫ ad recōditā q̄ꝫ dictoꝝ i
telligētiā ptiere itelligēdū
ē[f] In geneſi lamech loq̄t
ad vxores ſuas ada ⁊ ſella
Audite vba mea vxores la
mech auribꝫ pcipite ſmo-
nes meos. q2 viꝝ occidi in
vulnꝰ meū ⁊ iuuenē in liuo
rem meuꝫ[g] ⁊ eſaias. Audi-
te celi ⁊ auribꝫ pcipe terra

ioiada ſacerdos interfecta athalia inſtituit in regnum.
de q̄. iiij. Reg. xi. xij. xiij. ſed fuit rex iſrl' filius ioachaꝫ re
gis iſrl'. de q̄. iiij. Reg. xiij. De his q̄tuoꝛ regibꝫ iuda le-
gitur in. ij. Paral. xxvi. ⁊. xxvij. ⁊. xxviij. ⁊. xxix. ⁊. xxx. ⁊. xxxi.
i Porro. Hic exponit vba que ponunt in titulo. Sic
enim intitulat iohel.
Verbū dñi qđ factū
eſt ad iohel ⁊c. ⁊ hie-
ronimus exponit ſic
i Porro. i. ſꝫ certo
l Sermonem dñi.
id eſt verbum dei id
eſt filium.
k Factum eſſe q̄ ad
effectum pphetie i. p-
pheta.
m Ad meritū eius
refertur. i. dei verbū
dicitur ita factum eſ
ſe ppter meritū vel p
pter preparationem.
n Eius. i. prophete
iohelis.
o Cui fit. i. meruit
vt iſta reuelatio ei fi
eret ſaltem prepara-
do ſe.
p Non ad conditi-
onem. i. proprietatē.
q Eius id eſt verbi
dei. id eſt filij.
r Qui fieri dicitur
id eſt verbum domi-
ni quod factum ē ad
iohel. q. d. non intelli
gitur per hoc ꝙ dici-
tur in titulo Iohelis
ꝙ filius dei factus ē
ꝙ aliqua conditio vl'
ꝓprietas notetur ineſſe ipi verbo. ſed dicitur factus per
inſpirationem in propheta. s Dominus factus eſt
mihi in ſalutem. i. dominus fecit me in ſalutem.
t Auditus autem ⁊c. Hic exponit cōtenta in exordio
vbi dicitur. Audite hec ſenes auribus pcipite ⁊c.
v Dominus loquitur. Matth. xiij. Qui habꝫ aures ⁊c.
x Quod autem dicitur enechizaſti grece. latine ſonat
auribus percipite proprie id eſt pfecte.
y Non aure ſed corde pcipitur. In antiquis biblijs
ſcribitur ſic. Et dicit hebraice hiezimi. grece enechiaſti
latine ſonat auribꝫ pcipite Hieronimꝰ in originali. qđ
autem nos interpretati ſumus auribꝫ percipite ⁊ apud
grecos ⁊ apud hebreos vnum verbum eſt. qđ ꝓprie cor-
de non aure percipitur.
z Qui ſenes ſunt moribus. Sapien. iiij. Cani ſunt ſen
ſus hominis. ⁊ etas ſenectutis, vita immaculata. ⁊ hoc
ptinet ad actiuam.
a Et celes. conuerſatione. hoc ptinet ad contemplati
uam. Philip. iij. Conuerſatio noſtra in celis eſt.
b Auribus tantum corporalibus percipiunt.
c Duo verba. ſcilicet audire ⁊ auribus percipite.
d Non ad ſimplicem. id eſt exteriorem.
e Sed ad reconditam. id eſt interiorem.
f In Geneſi quarto.
g Et Eſaias. i. a.

Explicit qualiſcunqꝫ expoſitio iſtius prologi.